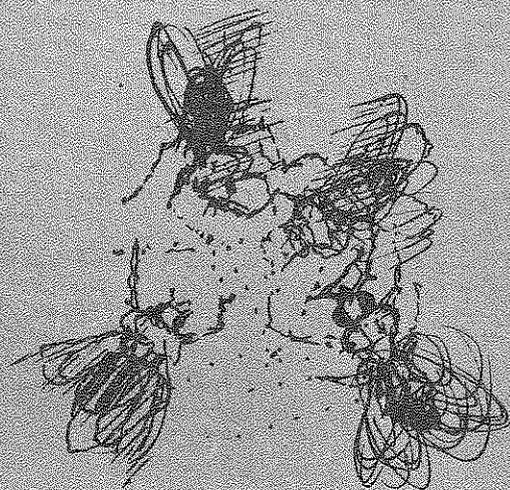

**DOBRODRUŽNÉ
ROMÁNY**

345
SMENA

Edgar Wallace

**LORD
PODVODNÍK**

Kčs 10

IL GIOVANE A IL VECCHIO NIE SÚ KOMPLETNÍ
(dokončenie z minulého čísla)

Dnes možno sochy vidieť v Museu della Magna Grecia v Reggio Calabria. Odborníci ich zaraďujú medzi najdokonalejšie starogrécke sochy a najvýznamnejšie objavy podmorskej archeológie.

Zároveň však s trpkosťou skonštatovali, že obaja bojovníci určite mali výzbroj. Potvrzuje to poloha ich paží, zovreté ruky. Do tlače prenikli správy, že štíty a kopije týchto bojovníkov „odputovali“ – cez Švajčiarsko a iné zastávky v západnej Európe – do USA, pravdepodobne do zbierky súkromného zberateľa Paula Gettyho. V jeho múzeu ich však nevystavujú. Dôvod je jednoduchý: Taliansko opustili nelegálne a talianska vláda by si uplatňovala na ne nárok.

Meno lode, ktorá *Mladíka* a *Starca* prevážala do Talianska, sa nepodarilo zistiť. Usilovali sa o to aj viacerí bádatelia, ktorí z *Cysnula*, korvety talianskeho vojenského námorníctva, dlho prehládali miesto nálezu sôch a jeho okolie.

V spomenutom múzeu na radosť odborníkov otvorili roku 1981 oddelenie podmorskej archeológie a v ňom možno vidieť aj iné vzácnosti, najmä nálezy z roku 1969 v Porticellskej zátok (nachádza sa na juhu Messinského prielivu, ktorý oddeľuje Sicíliu od Kalábie – Apenninského polostrova).

Vyniká medzi nimi bronzová hlava filozofa a dvadsať nepoškodených amfor. Zrejme v nich prepravovali obilie, víno, ovocie a iné potraviny. Ostatné nálezy rybári predali do cudziny.

Z polohy nájdených predmetov sa dalo zistiť, že loď, na ktorej sa náklad nachádzal, merala asi pätnásť metrov, pravdepodobne slúžila na prepravu tovaru na kratšie vzdialenosti, – napísal C. Sabbione. – V dôsledku pôsobenia prúdov sa našlo len málo drevených zvyškov, ale i tie postačovali na to, aby sa dalo zistiť, že loď postavili podobnou stavebnou technikou ako grécku loď, ktorú v oveľa zachovalejšom stave našli v Cyrenii na Cypre. Na lodi sa nachádzali kotvy rozličných typov, aké sa v antickom období bežne vyrábali...

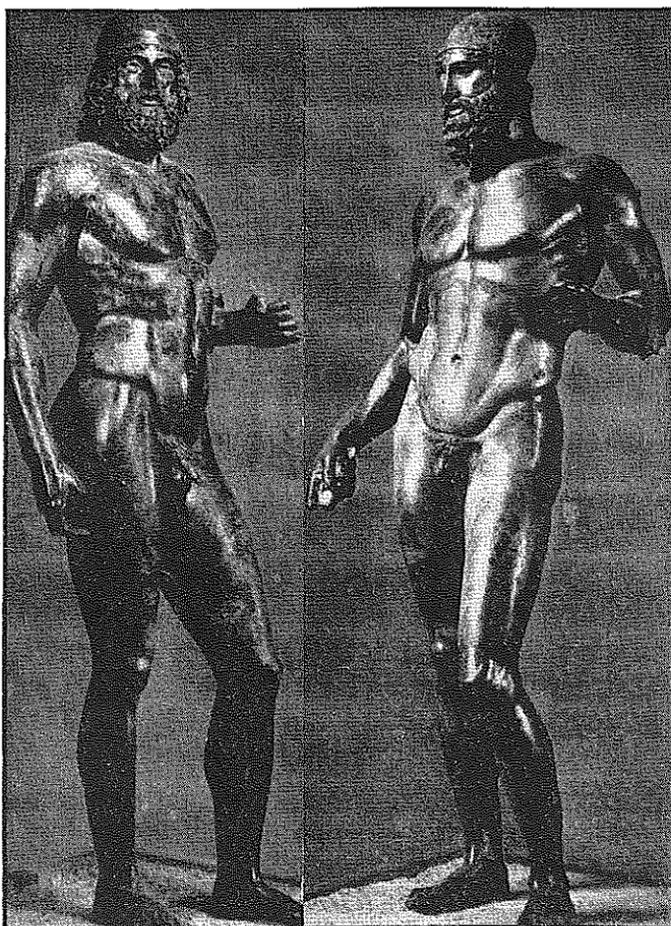
Potápači našli aj drevený navijak, aký sa ešte i dnes používa pri rybačke, niekoľko nádob z lodnej kuchyne, dve olejové lampy a niekoľko pohárov vyrobených v Aténach. Tieto poháre majú veľký význam, keďže ich možno s istotou datovať do posledných desaťročí 5. storočia pred n. l. Na základe tohto časového údaj

odborníci predpokladajú, že loď sa potopila okolo roku 400 pred n. l.

Tieto a ďalšie nálezy z morského dna potešili historikov, umenovedcov a archeológov, rozšírili ich vedomosti o dávnych storočiach.

* * *

V Jadranskom mori a predovšetkým pri pobreží Talianska sú ešte mnohé vraky z antických čias. Iste obohatia múzeá aj v budúcnosti, bodaj by však len v Európe. (Š)

Mladík a Starec

Ich tváre

UMELECKÉ SKVOSTY V ERMITÁŽI S OTÁZNIKOM

Objavov umeleckých diel najmä v druhej polovici 20. storočia bolo a je toľko, že dnes pravdepodobne niet väčšej galérie a múzea, v ktorom by nevystavovali nejaký prv neznámy obraz, alebo také dielo, čo v minulých rokoch pripisovali inému tvorovi, resp. ho označovali iným, dnes už neplatným názvom.

Medzi také svetové galérie patrí, pochopiteľne, aj chýrna Ermitáž v Leningrade, najväčšie múzeum v Sovietskom zväze. Nie všetko o každom umeleckom skvoste v ňom je už úplne presné a definitívne.

V Ermitáži tiež bolo a ešte aj je veľa obrazov, ktoré žili a žijú pod cudzími menami...

MENÁ AUTOROV AŽ PO ICH SMRTI...

Vyššie dvästo rokov vystavujú v Ermitáži obraz *Portrét chlapca s knihou* (63×52 cm). V pravom dolnom rohu plátna nie je podpis či meno jeho tvorcu, ale číslo 2270.

V starom katalógu z roku 1748 je o tomto obraze lakonická poznámka: *Olejový portrét škôldka s knihou, umelcov brat.*

V 19. storočí obraz pripísali Jeanovi-Baptistovi Greuzovi (1725–1805) a potom ďalším francúzskym maliarom. Roku 1923 sa sovietski historici umenia zhodli, že je to práca Francúza Jeana Baptistu Perronneaua (1715 až 1783). Viedla ich k tomu aj skutočnosť, že v istej súkromnej zbierke existuje podobný portrét, signovaný týmto menej známym umelcom.

Farebný, bezpochyby realistický a nepodpísaný *Portrét Stepanidy jakovlevovej* (90×72 cm), manželky bohatého ruského kupca, pochádzajúci z druhej polovice 18. storočia, dlho pokladali za prácu neznámyho majstra. Sovietski odborníci po druhej svetovej vojne zistili najmä zrovnávajúcou i slohovou analýzou a technologickým výskumom, že jeho auto-

rom je Ivan Višňakov (1699–1761), jeden z najtalentovanejších ruských tvorcov 18. storočia.

Ziaľ, existuje len málo ním podpísaných obrazov, veľa času venoval výzdobe petrohradských palácov a kostolov.

Dielo J. B. Perronneaua *Portrét chlapca s knihou* sa dočkalo pravého mena svojho tvorcu až 140 rokov po jeho smrti a portrét Stepanidy Jakovlevovej čakal na to ešte dlhšie.

Podobný osud mal i obraz *Zápas psov s liškami* (51×51,8 cm), pripísali ho francúzskemu maliarovi Oudrymu a iným, no vytvoril ho flámsky umelec Jan Fyt (1611–1681), a preto ho v Ermitáži vystavujú už s jeho menom.

NIE JE TO CLOUET ANI VOJVODA Z ALENÇONU

Medzi najmajstrovskéjšie portréty v Ermitáži patrí *Portrét neznámyho muža* (48,5×32 cm). Neznámy umelec ho vytvoril olejom na dreve neskedy okolo roku 1570. Predstavuje mladého muža s upreným a ostrážitým pohľadom.

Vyššie dvoch storočí katalógy a sprievodcovia Ermitáže uvádzali, že je to dielo François Cloueta (asi 1505–1572) a že predstavuje vojvodu z Alençonu.

Po dlhobodej odbornej slohovej, historickej a laboratórnej expertíze sovietski umenovedci zistili, že Clouet nemôže byť autorom portrétu a že to nie je ani portrét vojvodu z Alençonu.

A tak obraz v Ermitáži už vystavujú ako dielo neznámyho majstra zo 16. storočia.

VELA TVRDENÍ, ALE ANI JEDNO DOKÁZANÉ

Aj *Portrét ženy* (103×87,5 cm), vystavovaný v Ermitáži dlhé desaťročia, má svoju záhadu. Umenovedci až v 20. storočí zistili, že ho vytvoril Correggio (Antonio Allegri, asi 1489 až 1534), no ešte sa nevie, kto je na ňom.

Niektorí historici umenia predpokladajú, že je to portrét poetky Veroniky Gambarovej, iní s tým nesúhlasia a usilujú sa presadiť svoje tvrdenie.

V 18. storočí obraz vystavovali s tvrdením, že dáma na ňom sa volala Antonia Laetová, neskôr slová *Anton Laet*, ktoré sú napísané (vyryté) na kmeni stromu (je za portretovanou dámu), vysvetľovali ako meno milenca zobrazenej dámy, v 19. storočí však tie slová dešifrovali ako latintzujúci prepis mena tvorcu tohto diela,

Gysbrecht Lytena; Zimná krajinka

V tomto čísle DR uverejňujeme

zaujímavý román

EDGARA WALLACEA

LORD

PODVOVNÍK

Do budúceho čísla sme zaradili dobrodružný román juhoslovanského spisovateľa MILANA OSMAKA

STRIEBORNÁ KARAVÁNA

Je to pútavý príbeh z čias po skončení občianskej vojny Sever proti Juhu. Hovorí o odvážnom B. Jacksonovi, ktorý spolu s priateľmi ujde z vojenskej väznice a potom pomáha priateľovi v boji proti nebezpečnej bande. Po tvrdom boji víťazia statoční chlapi, rešpektujúci zákony a zásady morálky.

Budúce číslo DR dostanete kúpiť v stánkoch PNS o mesiac.

Pokiaľ sa odborníkom nepodarí presne zistiť a presvedčivo dokázať, kto je na obraze, návštevníci slávnej obrazárne budú pod ním stále čítať: *Portrét ženy*...

PORTRÉT DÁMY V MODROM ČAKĀ...

Roku 1916, uprostred burácejúcej prvej svetovej vojny, pribudol do Ermitáže zo zbierky A. Chitrova aj krásny *Portrét neznámej dámy* (76×64 cm).

Toto majstrovské dielo Thomasa Gainsborougha (1727–1788) pokladajú v slávnej leningradskej galérii za najlepší obraz v oddelení anglického umenia 17.–19. storočia.

— Portrét nemá nijaký z prízna- kov zvyčajných honosných obrazov,

Pravá časť obrazu Athonisa van Dycka, na ktorom je asi portrét Anny Dalkeithovej

no práve zdržanlivosť, pokojná póza, pôvabné gesto a oduševnená tvár zdôrazňujú ušľachtilosť a jemnosť postavy mladej očarujúcej ženy, — napísal mladej oči oči do diaľky, mimo diváka. Malár v tomto prípade vytvára ukážku psychologického portréta, v jeho tvorbe ojedinelú...
A možno, že to niektorý z nich aj jasne dokáže. Potom v stovkách štúdií a kníh o veľkom Rubensovi bude treba urobiť opravu názvu jeho majstrovského portréta.

A na opísanom portréte to vidieť obzvlášť.

Koho však Gainsborough zobrazil na tomto plátne? Ako sa volala tá krásavica?

Historici umenia určitý čas predpokladali, že je to vojvodkyňa z Beaufortu, no ukázalo sa, že to tak nie je.

Dnes tento obraz vystavujú v Ermitáži pod názvom *Portrét dámy v modrom*. Na svoj úplný objav teda toto dielo starého anglického majstra ešte čaká...

OPRAVA V RUBENSOVI?

V oddelení flámske umenie 17. storočia každého návštevníka Ermitáže upúta aj portrét Petra Paula Rubensa červenovláskej ženy. Slávny maliar ho vytvoril olejom na dreve (63,5 x 47,5 cm) niekedy okolo roku 1620, je to jeho najlepšie pokročilé.

— Dáma... je vyobrazená na neutrálnom pozadí, bez akýchkoľvek rekvizít, takže pozornosť diváka sa

sústreďuje len na jej tvár, — napísal J. G. Šapiro. — Hladký účes s ľahkými kučerami svetlých vlasov na sluchách, prísne, ostré línie obrysov jej tmavých očí a vzorka bustových skladov naškrobeného čipkového goliera zdôrazňujú nežnosť a krehkosť poetického výzoru dievčata. Tvár vyzerá rozochvená, žilvá. Divák cíti jej teplo, nežnú mäkkú pleť, rumenec na lícach. Tenké obrvy sa trochu zachveli a nadvihli, pohľad sivých očí je snivo upretý do diaľky, mimo diváka. Malár v tomto prípade vytvára ukážku psychologického portréta, v jeho tvorbe ojedinelú...

Aj o tomto diele platia slová, že Rubens a ďalší maliari flámskej školy prispeli k upevneniu realizmu v európskom maliarstve, čo bolo ceným prínosom pre svetové umenie.

Opísaný obraz vystavovali v Ermitáži pod názvom *Portrét komornej prísnice Izabely*.

V posledných rokoch však už toto tvrdenie nie je celkom jednoznačné, lebo niektorí umenovedci predpokladajú, že je to portrét autorovej dcéry Clary Sereny.

A možno, že to niektorý z nich aj jasne dokáže. Potom v stovkách štúdií a kníh o veľkom Rubensovi bude treba urobiť opravu názvu jeho majstrovského portréta.

KTO VYTVORIL STRETNUTIE JOACHIMA S ANNOU?

Umenovedci a historici umenia v budúcnosti azda spresnia aj údaje o ďalších vystavovaných obrazoch v Ermitáži.

Je ich veľmi veľa.

Patrí medzi ne portrét dvoch dievčat od Athonisa van Dycka z 30-tých rokov 17. storočia, o ktorom nemožno celkom určiť, že je na ňom Filadelfia a Alžbeta Wartonová; pri tempere na dreve *Vstup*

Váza s tanečným motívom

Tapiséria neznámeho nemeckého umelca

Krista do Jeruzalema (116,5 x 51,5 cm) je uvedená stručne len to, že ho vytvoril neznámy francúzsky maliar na konci 15. storočia, pod malebným plátnom *Zimná krajinka* (71,5 x 89 cm) bolo uvedené, že ho vytvoril neznámy majster zimných krajínok a až v druhej polovici 20. storočia toto označenie vymenili za text, že obraz namaľoval Gysbrecht Lytens, ktorý sa narodil roku 1588 a zomrel okolo roku 1643; o Antoniovi da Firenzu, autorovi tempere na dreve *Madona s dieťaťom a svätými* (151 x 85 cm), sa vie len toľko, že žil a tvoril v prvej polovici 15. storočia...

Bez otáznika nie je ani dielo *Anthonia van Dycka Portrét Anny Kirkovej a Anny Dalkeithovej* (grófkoy Mortonovej). Boli to dvorné dámy anglickej kráľovnej Henrietty Márie, no nič bližšie sa o nich nevie a vôbec nie je isté, či jedna z dvoch dám sa volala Anna Dalkeithová...

V Sieni španielskeho umenia v Ermitáži vystavujú aj temperu na dreve *Stretnutie Joachima s Annou pri Zlatej bráne* (167,5 x 88,5 cm). Jeho autor je neznámy, historici umenia zistili len to, že dielo vzniklo v druhej polovici 15. storočia.

Možno raz bude známe aj meno majstra, ktorý ho vytvoril...

Tieto isté slová platia aj o čarokrásnej výšivke *Záves Madony z archanjelom Michalom a svätým* (z roku 1477) a tapisérii *Lov na jeleňa* (z roku 15. a 16. storočia), ktoré v Ermitáži vystavujú len ako diela neznámych nemeckých umelcov, o väze s tanečným motívom, o ktorej je známe iba to, že ju vytvorili v cárskych manufakturách v Petrohrade okolo roku 1810...

Pracovníci Ermitáže, a teda aj jej návštevníci nepoznajú mená tvorcov mnohých ďalších skvostov, nenechali ich na svojich dielach, sú na nich len stopy ich talentovaných rúk...

BOHYŇU GE OBJAVILI PO PÄTNÁSTICH STOROČIACH...

Miska s kráľom Šaprom II. na polovačke (iránske umenie, zlatené striebro, 4. storočie) a tkanina Me-

(dokončenie na 48. strane.)

1. KAPITOLA

Brian Pallard napísal list ujovi. Bol stručný:

Milý ujo Peter!

Hoci som Ťa nikdy nevidel, počul som o Tebe toľko krásnych slov od otecka, že som sa rozhodol navštíviť Ťa, aj svojho bratanca a sesternicu. Gestujem totiž do Anglicka.

Ako Ťi je iste známe, narodil som sa v Kente, hoci tu ma každý pokladá za Austráľčana. Nevieť, či mi je to ku cti alebo nie.

Presný čas svojho príchodu Ťi oznámim.

Tento list adresujem do kancelárie, lebo adresu Tvojho bytu nepoznám.

Tebe oddaný

Brian Pallard

Peter Callander odpovedal obratom.

Bol to list, aký môže napísať iba človek, ktorý sa zaoberá obchodom.

Znel takto:

Ctený pane!

Váš list (bez dátumu) som dostal, písal ste ho v Sporting Clube v Melbourne a jeho obsah beriem na vedomie.

S radostou sa dozvedám, že Váš pán otec mal takú dobrú mienku o mne a skutočne si to nik nemôže ceniť väčšmi ako ja.

Budem sa tešiť, keď mi napíšete, a tak sa dohodneme na schôdzke, hoci som veľmi zaneprázdnený.

Ziaľ, máte zlú povest. Periférna tlač, ktorá sa skôr zaoberá senzačnými ako osoznými vecami, veľa písala o Vašich transakciách v austrálskom turfe. Také titulyky v novinách ako „Pallard, veľký hráč na dostihoch, opäť vyhral obrovský majetok“, ma ani netešia, ani nečia.

Aby som bol úprimný, spôsobujú mi hanbu a poníženie, lebo potvrdzujú, ako hlboko sa dostal môj pokrvný príbuzný na ceste hriechov. Ste, ziaľ, hazardný hráč.

Podľa môjho názoru konské dostihy sú spomedzi všetkých hazardných hier najodpornejšie. Je poľutovaniahodné, že to krásne zvlera — rovnako stvorenie božie ako človek — je natoľko ponížované, že sa z neho stáva nepriateľ človeka.

Vané, že sa z neho stáva nepriateľ človeka. Ani, ale ziaľ, nemôžem Vám poskytnúť pohostinstvo vo svojom dome, ktorý je domovom mojím, môjho neskaženého syna a mojej dcéry, ktorá po

mne zdedila pudový odpor voči takému druhu zábavy, ktorá Vás tak veľmi priťahuje a láka.

S úplnou úctou

Peter Callander

Pán Callander si list prečítal ešte raz veľmi dôkladne, na niektorých miestach doplnil bodku nad „i“, niekde dal čiarku, potom list vložil do obálky. Obálku zalepil, nalepil na ňu známku a zazvonil na sluhu.

— Zaneste tento list na poštu, — prikázal mu.

— Bol tu už pán Ronald?

Ronald bol jeho syn, zavše ho volal aj Horace.

— Áno, pane, — odvetil sluha, — bol tu, ale už odišiel. Povedal iba, že sa vráti. Má sa stretnúť s Callanderom.

— Dobre, ďakujem, pán Russell, — povedal Peter Callander so zdvorilým kývnutím hlavy.

Bol totiž náramne zdvorilý voči svojim zamestnancom a bol na to veľmi pyšný. Vždy zdvihol klobúk, keď ho zdravil priateľský výraz Callander a Callander a najmladších pisárov oslovoval plným titulom.

Bol vždy a pred každým úctivý.

Na druhnej strane však bola pravda, že svojich zamestnancov pral horšie a využíval väčšmi ako hociktorý iný zamestnávateľ v londýnskej City. So všetkou prísnosťou zákona prenasledoval pisárskeho učňa, keď mu prišiel na niektorý prečin a bol nemilosrdný voči slúžam jeho matky a presbám otca. Ustavične skúšal zamestnancov a novou a novou lsfou sa presviedčal o ich statočnosti.

Ale tituloval ich pánmi a bol k nim veľmi zdvorilý.

Vždy a všade...

2. KAPITOLA

Peter Callander si práve značil do malého zápisníka povinnosti na ten deň, keď mu ohlásili syna. S úľubou sa naňho zahľadel.

Ronald Callander bol štíhly mladý muž strednej postavy, s dievčenskou bradou, veľkými očami, dlhými riasami a pravidelnými črtami tváre.

Jeho výzor by sa dal azda najvýstižnejšie charakterizovať slovom symetrický a správanie ako úctivé. Hlas mal spevavý, nie hlasný, ale ani veľmi tichý.

Dievča, ktoré vošlo za ním (pozorovateľa by azda prekvapilo, že tento dokonalý mladý muž nedal vo dverách prednosť mladej dáme) bolo celkom iné.

Bola vysoká, vyššia ako brat. Stihla postava a rýchle pohyby prezrádzali, že má rada voľné priestory...

Mala zlatogaštanové vlasy, veľké sivé oči, pekne krojené pery a rovný nos, na brata sa ponášala iba ľubozvučnosťou hlasu.

Tak čo, Ronald, — obrátil sa Callander na syna. — Priviedol si aj sestru? — spýtal sa Callander, keď zbadal dcéru.

Janet pobozkala otca na tvár, čo prijal s veľkým sebazaprením. Mal vo zvyku oslovovať dcéru v tretej osobe. Pôvodne sa s ňou chcel takto maznať, ale potom sa z toho stal zvyk.

Drahá Janet sa rozčuľovala, — povedal Ronald so zvyčajnou nehou, — a je skutočne pohoršujúce...

Pohoršujúce! — Janet nečakala, kým jej otec ponúkne miesto, a posadila sa do prepychového kresla. — Strašné, že ten človek ani trochu nedbá na slušnosť a dovoľí si hovoriť takýmto spôsobom nielen o sebe, ale aj o nás!

Pán Callander začudovane pozeral z jedného na druhého, až napokon Ronald vytiahol z vrečka starostlivo poskladané noviny.

Hovoríme o Pallardovi, — vysvetlil tlmenným hlasom.

Parom aby vzal toho chlapíka! — zafučal Peter Callander. — Čo zasa vyviedol?... Vari tam len nespomínajú aj mňa...?

Vytrhol synovi noviny z rúk a vzrušene ich otvoril.

Bol to večerník, predávaný za cenu, ktorá sama osebe prezrádzala jeho úroveň. Správu akiste prevzal z niektorých ranných novin.

Pán Callander zalapal po vzduchu.

Na najnápadnejšom mieste na prvej strane, vtisnuté medzi zaujímavý kriminálny prípad a rozvodový proces, stáli titulky:

**ROZLÚČKOVÁ STÁVKA VEĽKÉHO HRÁČA PALLARDA!
VYHRAL 20 000 FUNTOV NA CESTOVNÉ DO VLASTI!**

KARIÉRA VEĽKÉHO SPEKULANTA...
A akoby nestačilo ani to, ani kábelogram, ktorého text nasledoval, článok mal ešte dodatok:

Pán Brian Pallard, ktorý predstavuje osobitnú kapitolu v austrálskom športovom svete, vďaka vynikajúcim výkonom aj v iných odvetviach športu, je podľa získaných informácií bohatý človek. Je blízkym príbuzným pána Callandera, známeho obchodníka....

Toľká nehanobnosť!... — povedal pán Callander bez vzrušenia, ale zato veľmi precízne. — Ani neviem, či ten článok nie je trestný podľa zákona...? Čo na to povieš, Ronald?

Ronald neisto pokrýval hlavou, čím naznačil, že veru ani on to celkom určite nevie.

Neporušuje zákon, — tvrdila Janet, — ale pre nás je to veľmi nepríjemné. Bola by som rada, keby noviny neuverejšňovali takéto správy.

Šialenstvo, — šomral Ronald. — Predseda nášho umeleckého klubu pán Willock, veď ho poznáš, otec, dobre pozná redaktorov. Hovorí, že život v Londýne je veľmi nudný, a tak jednotlivé redakcie požiadali svojich korešpondentov, aby písali o živote v kolóniách. Pallard práve v tom čase upozornil na seba svojimi kúskami v Melbourne. A tak spravodajcovia poslali reporty o ňom.

Pán Callander vstal a upravil si kabát.
— To je jednoducho na zúfanie, — vyhlásil.

— Chvalabohu, že je v Austrálii, — dodala dcéra s úľavou v hlase.

Otec na ňu nahnevane zazrel.
— Už tam nie je, alebo tam aspoň nebude dlho.

Vráti sa domov....
— Domov?! — zvolala Janet.

— Doparoma, ešte aj to! — dodal zlostne Ronald.

— Áno, príde domov, — pokračoval Callander mrzuto. — Práve dnes ráno som dostal od neho list a napokon, veď ste čítali: Rozlúčková stávka, cestovné do vlasti... Všetci títo ľudia v kolóniách volajú Anglicko svojou vlasťou.

— Čertovská bezočivosť, — hundral Ronald.

— Naozaj sa vráti? — zľakla sa Janet celkom úprimne. — Azda to nemyslí vážne?

— S takým človekom sa nemôžem stykať, — vyhlásil Ronald.

Otec sa pyšne usmial.
— Nezoznámite sa s ním, drahí moji, — uistoval ich. — Poznávam sa s ním medzi štyrmi očami, no nie doma, ale tu v kancelárii.

Teatrálne ukázal na miestnosť, akoby v nej očakával návštevu nejakého odporného vraha.

— Poznáam ľudí jeho druhu, — pokračoval.

— Musím sa predsa stretávať s rozličnými osobami... Akiste bude hrubý, hluchý a pijan. Nerád hovorím také niečo o synovi alebo jej sestry, ale nemôžem za to. — Callander zvesil z vešiaka dáždnik, vzal si cylinder a povedal:

— Som hotový, deti moje, môžeme ísť.

Chytil syna a zamieril k dverám. Ale skôr ako ich otvoril, vstúpil sluha s telegramom.

— Prepáč mi, — ospravedlnil sa Callander, vzal telegram a nahlas čítal:

Prosím, dementujte správu ranných novin, že som včera vo Flemingtone vyhral peniaze. Nie je to pravda. Z Melbourne som odcestoval už pred týždňami. Pallard.

Callander prečítal telegram ešte raz a zastonal: — Bol podaný v Southamptone...

Pallard teda už prišiel...

3. KAPITOLA

Pán Callander býval v čarovnom sídle z čias kráľa Juraja. Dom bol veľký, priestranný, celkom smelo sa mohol nazývať kaštieľom. Navyše ho obklopovali rozsiahle pozemky, ktoré z neho robili veľkostatok.

Zariadený bol podľa majiteľovho vkusu jednoduchým, ale pohodlným nábytkom. Pani Callanderová, hoci bola oveľa mladšia ako manžel, už nežila. Zomrela, keď Janet bola malá.

Dcéru často trápili myšlienky o príčine matkinej smrti...

Tri dni po telegrame oznamujúcom príchod Briana Pallarda chodila Janet hore-dolu popred záhradu a čakala na otca.

Ronald hral kriket sám. Vášnivo obľuboval tú hru a bol jedným z najlepších hráčov v grófstve. Kriket a maliarstvo boli jeho slabosti.

Teraz sa pripojil k sestre:

— Nevypijeme si čaj alebo niečo iné?

— Otec povedal, že o piatej bude doma, — odpovedala Janet. — Ale ak nevydržíš, dám ti niečo priniesť...

— Neunúvaj sa! — odmietol Ronald a zapálil si cigaretu. — Rád by som vedel, či sa otec stretol s tým človekom?

— Sotva, — odvetila Janet sucho. — Myslím,

že otcov list schladil jeho túžbu stretnúť sa s nami.

— Máš pravdu, ten list bol skutočne veľmi chladný. Otec vie byť veľmi tvrdý... Mimochodom, drahá Janet, hovorila si s ním? Veď vieš, o čom...

Janet zlostne stiahla obočie.
— Áno, — povedala krátko. — Bodaj by som to nebola urobila. Prečo ho vlastne nepožiadáš sám?

— Svoje peniaze som už dostal, a aby som bol úprimný, stihol som ich aj minúť, — priznal sa Ronald. — Nechcel ti azda dať?

— Nie...

— Hádám si nepovedala, že sú pre mňa?

— Nie, nemusíš sa obávať, nepovedala som mu to. Keby som mu bola prezradila, že peniaze potrebuje jeho miláčik, akiste by som ich bola dostala. Bolo by bývalo lepšie, keby si si ich bol pýtal sám.

Mladý muž odhodil cigaretu so slovami:

— Si veľmi nespravodlivá, Janet. Otec sa nestará o mňa väčšmi ako...

— Rečičky, — zarazila Janet s úsmevom záplavu jeho slov. — Prečo sa mu vlastne nepriznáš, ako sa patrí na poriadneho Angličana? Prečo mu nepovieš pravdu, na čo peniaze potrebuješ? Otec predsa nie je malicherný, najmä keď ide o teba. Asi pred týždňom vložil na tvoj bežný účet značnú sumu. Všetky účty za tvoje zábavy sa dostanú priamo k nemu, ani šaty, ba ani cigarety si nemusíš kupovať...

— Mám mnoho výdavkov, o ktorých ty nevieš, — začal Ronald vysvetľovať, no vtom sa ozval známy klaxón a o dve-tri sekundy sa zjavilo aj auto. Pán Callander z neho vystúpil unavene, ako človek po celodennej ťažkej práci.

Z domu vybehli dve slúžky; jedna niesla všetko potrebné na servírovanie čaju, druhá prútený stolič. Ronald priniesol tri stoličky a pán Callander sa na jednej z nich pohodlne uvelebil.

— Ach, ako dobre je doma, — vzdychol si radostne a s úľavou.

— Dobre, otecko, ledva sme sa vedeli dočkať, kedy prídeš, — začala Janet a nalievala pritom čaj. — Videl si nášho bratanca?

Callander ochutnal čaj a pokrútil hlavou:

— Nie, nevidel som ho, ale som s ním hovoril. Človek by si myslel, že po liste, aký som mu poslal do hotela, nebude mať chuť dať sa so mnou do reči. A predpoludním mi predsa zavola!

— Taká bezočivosť! — zahundral Ronald.

— Aj ja som si to pomyslel... A ten tón... Zastretým nekultivovaným hlasom sa ozval: Halo, Callander? Spojte ma so šéfom. Tu Pallard z Grand hotela.

Callander vedel vynikajúco napodobňovať hlasy a Janet sa striasla, keď ho počula verne opakovať rozhovor.

— Skôr ako mohol pokračovať, dôstojne som ho prerušil: Pán Pallard, pochopte raz navždy, že sa nechcem s vami stykať. — Chcem hovoriť so šéfom, — zopakoval mi. — Ja som šéf, povedal som, hoci nerád. Od prekvapenia sa zmohol iba na slovo, ktoré pred vami nechcem ani zopakovať. Položil som slúchadlo, a tým sa rozhovor skončil.

— A tým sme skončili aj s ním, — dodal Ronald rozhodne.

Janet očička. Cítila akési sklamanie. Bez akejkoľvek milobáje príčiny čakala, že Pallard, nech by bol hocijaký obyčajný dobrodruh, sa predsa len

zachová dôstojnejšie, hrdinskejšie. Otcov opis Pallarda sa akosi nekryl s predstavou, ktorú si o ňom ako o hráčovi veľkého formátu vytvorila podľa jeho listu. Dúfala, že zblúdený príbuzný ju niečím pohorší, ale sklamal ju a teraz naňho myslela s hnevom.

Pán Callander vypil čaj a vošiel do domu preobliecť sa. Pred večerou zvyčajne hrával so synom kriket.

Janet práve rozmýšľala, či sa má aj ona pobrať do domu a hrou na klavíri zahnať nepríjemné myšlienky, alebo sa má prejsť po statku, keď sa Ronald náhle pozrel na hodinky a zvolal:

— Takmer som zabudol, čakám hosta... Navštívi ma Willock. Nešla by si poňho na stanicu? Príde vlakom o štvrt hodiny.

Janet prikývla:

— Prejdem sa. Aj tak neviem, čo mám robiť...

— Siel by som aj sám, ale musím hrať s otcov kriket.

— Neunúvaj sa. Pán Willock, myslím, prežije ten strašný úder, že namiesto teba ho bude čakať tvoja sestra. Ale mal by si mi aspoň povedať, ako vyzera.

— Je to veľmi príjemný muž, — pousmial sa Ronald neisto.

Janet vbehla do domu po klobúk a o niekoľko minút už kráčala lúčkou, veselo si pohvizdujúc, smerom k stanici.

Prišla tam práve načas. Vlak meškal desať minút, takže stihla ešte podať na pošte malý balíček, ktorý dostala ráno. Nerobila to s veľkou radosťou, lebo bol v ňom krásny indický šál a vizitka so slovami *Brian svojej sesternici*.

Nemohla však urobiť nič iné, len šál zabaliť a vrátiť odosielateľovi.

Janet sa darček mimoriadne páčil, a preto nečudo, že ho vracala so zmiešanými pocitmi, a ešte aj vo chvíli, keď nalepovala na balíček známky, ktorými zaplatila poštovné, si ľútostivo vzdychla.

Vlak vošiel do stanice. Vystúpil z neho jediný cestujúci.

Bol o niečo vyšší ako strednej postavy, vzpriamený a širokoplec. Ničím nepripomínal umelca, aspoň jeho vonkajší zjav nič také neprezrádzal. Hladko oholená inteligentná tvár s vysokým čelom, svedčiacim o bohatej fantázii, mohla rovnako patriť hercovi, advokátovi či lekárovi.

Zbadal Janet a s vystretou rukou sa ponáhal k nej.

— Callanderová, — zašepkala Janet nežne. — Brat Ronald ma požiadal, aby som vás privítala na stanici.

— Janet Callanderová, však? — povedal muž s úsmevom. — Skutočne, veľmi sa teším, že vás vidím.

Privítanie bolo oveľa srdečnejšie, ako Janet očakávala.

— Po batožinu vám pošlem, — pokračovala Janet. — Nebudete sa hnevať, ak pôjdeme peši?

— Práve naopak, budem rád, — odvetil krátko.

4. KAPITOLA

Keď vyšli z dediny, zhovárali sa, akoby sa poznali celý život.

V tom mužovi bolo čosi uchvacujúce, čosi čerstvé, svieže.

Janet bola veľmi prekvapená. Smiala sa na jeho poznámky o železničnej správe a jej pozornosť upútal mužove správne postrehy.

Veľmi pomaly kráčali cez polia a Janet sa sama seba čudovala, že si už vymieňa dôverné poznámky s človekom, s ktorým sa zoznámila len pred chvíľou.

— Myslím, že Ronald vám hovoril o našom bratancovi, je to dosť nepríjemné...

— Obávam sa, že nepoznám všetkých vašich bratancov, — usmial sa mladý muž, — ale hocikto, kto by vám spôsobil nepríjemné chvíle, by si zasľúžil, aby ho varili v oleji...

Vyslovil tie slová s takou úprimnosťou, takou túžbou po spravodlivosti, že Janet sa nevoľky začervenala.

— Zaveďte ma k tomu bratancovi, — pokračoval, — pustíte ma k nemu, ja mu dám...

Janet sa zasmiala:

— Ste naozaj veľmi zábavný, ale neviem, čo si o mne pomyslíte, keď vám len tak strpím takéto správanie.

— Beriem zodpovednosť na seba, veď nikto nemôže byť zodpovedný za to, čo robím, iba ja sám. Som však povznesený nad každú kritiku.

— Skutočne? — zapochybovala Janet zdvorilo. Ťažko jej bolo zachovať dôstojnosť pri počúvaní podobných rečí.

— Veru tak, — tvrdil host' vážne. — Môžem povedať, že som miláčikom šťasteny, kritika po mne sklzne ako voda... Mám pocit, že konám správne, keď odsudzujem nesprávne konanie iných. Poskytuje mi to takú vznešenú spokojnosť, akú poznajú iba filozofi.

— Zdá sa mi, že ste horlivým čitateľom Shawa? — poznamenala Janet.

— Shaw by sa vám za túto poznámku nepoďakoval. Nie, tento nemožný názor na život je mojím vlastným výplodom.

Ani nezbadať, a už boli pri dome. Vošli cez záhradnú bránku. Ronald hral s otcom kriket.

Ich hru sledoval s nevšedným záujmom vážny mladý muž s malou briadkou.

Janet na chvíľu prebehlo myslou, že azda je to ten strašný bratanec, ale vzápätí sa upokojila: neznámy vôbec nevyzeral ako dobrodruh.

Keď prišli bližšie, Ronald pozrel na Janet a usmial sa:

— Haló, Janet, tvoja cesta bola zbytočná. Pán Willock prišiel rýchlikom do Sevenoaksu a odtiaľ autom. Dovoľ, aby som...

Kým predstavoval sestre hosta, zbadal jej na tvári prekvapenie. Vtom sa opýtal otec Callander:

— A ktože je Janetin známy?

Janet pozrela na mladého muža, ktorý s klobúkom v ruke čakal, kým ho predstaví rodine. Bez rozpakov a s úsmevom podišiel dopredu a uchopil Callanderovu vystretú pravicu.

— Už naozaj verím, že sa na mňa nepamätáš, ujo Peter. Som Brian Pallard a musím povedať, že bolo od teba nesmierne milé, že si dovolil mojej sesternici, aby ma prišla privítať na stanicu...

5. KAPITOLA

Nastalo hrobové ticho.

Pán Callander nevládal prehovoriť ani slovo, len mechanicky potriasal synovcovu ruku, Ronald od prekvapenia vyvalil oči a Janet sa dívala raz na jedného, raz na druhého.

— Obávam sa, — začal pán Callander tónom, do ktorého vložil všetku svoju dôstojnosť, — že táto návšteva...

— Pravda, pravda... — prerušil ho Brian a potľapkal po pleci. — Veľmi vzrušujúce, vzrušujúce, naozaj.

— Napísal som predsa... — pokúsil sa Callander ešte raz protestovať.

— Viem, viem, — povedal chlácholivo mladý muž. — Čo bolo, to už patrí minulosti. Nehovorme viac o tom nedorozumení.

Callander mal zrazu pocit, že mu synovec milostivo odpustil.

— A toto je Ronald? — s týmito slovami uchopil bratancovu visiacu ruku. — Počul som už o tebe... V ktoromsi obrázkovom časopise som čítal aj o tvojich obrazoch. Si prívržencom Rosettiho, však?

Ronald sa začervenal a zakašlal. Tento „strašný“ človek nie je ani taký strašný, pomyslel si.

— To je pán Willock, — predstavil Ronald priateľa, — predseda nášho umeleckého klubu.

— Nesmierne ma teší, že sme sa stretli. Prírodzene, ide o klub Gresham? — zaujímal sa Pallard. — Vy ste sa stali minulý rok jeho predsedom po Tylerovi, však?

Pán Willock bol očividne šťastný.

— Je to zaujímavý klub, — pokračoval Pallard. — Ak smiem hovoriť otvorene, je to najpoprednejší avantgardistický klub umelcov. Vykonal nemale služby v prospech celého národa.

— Je oveľa prijateľnejší, než sme si mysleli, — zašepkal Ronald sestre. — Naozaj...

Janet neodpovedala.

Bratancova schopnosť podmaňovať si ľudí bola očarujúca.

Svojím vystupovaním si nezískal iba Ronalda, aj starý Callander to tak cítil. Chaos, ktorý spôsobil svojím príchodom, sa začal meniť na akýsi dráždivý súhlas.

Nech je akýkoľvek lotor, myslel si Callander, isté je, že správne oceňuje Ronaldove umelecké úsilie. Azda je v ňom predsa len čosi dobré...

— Hmm... Brian, — ozval sa Callander milo, — my sa, prirodzene... hm... tešíme, že ťa vidíme, ale chápeš, že... hm... naše cesty sa nie celkom... ako to povedať... zhodujú s tvojimi...

— To chápem, ujo Peter, — povedal Brian, — posilujem sa dobre si to zapamätáť. Keby si v mojom správaní zbadal čo len tieň nevedomej povýšenosti, ráč mi, prosím ťa, udeliť, aby som tak povedal, morálne kopnutie do členka pod stolom. Som si plne vedomý svojej ľudskej úbohosti...

— Správne, správne, — opakoval Callander celkom omráčený, — ale je tu ešte čosi... dovoľíš na momentík...

Vzal synovca za ruku a odviedol ho ďalej od spoločnosti. Tam pokračoval:

— Ako chlap s chlapom sa dohodujeme, že... hm... že kone budú tabu...

— Kone?

— Dostihové kone a dostihy vôbec, — vysvetľoval Callander. — Pri večeri o nich nehovorme.

— Rozumiem, — usmieval sa Brian. — Nechceš, aby sme hovorili o mojich koňoch?

— Presne tak, — rozjasnila sa Callanderovi tvár.

— Nuž, pravdaže, nebudem o nich hovoriť, — sľúbil Brian Pallard srdečne. — Som veľmi citlivý na tieto otázky.

— Veľmi správne... Veľmi správne...!

— Človek môže pri priateľskom posedení o niektorom koňovi všeličo vyklebetiť, a kým sa dovŕti-

pi, je zle: ktosi sa poponáhľa do ringu a pokáži mu obchod. Nie, o koňoch nebudeme hovoriť.

Pán Callander opäť nevedel, či sa má hnevať, či tešiť. Zamyslene sa vrátil k spoločnosti.

Veľmi málo sa rozumel dostihom, no dobre vedel, čo značí pokazený obchod. Do ďalšieho rozhovoru sa veľmi nezapájal, a to z viacerých príčin.

Jedna z nich bola, že jednoducho nebol schopný sledovať synovca vo vychvaľovaní Wattsa, Rosettiho a ďalších umelcov.

— Prírodzene, zostaneš u nás na noc? — odhodlal sa napokon.

— Ach, rád, — prikývol veselo Brian. — Skutočne som myslel na to, že sa u vás zdržím niekoľko dní.

— Áno... — zahundral Callander nie práve nadšene.

Spoločnosť zamierila do domu preobliecť sa na večeru a Janet, ktorá dosiaľ nemo pozorovala mnohovravného bratanca, si zrazu uvedomila, že kráča s ním vzadu a počúva jeho chvály na umeleckú školu preraphaelistov.

— Jej umelci dali smer a myšlienku, nielen farby. Prosím, prepáčte, — povedal náhle, lebo musel kýchnuť. Keď hľadal vreckovku, vypadli mu z vrecka dve malé knižičky. Skôr ako to zbadal, Janet sa zohla a zdvihla ich. Pozrela si tituly a v kútikoch úst sa jej zjavil ironický úsmev.

Brian si vzal od nej knižičky, rýchle ich strčil do vrecka a pokračoval:

— A keď sledujeme osobnosť Wattsa...

— Humbug... — ozvala sa tíško Janet.

— Ako prosím?

— Celkom obyčajné láčné pretvarovanie a humbug, — opakovala.

Brian sa zarazil.

— Smeť sa spýtať, ako to myslíte a čo ste tým vlastne chceli povedať?

— Prídete sem a rozprávate ako najnovší katalóg umenia. V jednom vrecku máte opis anglických umeleckých škôl a v druhom vrecku príručku o preraphaelistoch.

— Prečo by som ich nemohol mať?

— Do dnešného dňa, do dnešného rána ste o preraphaelistoch nepočuli a vôbec ste nevedeli, že jestvuje akýsi klub Gresham. To všetko ste sa dočítali až vo vlakú.

Brian bez pohnutia počúval obvinenie.

— Možno máte pravdu, no v tom, že o preraphaelistoch neviem nič, sa mylíte. Mal som raz koňa, volal sa Dan John Rosetti... Jeho matka bola Raphaelita a tá kobyla...

— Prišli ste sem s pevným úmyslom votrieť sa do priazne môjho otca.

— Mýlite sa, — protestoval Brian. — Vôbec sa nestarám o to, či ma váš otec má v láske, alebo nie. Po tom, ako drsne sa dnes ráno správal k môjmu írskemu sluhovi, ktorý mimochodom pochádza z írskoho kráľovského rodu, som mal blízko k tomu, aby som na vášho otecka zanevrel...

— Tak načo ste sem vlastne prišli?

— To je otázka sebaovládania. Rozhodol som sa, že si vášho otca obľúbim. Nestarám sa o to, či ma on má v láske, ja som sa rozhodol, že ho prijmem na milosť.

— Myslím, že ste strašný človek.

— Okrem toho som aj bohatý, — pokračoval Brian. — Potrebujem dediča. Ten môj hlúpy advo-

kát mi nedávno povedal, že musím urobiť závet. Nuž tak teraz veľmi túžim napísať ho. Je to taká slasť, o akej sa mi doteraz ani nesnívalo. Ale akože napísať závet, keď nepoznám nikoho, kto by bol hodný môjho dedičstva?

Janet neodpovedala. Boli sami vo veľkej hale, lebo ostatní členovia spoločnosti sa už pobrali do izieb.

— Teraz som sa rozhodol, — pokračoval Brian.

— Teší ma, — odvrkla Janet a zazvonila.

— Všetko zanechám vám, — vyhlásil vážne.

— Opovázte sa!

— Keď sa trúchliaci pozostalí vrátia z môjho pohrebu, — deklamoval Brian smutne, — a budú sedieť v tmavej izbe, popíjajúc moje víno a jediac môj chlieb, vtedy advokát prečíta jednoduché, ale dojemné rozhodnutie: Oblúbenej sesternici Márii Gladys Janet...

— Ja nie som Mária, — zastavila Janet prúd jeho slov, no hneď by si bola najradšej odhryzla jazyk.

— Nepoznám vaše ostatné rodné mená, ale dozvím sa ich.

Do haly vošla slúžka.

— Ukážte pánu Pallardovi jeho izbu, — prikázala jej Janet.

Brian nasledoval slúžku po schodoch a z poschodia ešte zavolať na Janet:

— Po obede si budete musieť vypočuť posledný paragraf. Bude v ňom dobrá rada a záver s požiadavkou, aby ste sa vystríhali akejkoľvek hazardnej hry a...

Janet sa poponáhľala uniknúť. Pri obliekaní sa rozhodla, že k bratancovi bude veľmi chladná a odmeraná.

Veď ten človek sa správa takmer urážlivo. Jeho sebadôvera nemá hraníc. Ale je to skutočne sebadôvera? Alebo sa celý čas zabáva len na seba? Keď hovoril, v očiach sa mu zračila akási hunčiska vsmiechu a Janet akoby bola počula ozvenu jeho vsmiechu. No nech je už akokoľvek, toho muža treba trochu pritlačiť k stene...

Usmiala sa na seba do zrkadla, keď jej zišlo na um, ako suverénne hovorí Brian o otázkach umenia. Iste sa dozvedel, že Ronalda zaujíma maliarstvo, azda práve spomínaný článok v obrázkovom časopise ho priviedol na stopu a z knižičky, čo mu vypadla z vrecka, sa dozvedel všetko o klube Gresham.

Willock si teraz myslí, že jeho funkcia predsedu klubu je svetoznáma...

Tri minúty pred začiatkom obeda vošla Janet do príjmovej izby, kde našla nového hosta. Vtedy si trochu nahnevane uvedomila, že otec pozval na večeru lorda Pinlowa.

Lord Pinlow stál obrátený chrbtom ku kozubu, a keď Janet vstúpila do miestnosti, s úsmevom sa jej prihovoril:

— Ako sa máte, slečna Callanderová? Dúfam, že nezastávam pred vami teplo? Tieto júnové podvečery bývajú dosť chladné...

Jeho lordstvo bol urastený širokoplecť mládenec, vzor od hlavy po päty dokonale oblečeného veľkomestského gentlemana. Život mal veľmi pestrý. Dlžoby, ktoré v maximálnej miere zafažovali majetok, keď ho osobne prevzal, sa mu vďaka vytrvalosti a vášnivej osobnosti podarilo zvýšiť viac ako poldruhanásobne... Jeho zmenky sa ocitli v každom väčšom meste krajiny a jeho chýrna cesta z Londýna do Hongkongu a z Brisbane do

Victorie bola vydláždená skalopevnými slubmi, že všetky svoje dlžoby vyplatí.

Doteraz sa však tak nestalo. No zatiaľ sa mu vždy podarilo uniknúť konkurzu, lebo dobre poznal ľudí a vedel ich šikovne využiť vo svoj prospech...

6. KAPITOLA

Janet privítala lorda Pinlowa ľahkým kývnutím hlavy a obzrela sa. Otec listoval v knihe, ktorú práve v ten deň dostal poštou, a Ronald mu nazerol ponad plece.

Nezostávalo jej teda nič iné, len sa zaoberať s hosťom a robiť mu spoločnosť. Keďže poznala lordove duševné schopnosti, začala rozprávať o polovačkách a o psoch.

Pán Callander pozrel na hodinky a zvrátil čelo.

— Synovec mešká, — povedal prísne.

Janet cítila, akoby jej otec dával za vinu nielen Brianovo meškanie, ale vôbec celý ten príbuzenský vzťah a to ju trochu znervóznilo.

— Akiste poznáte oteckovho synovca, veď aj vy ste boli v Austrálii, však?

— Dva razy som tam bol, — pousmial sa lord.

— Lenže som sa tam stretol s toľkými ľuďmi...!

— Stretli ste sa aj s Brianom Pallardom? — zaujímala sa Janet.

Lord Pinlow zdvihol obočie.

— Ach, ten ničomník, — prihodil pohľadavo.

Janet sa začervenal nad tou netaktnosťou a chladne poznamenala:

— Brian Pallard je môj bratanec.

— Ach, veľmi ľutujem, — ospravedlňoval sa lord, ale nezdalo sa, že by ho predchádzajúca poznámka nejako mimoriadne mrzela. — Je to dosť ľahkomyselný mládenec, však?

Janet neodpovedala.

Kypela v nej zlosť nad lordovou nevychovanosťou a hnevala sa na Briana Pallarda predovšetkým preto, že k nim vôbec prišiel, a potom preto, že meškal.

Po piatich minútach zazvonil pán Callander na slúžku.

— Chodte do izby pána Pallarda a požiadajte ho... ach, už je tu...

Pallard práve vstúpil do izby.

— Odpusťte mi, že som sa oneskoril, — ospravedlnil sa milo, — zavinila to malá rozrútenosť.

Vyzeral veľmi pekne vo večernom obleku. Hneď tvár nad bielou košeľou sa zdala byť ešte opálenejšia a postava v priliehavom obleku ešte mužnejšia.

— Podme teda večerať, — zahundral pán Callander a zaviedol spoločnosť do jedálne. Janet si sadla na koniec stola, po ľavej ruke si posadila Briana, po pravej Willocka, kým otec, sediaci oproti nej, mal po ľavici Ronalda a po pravici Pinlowa. A tak sa lord Pinlow a Brian ocitli vedľa seba.

— Takmer som zabudla, — obrátila sa Janet k Brianovi, keď už sedeli, — ešte nepoznate lorda Pinlowa?

— Ale áno, poznám ho, — odpovedal Pallard veselo, — sme starí známi, však?

Janet zbadala, že Brian Pallard nepodáva lordovi Pinlowovi ruku.

— Myslím, že sme sa už stretli, — zahundral Pinlow, no k svojmu známemu sa ani neobrátil.

— Aj ja myslím, že sme sa už stretli, — zopakoval Brian dôrazne. — Chcem vám povedať nie-

koľko dôverných slov, — povedal potom, nakloniac sa k dievčaťu.

— Bola by som radšej, keby ste mi ich nepovedali, pán Pallard, — odbila ho veľmi chladne.

— A vôbec, musím vám povedať, že otca veľmi nahnevalo vaše oneskorenie. Má rád presnosť, potrpí si na ňu...

— Veľmi správne, aj ja si potrpím na presnosť. Hoci okráda človeka o čas. Uvedomte si len, koľko času stratíme, keď máme s niekým schôdzku a ten príde neskoro, lebo mu meškajú hodinky. Ale ja nemôžem za to, že som sa oneskoril.

Janet mliešala polievku a nevyužila príležitosť, aby sa spýtala na príčinu bratancovho oneskorenia.

— Mal som totiž neodkladnú prácu, — pokračoval.

— Museli ste preštudovať ešte jednu príručku o preraphaelistoch?

Brian pokrútil hlavou:

— Ste ku mne nespravodlivá... V každom ohľade nespravodlivá. — A nakloniac sa k nej zašepkal: — Moje šaty...

Janet naňho prekvapene pozrela.

— Moje šaty, — zopakoval Brian. — Moje nohavice, vesta, kabát, košeľa, nádherná perlová ihlica...

— O čom vlastne hovoríte?

Brian sa musel zasmiať nad jej bezradnosťou.

— Drahá sesternica, — povedal napokon, — železničná stanica... „Po batožinu vám pošlem...“

Oj, sesternica...!

— A neposlala som! — zvolala kajúcne. — Odpusťte mi, prosím, odpusťte!

Brian iba hodil rukou:

— Škoda o tom hovoriť. Prechádzka cez polia bola veľmi pekná. Úschovňa bola sice zatvorená... Hovoríme radšej o umení...

7. KAPITOLA

Od tej chvíle sa rozhovor od jedného konca stola k druhému niesol v znamení slov atmosféra, citovosť, tónina... Janet načúvala s obdivom zmiešaným s pohoršením, a kde-tu aj sama nadhodila otázku, ale len preto, aby priviedla do rozpakov mladého muža sediaceho po jej ľavej ruke.

— Aj vy ste študovali umenie? — spýtala sa ho. Brian na ňu včítavo pozrel:

— Nie veľmi, ale veľa som o ňom čítal.

Janet si spomenula na dve knižičky, ktoré vypadli Pallardovi z vrecka a stíchla.

Pinlow sa na rozhovore nezúčastnil. Bral jedenie veľmi vážne. Janet si s odporom všimla, že pije viac, ako je zvykom. Pod vplyvom vína sa lord Pinlow najprv rozčítlivel, neskôr sa mu zachcelo debatovať, ba aj sa hádať.

Pri poslednom chode spoločnosť hovorila o všetkom možnom: o účastiach gumových výrobkov, o renesancii, Willock prednášal o osvetlení. Lord Pinlow, ktorému bola táto téma vzdialená, sa obrátil k susedovi:

— Už som sa s vami kdesi stretol, Pallard, — povedal útočne, — len neviem kde. Na dostihoch či v klube?

— Zabudol som, — povedal Brian bezstarostne a znovu sa chcel zapojiť do rozhovoru o obrazoch.

— Nepatril vám koň Flyin Prince? — spýtal sa Pinlow.

— Bol som jeho spolujaziteľom, — odvetil Brian stroho.

— Ach, áno, už sa pamätám, vy ste o ňom vtedy rozchýrili, že kráva, a tak ste s ním vyhrali preteky... Urobili ste to veľmi šikovne...

— Veľmi šikovne, — súhlasil Brian sucho.

— Koň ráno pred pretekmi trochu kríval, no potom sa dostal do poriadku a mohol som ho postaviť na štart. Diváci naňho vsadili a chcel som, aby ho aspoň videli bežať, keď už zaplatili...

— Áno, áno, chápem, — prísvedčal lord Pinlow nadmieru pochybovačným hlasom. — Som starý turfman. Ten koň pretekal aj za vaše peniaze...

Brian si netrpezlivo vzdychol.

— Nevsadil som naňho ani šiling.

Janet urobila zúfalý pokus preniesť zábavu na menej nebezpečnú pôdu, ale Pinlow sa nedal.

— Také niečo možno urobiť len v Austrálii, — pokračoval. — Rozhodcovia nad tým mávnu rukou. Ale počúvajte moju radu, v Anglicku sa o nič podobné nepokúšajte.

— Lord Pinlow, mohol by som sa hoci zajtra vrátiť do Austrálie a na hociakorej dostihovej dráhe by ma s radosťou privítali. A to nemôže o sebe tvrdiť každý, kto sedel v klubovej lóži vo Flemingtone.

V Brianovom pohľade bola výzva, lenže lord Pinlow ju neprijal.

Namiesto toho si znovu nalial do pohára a zasmial sa.

— Áno, je to zvláštny svet, — povedal a predbežne sa s touto poznámkou uspokojil.

Brian sa od neho odvrátil a usmial sa na smutnú Janet.

— Zabúdli sme na zakázané územie, — ospravedlňoval sa, — ale skutočne to nebola moja vina. V každom prípade však hovoríme radšej o niečom inom.

Lenže lord Pinlow ešte neskončil a zatiahol pána Callandera do rozhovoru o zlej stránke konských dostihov. Jednotlivé slová z ich debaty začula aj Janet.

— Poriadnemu človeku sa dostihy nevyplácajú, — zdôrazňoval lord Pinlow ľahavým hlasom. — Peniaze vyhrávajú blázni so slepým šťastím a dobrodruhovia výlučne podvodní. V krajine, kde možno rozhodcov na všetko získať, sa to, prirodzene, utají... Nikto sa nemusí obávať odhalenia...

Pán Callander sa netrpezlivo vrtel na stoličke. Zlú náladu mu nezmlnili ani vedomie, že inokedy, za iných okolností by bol plne súhlasil s názormi lorda Pinlowa.

S úľavou si vydýchol, keď sa večera napokon skončila, pozrel na dcéru a vstal od stola. Janet sa ešte stihla kradmo usmiať na mladého muža po svojej ľavici a pobrala sa do prijímacej izby.

— Čiernu kávu si vypijeme v herni, — oznámil domáci pán a spoločnosť sa tam hneď odobrala. Pán Callander kráčal s lordom Pinlowom vzađu.

— Bol by som rád, keby ste sa správali k môjmu synovcovi trochu šetrnejšie, lord Pinlow, — povedal Callander. — Napokon viete, že je to môj príbuzný a hoci... hoci neschvaľujem jeho výstrednosť, predsa sa nemôžem proti nemu... ako sa hovorí... však mi rozumiete.

— Oh, ten sa neurazí, — smial sa Pinlow. — Mám s ním nevyrovnaný účet...

Vtackal sa do herne, kde Brian práve skúšal hrať biliard a spýtal sa ho, berúc tágo: — Hráte biliard, Pallard?

— Áno, — odpovedal Brian.

— Zahrajme si stovkovú partiu o päť funtov.

— Nie, ďakujem.

Lord Pinlow sa zasmial:

— Zdá sa, že nechcete hrať o peniaze. Naozaj, vy ľudia z turfu ste...

— My? Vy nie ste z turfu?

— Nie celkom, — povedal Pinlow a otriasol popol z cigary.

— Ak pod tým „nie celkom“ rozumiete to, že si dostihovú stajňu udržujete pod iným menom, tak vás plne chápem.

— Moje druhé meno, ako hovoríte, — odpovedal lord Pinlow celý červený, — je zaregistrované a je to úplne legálne.

— Tak je, — odpovedal Brian a opäť sa sklonil k biliardu. No zakrátko odložil tágo a obrátil sa k lordovi Pinlowovi:

— Počul som, že ste môjmu ujovi hovorili o podplatených rozhodcoch na konských dostihoch. Povedali ste mu aj to, že som rozhodcom dostihového klubu v Sydney?

— Nepovedal som o vás nič také, čo by nevedel celý svet, — kývol plec om lord Pinlow.

— Povedali ste mu aj to, že ste predom mnou ako pred rozhodcom stáli obžalovaný, lebo ste prikázali zadržať svojho koňa, a že len preto sme vás vtedy nevykázali z dostihov, aby sme predišli škandálu?

— Nehovoríte pravdu! — zreval lord Pinlow zachrípnutým hlasom.

— V tomto rozhovore budeme pokračovať inokedy, — povedal Brian, lebo práve sa otvorili dvere a do herne vstúpila Janet. Lenže Pinlow už nevedel ovládnuť svoju zlosť a nechcel sa vyhnúť rozhovoru.

— Mňa vtedy oslobodili, — kričal, — nemali ste proti mne nijaké dôkazy!

Brian pokrýval plec om:

— Džokeja potrestali na základe tých dôkazov, ktoré slúžili za podklad vášho oslobodenia.

— Počkajte! — zvolal pán Callander, ktorý rozčúlene počúval debatu obidvoch mužov. Teraz, keď sa v ňom nahromadila zlosť, ovládol svoju nervozitu. Bolo predsa neslýchané, aby muž, ktorému zakázal prekročiť prah svojho domu, dostihový hráč, pravdepodobne aj falošný hráč v kartách, slovom, podvodník... — Zašli ste príďaleko, pán Pallard, — povedal Callander a hlas sa mu triasol od rozčúlenia, — porušili ste dané slovo, že pod mojou strechou nebudete hovoriť o dostihoch...!

— Oteckol!

Ozvala sa Janet, ktorú zarazila otcova nespravodlivosť.

— Janet bude mlčať, alebo odíde z izby, — zahriakol ju Callander, ktorý teraz priam zúrnil, a potom sa opäť obrátil k Brianovi:

— A keďže ste mi to prisľúbili, pane, a teraz začínate s mojím hosťom, a to veľmi vážnym hosťom, zvaďu pre akési dostihy... — tu podišiel k dverám a teatrálnie ich otvoril, — sluha vám zabalí veci. Dúfam, že ešte stihnete vlak do Londýna.

Brian sa už neusmieval. Jeho trochu poblednutá tvár vyzerala utrúpená. Janet sa prudko rozbúchalo srdce.

— V poriadku, — povedal Brian ticho. Odložil tágo na miesto a oprášil si ruky.

— Nemám právo ponosovať sa, lebo som prišiel bez pozvania, ale myslel som si, že tu nájdem čestnú spoločnosť.

Po týchto slovách prikrčil k lordovi:
— Pinlow, súdy veľmi bdejú nad statočnosťou ľudí vášho druhu. Urobíte preto veľmi dobre, ak ma udáte pre ohováranie.

— Vašu radu prijmem, Pallard.
— Doteraz som vás neohováral ani neosočoval, — pokračoval Brian, — ale teraz vám poviem do očí, že...

Vtom zbadal Janetin prosebný pohľad a zmĺkol. Mlčky sa uklonil a vyšiel z izby.

Rýchlo sa preobliekol, ani nezazvonil na sluhu. Keď schádzal s kufrom v ruke nadol, stretol Janet, ktorá ho čakala na schodoch.

— Och, tak lutujem, čo sa stalo, — zašepkala a položila mu ruku na plece.

Brian ju vzal a pobožkal.
— Do videnia, sesternička moja, — rozlúčil sa ticho a vykročil do noci.

Vyšiel prednou bránou a pobral sa zle osvetlenou alejou do dediny. Na polceste počul volať svoje meno.

Spoznal volajúceho podľa hlasu: bol to Pinlow. Zastal, kufor položil na kraj cesty a čakal.

— Počujte, Pallard, — začal Pinlow, keď prišiel k nemu. — Varujem vás! Ak ešte raz budete so mnou alebo o mne hovoriť tak ako dnes večer, polámam vám kosti!

Pallard chvíľu mlčal, potom veľmi pokojne povedal:

— Pinlow, keď ste odišli z Melbourne, vzali ste niekoho so sebou...

— To sa vás netýka, parom aby vás vzali

— Vzali ste so sebou najkrajšiu ženu Austrálie, ktorá mala, žiaľ, slabú vôľu. Bola to manželka môjho najlepšieho priateľa. Počkajte trochu. Tú ženu ste neskôr opustili, voňali ste ju do smrti a zničili ste jej manžela.

Brianov hlas znel výhražne.

Pinlow sa vrhol dopredu a naslepo udrel. Lenže narazil na súpera, pre ktorého nebolo problémom ubrániť sa.

— Toto je za tú dámu, — povedal Brian a udrel pravou päťou Pinlowa do hrude. Ten sa obrátil a nechal si tvár nechránenu. Brian to využil a jeho ľavá päť tvrdo dopadla na Pinlowovu bradu.

— A toto za mňa, — dodal. — Skončili sme.

Nenapraviteľne odsúdený v očiach svojho príbuzenstva, ale naplnený blaženosťou vracal sa Brian do Londýna.

8. KAPITOLA

— Londýn mal včera príležitosť pozorovať spôsoby známeho turfmana pána Pallarda, — písali v *Sportovej kronike*. — Pán Pallard, ktorý sa len nedávno vrátil z Austrálie, sa dal hneď po príchode do práce. Prevzal tréningy pána Louisa Brendzera a pokúpil kone lorda Willigata...

Kone prevzal aj s dostihovými povinnosťami, a tak sa vedelo, že aspoň jeden kôň pobeží v nových farbách: modrý dres, červená čiapka.

Na štart sa namiesto očakávaného Cramblera dostavil trojročný Timberline. O vlastnom behu sa nedá veľa povedať; Timberline sa od začiatku držal medzi vedúcimi koňmi, v zákrute sa prepracoval na druhé miesto. Na rovine potom predbehol vedúceho koňa a v cieľi viedol až o štyri dĺžky...

Janet Callanderová čítala so zvrasteným čelom túto správu. Sluha jej už niekoľko dní prinášal významné športové noviny.

— Zaujíma ma tenis, Charles, — vysvetľovala

mu Janet, — a športová kronika prináša veľa podrobností.

— Áno, slečna, — prisviedčal sluha.

Janet znovu a znovu čítala hlavnú správu aj iné.

— Počujte, Charles, staviate na kone?

— Nuž, niekedy, slečna, ale len niekedy.

— Boli ste už na dostihoch?

— Často, slečna. Spreádzal som tam istého pána.

— Videli ste už ring?

— Áno, slečna, videl.

— Videli ste, ako sa peniaze valili do ringu?

— Áno, slečna.

— A kto dostane tie peniaze?

— Bookmakeri, slečna, — povedal Charles.

Janet nebola o nič múdrejšia. Znovu si vzala noviny.

— Čítala som o krikete, veď viete, ako ma tá hra zaujíma.

— Myslel som, že slečna sa zaujíma o tenis...

— Pravdaže, tenis som chcela povedať, — opravila sa náhlivo. — Čítala som o tenise a tu som zbadala článok o konských dostihoch. Ale nič z neho nerozumiem. Prečítajte si ho aj vy. Rozumiete mu?

— Oj áno, slečna. To značí, že pán Pallard prihlásil na dostihy menej známeho koňa, a kým ostatní stáli na favorita, prikázal svojim ľuďom vsadiť na vlastného koňa. Tomu niet čo nerozumiem...

— Pravdaže, — povedala Janet a vošla do domu.

9. KAPITOLA

Od toho večera, keď Brian náhle odišiel a lord Pinlow sa vrátil celý zaprášený a s rozbitou hlavou, sa o Brianovi Pallardovi doma nehovorilo. Pán Callander dal čo najdôraznejšie najavo, že pre nich viac nejestvuje. Janet však neprestávala naňho myslieť a neverila Pinlowovi, keď tvrdil, že chcel Briana odprosiť, lebo bol k nemu nezdvorilý, a ten ho nečakane udrel.

Muži, ktorí najmenej poznajú mužov, uverili jeho slovám, Janet však vedela, že Pinlow nehovorí pravdu.

Pobrala sa do svojej izby, vystrihla si článok o výstrednom príbuznom a potom starostlivo zničila zvyšok časopisu.

Sedela sama pri obede, keď sa zrazu strhla pri známom trúbení otcovho auta. Prišiel nezvyčajne zavčasu domov. Janet mu išla oproti. Stretli sa v hale.

— Haló! — zvolal veselo. — Janet sa už naobedovala? Je prekvapená, že otec prišiel tak skoro domov? Nuž áno, áno...

V dobrej nálade šiel za dcérou do jedálne.

— Prišiel som domov, aby som sa s tebou pozhováral o niečom, čo sa týka nás oboch. Toto som poslal do Morning Postu.

Pri týchto slovách vytiahol starostlivo poskladany papierik a odovzdal jej ho.

Janet ho vzala a čítala:

Slečna Janet Callanderová, dcéra Petra Callandera, sa zasnúbila s lordom Brickleton Pinlowom...

Janet to čítala znovu a znovu, a napokon sa celá bledá spýtala:

— Ktože to zariadil?

Otec Callander sa usmial. Bol veľmi spokojný sám so sebou. Prezrádzalo to jeho sebavedomé správanie aj spôsob, akým sa uvelebil v kresle.

— Prírodzene ja, — odvetil.

— Prírodzene, — zopakovala Janet.

— Pochádza z veľmi starého rodu, — referoval Callander, — a v podstate je to cenný človek. Je v pravom zmysle slova ideálnym spoločníkom na životnej ceste a ochrancom pre mladé dievča, ako si ty, ktoré vie o živote tak málo. Je to sveták...

— Predpokladám, že ťa o to požiadal sám? — spýtala sa Janet. Pri pohľade na ten kúsok papiera akoby z nej zmizla všetka radosť. V jej živote nastal osudový zvrät.

— Áno, — povedal Callander nežne, — požiadal ma o to. Prírodzene, nie je v takom položení, aby sa oženil, ale časť našej...

— ...dohody, — doplnila ho Janet.

Callander zvrátil čelo.

— Nášho dohovoru — to bude priliehavší výraz, — opravil sa. — Teda podľa nášho dohovoru sa mienim starať o vás oboch.

Janet vrátila otcovi lističek.

— Otec, — povedala, — ty si vôbec neuvedomuješ, v akých časoch žijeme. Dnes si dievča vyberá muža samo.

— Janet si zoberie muža, ktorého jej ja vyhládnam, — vyhlásil Callander ľadovo. — A tým je táto záležitosť pre mňa uzavretá.

— V poriadku, — povedala Janet a nechala otca samého. Išla si do izby po klobúk a kabát a odišla z domu tak, že o tom nikto nevedel.

Keď sa o štvrt hodiny vrátila, bola už veselšia.

Pán Callander už v ten deň nešiel do mesta, ale Janet videl, až keď sa vrátil Ronald. Keď na lúke pred domom pili čaj, pán Callander sa ozval:

— Pinlow príde dnes na večeru, chce sa s tebou rozprávať.

— Keby sa bol so mnou vopred pozhováral, mohol si ušetriť mnoho neprijemností a teba by bol ušetril od poníženia. Nemám o nič väčšiu chuť vydať sa za lorda Pinlowa, ako stať sa manželkou tvojho lokaja.

Pán Callander sa zmeravený pozeral na dcéru:

— Ale veď som sa mu zaviazal slovom! — vybuchlo z neho. — Zajtra to bude v novinách.

— Poslala som telegram, aby to neuverejnili, — odpovedala Janet.

Callander očervenel ako varený rak. Ronald nemo, ale so záujmom počúval.

— Janet, — povedal jej otec a horko-ťažko sa ovládal, — vyzkol som si na to, že ma všetci poslúchajú. Vydáš sa za Pinlowa, alebo nezostaneš pod mojou strechou. Ja... ja ťa strčím do kláštora, alebo urobím čosi podobné... Mňa nebude zosmiešňovať dievča s krátkym rozumom...

— Nebuď hlúpa, Janet, — zamiešal sa aj Ronald. Janet udusila plač:

— Nestanem sa ženou lorda Pinlowa, ani keby som si tým zachránila život! — zvolala zúfalo.

— Choď do svojej izby! — osopil sa na ňu Callander celý bez seba.

10. KAPITOLA

Lord Pinlow sa večer zjavil v dome pána Callandera. Z Janetovej neprítomnosti a z neistého ospravedlňovania nastávajúceho svokra vytušil čosi, čo ho nadmieru obveselilo.

— Mám rád, keď je žena trochu trucovitá, nikdy sa preto neospravedlňujte, — smial sa. — Hnevá sa, pravdaže, najpravd' som mal hovoriť s ňou.

— Ak sa nestane vašou ženou, nebude viac mojou dcérou, — vyhlásil Callander.

Večera by bola veľmi trápna, keby Pinlow nebol mal takú dobrú náladu či podľa slov pána Callandera, keby nebol býval taký veľkodušný.

Uprostred večere lord Pinlow prerušil pána Callandera, ktorý sa rozhovoril o budúcnosti istej spoločnosti a preniesol reč na čosi celkom a úplne iné.

— Mimochodom, pán Callander, rozhodol som sa trochu podkúriť vášmu synovcovi. V sobotu štartuje na dostihoch vo Windsore jeho kôň. Poslal som svojho človeka na tréningovú dráhu, aby zistil jeho schopnosti...

— A vy to chcete, prírodzene, uverejniť? — spýtala sa Callander, ktorý mal veľmi hmlisté vedomosti o dostihoch a vedel si predstaviť len to, že by jeho synovca mohli prichytiť pri nejakom nezákonnom čine.

— To práve nie, — usmial sa Pinlow a dokonca bol ochotný poslúžiť vysvetlením. — Fixture, tak sa totiž volá Pallardov kôň, ktorý bude štartovať na krátku vzdialenosť, trénoval spolu so známym koňom, ktorého schopnosti poznáme, a ľahko nad ním zvíťazil. Nebolo vôbec ľahké zistiť to. Pallard si totiž prenajal vo Wickhame obrovský park ohradený vysokým múrom. Ale môjmu človeku sa napriek tomu podarilo vidieť trialový závod.

— No a čo to všetko značí? — spýtala sa Callander netrpezlivo.

— To značí, že Pallard pôjde so svojím koňom na dostihy do Windsoru s rovnakou taktikou ako včera. Aká škoda, zabudol som, že vy nečítate športové noviny... Skrátka, Pallard bude čakať, kým obecnstvo stavi na ostatné kone a potom vsadí s vysokým rozdielom na vlastného.

— Rozumiem, — povedal Callander, ktorý vďaka skúsenostiam získaným na burze začal napokon chápať význam tohto manévrovania. — Rád by som vedel, ako môjmu synovcovi podkúrite? A vôbec by som vás prosil, nevolajte ho predo mnou mojim synovcom...

— Tak, že mu ukradnem trh, — usmieval sa Pinlow. — Kým bude čakať na vhodný psychologický moment, zatiaľ moji ľudia vsadia na jeho koňa. Mimochodom, ešte nikdy ste neboli na dostihoch?

— Nikdy, — zašomral Callander. — Nemôžem povedať, že schvaľujem tento druh športu. Azda zničí viac ľudí ako alkohol. Príťahuje tie najpochybnejšie individua...

— Nerozčuľujte sa, — upokojoval ho Pinlow. — Je zbytočné hovoriť o takých hlúpostiach, sme predsa dobrí priatelia...

Callandera zmlatla lordova hrubosť, s akou ho prerušil, a bolo to na ňom aj vidieť. No Pinlow si to nevšimol a pokračoval:

— Napokon, sme predsa svetáci! Est modus in rebus, ako hovorieval starý Horácus. Človek nemusí schvaľovať všetko, na čo sa pozrie. Príďte v sobotu do Windsoru a uvidíte, s akým dlhým nosom pôjde Pallard z dostihov...

Pinlow dostal polovičný príslub, že bezúhonný pán Callander sa prvý raz v živote pôjde pozrieť na dostihy.

— A privedte so sebou aj Janet, — dodal Pinlow.

11. KAPITOLA

Po lordovom odchode sa pán Callander zamyslel. Janet bola už totiž už dva dni v nemilosti.

Dva dni ju trápil otcov hnev a, čo bolo ešte

horšie, Ronaldova sústrast. V tej sústrasti bolo čosi odporné...

— Janet, — prihovril sa jej brat v piatok ráno, keď pán Callander odišiel z domu, — otec ťa vezme zajtra na dostihy.

— Čože? — začudovala sa Janet a na tvári sa jej zračila nedôvera.

— Nemusíš si preto ešte nič namýšľať, otec chce len urobiť Pinlowovi po vôli. V uplynulých dňoch bolo u nás už toľko výstupov, že by to vystačilo na celý život. Vytrhuje ma to z práce. Si naozaj egoistka... Willock včera povedal, že moja práca nestojí v poslednom čase za nič, a všetkému si na vine ty...

Janet vôbec nezaujímal bratov umelecký úpadok a so vzrušením myslela na nastávajúce preteky.

Azda ho uvidí...

Janet sa náhle začervenala a nahnevala sa sama na seba.

— Pinlow na zajtra niečo chystá, — pokračoval Ronald. — Chce zúčtovať s Pallardom...

— Ako? — ožila Janet.

— Oh, tomu ja málo rozumiem, — povedal Ronald lenivo. — Mimočodom, Janet, hovorila si s oteckom o peniazoch?

— S oteckom sme v posledných dňoch neboli v takzvanom priateľskom pomere, — odvetila sucho. — Mám trochu vlastných peňazí, minulý týždeň som dostala svoj prídel. A ty si napokon takisto dostal peniaze...

Obaja dostávali od otca z dedičstva po matke.

— Áno, — priznal sa Ronald neochotne, — aj ja som dostal peniaze, ale už som ich minul. Mohla by si mi požičať päťdesiat funtov?

Janet pokrútila hlavou:

— Môžem ti dať dvadsať, ale naozaj si neviem predstaviť, na čo vlastne potrebuješ toľko peňazí.

Ronald chvíľku mlčal a potom povedal:

— Pozri, Janet, nechcem, aby si to niekomu rozprávala, ale s jedným človekom zo City sme špekulovali s maslom. Vieš, všeobecne sa rátało s tým, že sa cena masla zvýšil, nuž sme nakúpili množstvo dánskeho masla a mysleli sme si, že na každom funte zarobíme penny...

— No a?

— No a museli sme ho predať so stratou pol penny na funt, a to sme ešte mali šťastie, lebo z Kanady prišli veľké zásoby masla...

— Ešte vždy tomu nerozumiem. Koľko masla ste vlastne kúpili?

— Sto ton, — priznal sa Ronald smutne.

— A to nie je hazardná hra?

— Ale prosím ťa, nehovor predsa také hlúposti, — odbil ju Ronald. — To je obchod. Každý obchod je špekulácia. Človek nakúpi čo najlacnejšie a usiluje sa predávať čo najdrahšie. Keď sa pomýli, čiže keď kúpi drahšie ako musí predať, vtedy, prirodzene, stratí peniaze. Taký je predsa zákon obchodovania...

Ronald vysvetľoval veľmi pohotovo a v Janet vzbudil podozrenie, že nepoužíva túto argumentáciu prvý raz.

— Nech je už akokoľvek, požičiam si od teba na dva týždne dvadsať funtov. Uspokojím aspoň ľudí, s ktorými mám finančné nedorozumenia, sú veľmi nepríjemní...

Hoci Janet nemala obchodného ducha, pochopila, že brat sa zaplietol do čohosi, o čom nemala doteraz ani tušenia.

— A čo bude v sobotu? — spýtal sa Ronald.

— Máš v úmysle urobiť škandál, alebo sa budeš správať ako múdre dievča?

— Ako múdre dievča, — sľúbila Janet poslušne.

Pán Callander pokladal dcérinu ochotu ísť na dostihy za znak zblíženia.

— S radosťou konštatujem, — povedal, — že Janet dostáva rozum. Veľmi ma to teší. Janet ma zronila a zapríčinila mi mnoho bezsenných nocí, hoci dobre vie, ako potrebujem spánok...

Pán Callander bol totiž presvedčený, že trpí nespavosťou, hoci v skutočnosti spal výborne.

Janet neodpovedala. Zaoberala sa v duchu neľahkým problémom: čo si má obliecť?

V sobotu ráno si sadla do otcovho auta v holubovosivom a perlovoružovom kostýme a sám pán Callander poznamenal, že jej veľmi svedčí. Aj bratovo umelecké oko si všimlo tú nádheru a Pinlowovi, ktorý ich čakal na mieste rezervovanom pre hostí členov klubu, pripadala priam nadprirodzene krásna.

— Objednal som obed, — oznámil im Pinlow. Janet si všimla, že na tvári mu už takmer nevidieť stopy po úderoch.

12. KAPITOLA

Jedáleň členov klubu bola preplnená.

Janet spoza stola sledovala prítomných s nádejou a zároveň obavou, že uvidí Briana Pallarda.

Keď ho medzi prítomnými nevidela, uľavilo sa jej.

Pinlow, akoby jej čítal myšlienky, poznamenal: — Tu nevidíte Pallarda... zaujímajú ho len peniaze.

No sotva Pinlow dohodovil, vo dverách sa zjavil ohováraný Pallard. Janet cítila, že sa červená. Rada videla Briana, ale usilovala sa potláčať svoje sympatie k nemu.

Podľa nej sa Brian v istom zmysle zachoval nemožne a nezaslúhoval si, aby čo len raz naňho pomyslela. No na druhej strane si nahovárala, že nemohol urobiť nič iné.

Janet neuverila Pinlowovým rečiam o tom, čo sa odohrálo medzi ním a Brianom a bola by sa rada dozvedela pravdu.

Brian mal na sebe sivý oblek a sivý klobúk so širokou páskou, ktorý mu veľmi pristal, ako si Janet stihla všimnúť skôr, než si ho zložil.

Najprv zastal vo dverách, a keď sa pohovárál s čašníkom, kývol na kohosi, kto stál za dverami. Na jeho znamenie vošiel do jedálne muž, približne rovnakého veku ako Brian, a žena, ktorá, ako Janet musela uznať, bola veľmi pekná. Janet sa navyše zdalo, že medzi Brianom a ženou je dôverný vzťah.

A ak dostal nevedela, čo si má vlastne o Brianovi myslieť, teraz si bola istá: nenávidí ho!

Správal sa odporne a bude to len jeho vina, ak ho stihne nejaké nešťastie.

Z miesta, kde Janet sedela, mohla dobre pozorovať Brianovu spoločníčku a v duchu znova smutne konštatovala, že je naozaj veľmi pekná.

Má veľké žiarivé oči, jednoducho typ, ktorý sa páči mužom, ako je Brian.

Keď Janet šla na tribúnu pozrieť si prvý beh, rozhodla sa, že sa nad všetko povznesie a nahovárala si, že dostihy ju nudia. V skutočnosti ju však všetko veľmi zaujímal. Zaujímali ju krásne kone, ktoré akoby kráčali na strunách alebo tancovali či preleteli po tráve na miesto štartu...

Pinlow našiel v Janet usilovnú žiačku. Vysvetlil

jej mnohé veci, pre ňu dovtedy neznáme skutočnosti.

Zistila napríklad, že jednotvárne kričanie v ringu možno aj rozumieť, ba že jednotlivé slová výrazne počuť v tom strašnom hluku a kriku.

Robila si aj poznámky na program, ale neskôr to ofutovala.

Nepochybovala totiž o tom, že Brianova spoločníčka pozná všetky tie výrazy spamäti.

— Nebudete sa hnevať, ak na chvíľku odbehnem? — spýtal sa Pinlow a pán Callander kývol hlavou na znak súhlasu.

Aj Ronald sa vytratil.

Na Pinlowa čakali dvaja muži.

Jeden z nich mal červenú tvár a veľké brucho, druhý bol chudý a bolo na ňom vidieť, že veľmi hladuje.

— Dobrý deň, pane! — pozdravil tučný, dotkol sa rukou okraja klobúka a pozrel na druhá, ktorý nasledoval jeho príklad.

— Ste si celkom istý, čo sa týka toho trialu, Coggs? — spýtal sa Pinlow.

— Celkom istý, pane. Videl som ho a videl ho aj Gyllig. Je to tak, Gyllig?

— Videl som ho na vlastné oči, — potvrdzoval chudý.

— Dostali ste volačo z toho chlapa?

— Pane, z tých chlapov nemožno dostať nič. Trénerom je pán Colter a ten má najlepšie personál. Sú to všetko starí skúsení vojenský jazdci a chlapci nerobia celý deň nič iné, len jazdia na koňoch. Ale aby sme sa vrátili k trialu: zúčastnil sa na ňom Fixture, Telbury a Dievčatko. Sto metrov pred cieľom Fixture vyrazil dopredu a preteky vyhral...

— Ste si istý, že tam boli tieto kone, a nie iné?

— Pravdaže! Fixture poznám, Telburyho by som spoznal kdekolvek podľa bielej hlavy a Dievčatko je také biele, že sa nemožno pomýliť.

— A ako ste sa vlastne dozvedeli, že meno tretieho koňa je Fixture? Ten koň ešte predsa v Anglicku nepretiekal?

— To som sa dozvedel až dodatočne, — vysvetľoval Gyllig. — Jazdci na koňoch prešli popri kroví, kde sme sa skrývali a jeden z chlapcov povedal: Bravo Fixture, v sobotu im ukážeš, ako sa má bežať...

Pinlow pokýval hlavou, vytiahol desaffuntovú bankovku a podal ju tučnému chlapovi so slovami:

— Rozdeľte sa.

Keď sa vracal na tribúnu, ocitol sa zoči-voči Pallardovi.

Stretil sa v úzkom priechode a po krátkom uvažovaní Brian ustúpil a nechal Pinlowa prejsť.

Ani jeden z nich neprejavil čo aj len najmenšiu známku rozpačitosti či pomykova a prešli popri sebe bez slova.

— O chvíľku vás opäť opustím, — povedal Pinlow hostom, keď sa k nim vrátil na tribúnu. — Dozvedel som sa všetko, čo som chcel vedieť.

Pán Callander sa usmial.

— Práve sme s Janet konštatovali, že keď vy niečo chcete, tak to aj dosiahnete.

Pravdu povediac, Janet mlčala a otcova poznámka ju vôbec nezaujímal.

— Nuž, má veru tak ľahko neodbavia, — priznal sa Pinlow skromne. Rozpovedal im, čo sa dozvedel, a dievča teraz veľmi pozorne načúvalo.

— Len čo sa začnú stávkky, zakročím a zoberiem smotanu...

— Ale ako sa to dotkne Pallarda? — spýtala sa Janet.

— Bude sa musieť uspokojiť s tým, čo mu nechám...

— A je to korektné?

— Pri hre je všetko korektné! — vyhlásil Pinlow pokrytecky.

Janet nechápala, čo to všetko značí, v každom prípade však vycítila, že to, čo robí Pinlow, je nepekne a škodí to Brianovi.

Lord Pinlow sa pokúsil presvedčiť pána Callandera, aby vsadil niekoľko funtov a vtedy skrsla v Janetovej hlave myšlienka.

— Kde je paddock? — spýtala sa. — Pozriem sa na kone... — a Pinlow jej ukázal vchod.

Pán Callander bol na väzkach. Sám nemal v úmysle vojsť do paddocku. Vyhýbal sa verejnosti, ako len mohol. Už si predstavoval, že prítomnosť hlavy firmy Callander na dostihoch sa dostane do novin ako senzácia. Nemal skromnú mienku o svojej dôležitosti a chvel sa pri pomyslení, že by sa mohol stretnúť s niektorým známym zo City.

— Môže tam ísť Janet sama? — spýtal sa.

Pinlow prikývol.

— Nikto ju nebude obťažovať...

Janet odchádzala z tribúny s búšiacim srdcom. Stretnie sa s Brianom?

Predpokladala, že najpravdepodobnejšie ho nájde pri koňoch.

Práve ich osedlávali a okolo každého stála skupinka ľudí.

Janet zrazu zbadala Briana: sledoval koňa, ktorého práve priviedli. Vedľa neho stála pekná žena v modrých šatách.

Janet na chvíľku zaváhala, ale vtom ju už zbadal aj Brian a rýchlymi krokmi podišiel k nej.

— Už pred chvíľou som vás videl, ne neodvážil som sa pozdraviť vás. Máte silnú telesnú stráž, — usmial sa Brian, chytil ju za ruku a povedal:

— Poďte, musíte sa zoznámiť s pánom Cranom a jeho snúbenicou.

V tom okamihu akoby šibnutím čarovného prútika stratila sa Janetina pochmúrna nálada.

— Nemám toľko času, — povedala rýchlo. — Otec by sa veľmi hneval, keby sa dozvedel, že som prišla sem, Bri... pán Pallard. — Pri týchto slovách sa Janet začervenala. — Ale musím vám povedať... lord Pinlow vie všetko o vašom koňovi...

— O Fixtureovi? — Brianovi sa huncútsky zaleskli oči.

Janet prikývla.

— Vie o triale, či ako sa tomu hovorí, a povedal, že jemu bude patriť smotana.

— Nech sa mu len páči, — odvetil Brian.

— Nerozumiem z toho ani slovo, — pokračovala Janet so slabým úsmevom, — ale nechcela som...

ah, vy si teraz pomyslíte, že som sa prenáhľala, keď som sa poponáhľala sem k vám, ale viete, nechcela som, aby môj... príbuzný utrpel škodu...

Ani si neuvedomila, ako podala Brianovi ruku, a on ju vrúcne stisol.

— Zbohom, — povedala Janet zadržávajúcím sa hlasom, jemne si vyslobodila ruku, a napoly šla, napoly utekala späť na tribúnu.

Pinlow tam už bol celý červený, triumfujúci. Vypil pri obede viac šampanského, ako zniesol.

— Len počujte! — smial sa spokojne.
 Bolo počuť volanie: šesť ku štyrom...
 — To je Fixture, — povedal Pinlow. — Urobil som z neho favorita, skôr ako mohli Pallardovi ľudia vkročiť do ringu.
 — Čo to značí? — spýtala sa Janet ustrašene. Podľa všetkého sa jej nepodarilo Briana zachrániť, veď ani nevedela, pred čím ho vlastne chcela varovať.
 — To značí, že som vsadil na tohto koňa tisíc funtov a viazal som všetky stávkové ponuky.
 Vtedy prišiel na tribúnu Pallard, na krku mal ďalekohľad. Zdalo sa, že ich nevidí, a sadol si pred nich. Jeden známy naňho zavolať:
 — Haló, Pallard, váš koň je favoritom, dúfam, že o tom viete.
 Brian sa usmial a rýchlo sa pozrel na kone, ktoré pripravili na štart.
 — Viem, že je favoritom, a tuším prečo. — Pri týchto slovách Pinlow spozornel. — Vo Wickhame boli špióni, ale podarilo sa nám ich oklamať. Jeden z chlapcov zašiel ku krovu, kde sa skrývali, a tam nahlas povedal meno toho koňa, o ktorom si mysleli, že bude výhercom triálu.
 — Tak to nebol Fixture?
 Pinlow zaškrípal zubami a počúval ďalej.
 — Fixture? — Brian sa zasmial. — Fixture by neporazil ani ľahšieho koňa. Predám vám ho za päťdesiat funtov, ak mi sľúbite, že s ním budete dobre zaobchádzať.
 — Štart!
 Už bolo neskoro. Pinlow zdvihol chvejúcou sa rukou ďalekohľad. Hľadal koňa, na ktorom sedel džokej v modrom drese s červenou čiapkou.
 Bol posledný od štartu až po cieľovú pásku...

13. KAPITOLA

Obývací izba Briana Pallarda v Knightsbridge bola veľká a pohodlná. Nábytok nebol nijaký zvláštny, na stenách však viseli drahé gobelíny a dlážku pokrýval perzský koberec.
 Jednu stenu od povaly až po zem zaberali knihy poukladané v nesčíselných regáloch.
 Vo výklenku pod veľkým oblokom, vedúcom do záhrady a parku, stála pohovka a po oboch stranách kozuba pohodlné kreslá. V tejto teplej časti roka boli na kozube kvety.
 Brian mal rád kvety, čo bolo vidieť v izbe, a mal rád aj kone, ale po tých nebolo v izbe ani stopy. Len medzi knihami sa našli dva-tri zväzky športovej literatúry.
 Brian práve sedel sám pri stole a večeral, čítajúc pritom noviny. Fľaša burgundského bola ešte nedotknutá. Vtom bolo počuť rýchle kroky a do izby vstúpil doktor Eduard Crane, Brianov spolubývač.
 — Haló! — pozdravil ho Brian veselo. — Ako ide mástarstvo?
 — Ty vieš byť niekedy veľmi urážlivý, — zlostil sa mladý lekár a Brian sa schuti zasmial.
 — Čomu sa vlastne smeješ?
 — Prišiel mi na um jeden žart. Pamätáš sa na toho človeka, ktorého som ti ukázal v Eindsore?
 — Pinlowa?
 Brian prikývol:
 — Tak sa volá ten vtáčik. Za každú cenu chce robiť neplechu.
 Brian vzal zo stola noviny a pokračoval:
 — Ty si nepočul o Sivom Timotejovi?

— Nepoznám toho pána.
 — To som si myslel, ale to nie je nijaký pán, hoci je mužského rodu. Je to koň, ktorého som kúpil ako žriebä od lady Timotejovej vtedy, keď som ešte ani vo sne nepomyslel na to, že sa vrátim do Anglicka. Jeho otcom je Sivá noha.
 — No a čo je s ním?
 — Len to, že je favoritom dostihov Steward Cup, ktoré budú v Goodwoode.
 Po týchto slovách Brian vstal, no o chvíľu si opäť sadol do kresla.
 — Je favorit, a právom. Má tri roky a v skúšobných pretekoch ľahko zvíťazil nad Lúcom, ktorý skončil vlni na druhom mieste.
 — Aký je vlastne rozdiel, keď koň niečo nesie?
 — Veľký. Teraz mal na sebe päťdesiatpäť kíl.
 — Je to málo, alebo veľa?
 Brian si vzdychol, ale potom sa zasmial.
 — Vždy som sa čudoval, že sú ľudia, čo nevedia spamäti pravidlá konšských dostihov. Ja som sa s nimi už narodil. Keby si bol odborníkom, vsadil by si na toho koňa poslednú košeľu.
 — Keďže však nie som odborníkom, nebudem chodiť na lekárske konzultácie bez košeľe, — odpovedal Crane, vyklopil popol z fajky a pozrel na hodinky.
 — Ľudia sú naozaj zvedaví na tvoju mienku? — spýtal sa Brian pochybovačne.
 — Začal si čosi hovoriť o Pinlowovi, — povedal lekár, akoby si predchádzajúcu urážku nevnímal. — Čo robíš?
 — „Skladá“ môjho koňa, — odpovedal Brian.
 — Inými slovami Pinlow stavia u takého bookmakera, ktorý berie stávky na to, že Sivý Timotej nevyhrá.
 — Tak potom Pinlow stratí peniaze, — zažiarila lekárovi tvár.
 Brian potriasol hlavou.
 — Taký blázon nie je. Ak stavia proti môjmu koňovi, vie, že nevyhrá. A v tom si môže byť istý len vtedy, ak proti nemu niečo chystá.
 Eduard Crane stiahol obočie.
 — Azda len nechceš povedať, že v dnešných časoch by sa našiel niekto, kto by... otrávil koňa?
 — Ba veru hej, myslím si to. Poznám ľudí, ktorí by zavraždili vlastnú starú mater, keby z toho mali aký-taký ošoh.
 Lekárova tvár sa stiahla odporom.
 — Je to veľmi podlé, — povedal smutne.
 — Povedz mi, drahý priateľ, či sa niečo podobné nerobí na burze? A či je na zemeľu taký obchod, v ktorom by sa nerobili špinavosti? Nepočul si napríklad o lekárovi, ktorý otrávi kolegovi život a prácu...? Nie chemickými prostriedkami, ale malým ironickým úsmevom, potriasaním hlavy, kývnutím ruky a tak vzbudzuje nedôveru pacienta voči lekárovi? Či to nerobí polovica sveta preto, aby druhá polovica nevyhrala?
 — Ziaľ, nemôžem ďalej počúvať tvoje názory na morálku sveta, lebo ma čaká pacient.
 — Nechod ešte, nechaj toho človeka žiť, — zašomral Brian. Eduard Crane takú hrubosť ani nepokladal za hodnú odpovede a bez slova zavrel za sebou dvere.
 Bolo pol siedmej. Brian zazvonil na sluhu:
 — Willis, o hodinu odidem. Prišiel už ten chlap?
 — Práve teraz. Môžem ho pustiť?
 Brian prikývol na súhlas a sluha uviedol návštevníka.

Bol to nízky, tučný chlap červenej tváre, v kriklavom obleku, s hrubou retiazkou na hodinkách a obrovskými prsteňmi na prstoch.
 Brian mu ukázal kreslo a návštevník si sadol. Keď sluha vyšiel, Brian sa mu prihovril:
 — Myslím, že ma poznáte, pán Caggle...
 — Áno, pane, — znela odpoveď.
 — Ste členom jedného z troch gangov?
 — Mýlite sa, pán Pallard, — odporoval mu Caggle s úsmevom. — Môžem sa vám zaručiť svojím slovom, že o ich výčinoch nemám ani tušenia.
 Brian vzal jeden zo zošitov, čo ležali na stole, a zalistoval v ňom. Na každej strane bol nalepený článok.
 — Aha! Tomáš Caggle, „cestujúci“... To ste vy, však?
 Caggle sa znovu usmial:
 — Čo bolo, to nechajme minulosť.
 — Obviňujú vás, že ste prijali peniaze pri istom triku.
 — Nechajme to, — prerušil ho Caggle dobromyselne. — Z toho nemôže vziť nič dobré, ak sa budeme vrtáť v hmlistej minulosť.
 — Dobre, — prisvedčil Brian priateľsky.
 — Chcel som iba, aby sme si rozumeli. Chcete mi poskytnúť informácie?
 — Za protihodnotu, — skočil mu rýchle do reči Caggle.
 — Za protihodnotu, — súhlasil Brian. — Lenže otázka je, či by ste mi vedeli povedať niečo, čo ešte neviem.
 — Nuž takto je to veľmi ťažko zistiť, — hovoril Caggle, — aby som sa však vrátil k obchodnej stránke, akiste viete, že váš koň je favoritom Steward Cupu?
 Brian prikývol.
 — Istý pán, povedzme pán P...
 — Pinlow, — dokončil Brian.
 — Pinlow, tak je, „skladá“ vášho koňa a zaiste nevyhadzuje len tak peniaze. Nech vyhrá hoci ktorý koň, Sivý Timotej to nebude. Ak sa im nepodarí získať džokeja, zničia koňa. Na to si musíte dávať pozor. Pinlow pozná istého chlapa zo City, volá sa Fanks, ktorý získava peniaze krádežami účastín. Ten človek bol v každej veľkej veci a pokiaľ sa pamätám, doteraz sa mu vždy podarilo vyhnúť base. A tento pán Fanks je veľmi dobrým priateľom jeho lordstva a vie zariadiť všetko, lebo v Londýne pozná každého.
 — O tom gentlemanovi som už počul, — povedal Brian.
 — Áno, gentleman, — uskrnul sa Caggle. — Ak ste Fankovým priateľom a ukradnú vám vreckové hodinky, tak o deň-dva ich môžete mať späť. Fankovi stačí pohnúť malíčkom, a môže urobiť a zariadiť všetko, čo chce.
 — Inými slovami, keby ste svojim kartárskym umením pomohli niektorému Fankovmu priateľovi od peňazí, a ten by začal kričať...
 — Musel by som mu peniaze vrátiť, — prikývol Caggle. — Nuž a keby teraz nie odo mňa, ale povedzte od Smitha žiadal Fanks podobnú službu, myslíte, že Smith by to neurobil?
 — Ak hovoríte o Tinkerovi Smithovi, ktorý v Melbourne dostal dvanásť mesiacov za otrávenie koňa, tak to uverím, — poznamenal Brian ticho.
 Mister Caggle sa na chvíľku zarazil.
 — Zdá sa, že toho viete toľko ako ja. Tak je, hovorím o Tinkerovi Smithovi. A teraz ešte voľačo

o Steward Cupe. Na preteky prihlásili aj Mildama. Je to tmavý koň, pôvodom z Francúzska. Ako dvojročný bežal dva razy. V troch rokoch neštartoval...
 — Či je to koň? — ozval sa so záujmom Brian.
 — Pána Johna Colberta, — povedal Caggle s úsmevom. — Počuli ste už o Colbertovi?
 — To je Pinlowovo meno, — povedal Brian a zamyslene sa prešiel izbou. — Netrápi ma, čo chce urobiť Sivému Timotejovi, — pokračoval po chvíli, — viem si ho ustrážiť. Ten Mildam sa mi nepáči. Viete o nejakých skúšobných pretekoch? Caggle živo prikývol.
 — Petit Valovi dal sedem kíl a nechal ho na pol ceste. Poznám chlapca, ktorý na ňom sedel v Chantilly.
 Brian prikrročil ku knižnici, vybral z nej krásnu turfóvú kroniku a rýchlo v nej listoval.
 — Nuž ak mohol dať Petit Valovi sedem kíl, tak vyhrá, — povedal a zasmial sa. — Lenže ja stojím za svojimi stávkami a neustúpim ani o penny.
 Brian prešiel k stolu, vzal šekovú knižku, rýchle vyplnil šek a odovzdal ho návštevníkovi.
 Caggle chvejúcou sa rukou prevzal šek a pozrel sa na sumu.
 — Pán kapitán, — povedal a hlas sa mu chvel od dojatia, — vy ste oazjstný gentleman. Som vám k službám, kedykoľvek ma o to požiadate. Uvidíte, že každé moje slovo je svätá pravda.
 — Dúfam, že to vo vašom záujme, — odpovedal Brian, — lebo šek je splatný až o dva dni. Ak sú vaše informácie nepravdivé, stornujem ho.
 — Som porazený! — konštatoval Caggle začudovane. — Vy ste veľký gentleman a predvídavý človek...

14. KAPITOLA

Pán Callander mal zlú náladu.
 Nič sa mu nedarilo. A keď sa jemu nedarilo, tým horšie to bolo s jeho zamestnancami.
 Pán Callander nikdy nezúrnil, nikdy netrieskal po stole. Všetko vybavil veľmi zdvorile, nezabúdajúc, že je gentleman. Ale jeho utrápený personál si často želal, aby šéf prejavoval nevoľu iným spôsobom.
 Teraz si zavolať riaditeľa.
 — Pán Grant, — začal veľmi zdvorile, — iste vás zarmúti, keď vám poviem, že pre lajdáctvo a nevhľadnosť tovar konsignovaný do Manchestra naložili na loď do Bombaja a konsignantovi neposlali nijaké vyrozumienie. V dôsledku toho, ako ma upovedomuje môj bombajský zástupca, konsignant zrušil objednávku.
 — Vyšetrim celú záležitosť, — povedal riaditeľ pokorne, — ale na prvý pohľad nevidím oprávnenú príčinu na stornovanie objednávky.
 — Máte právo utvoriť si vlastnú mienku, pán Grant, — odpovedal Callander ešte vždy rovnako zdvorilo, — ale môj názor na vec je celkom opačný.
 Neskôr dal pán Callander pocítiť svoju zlú náladu všetkým, od pokladníka až po posledného pisárika, ktorých mu toho dňa nešťastná náhoda priviedla do cesty.
 Firma Callander a Callander kupovala a predávala. Kupovala v Anglicku, predávala v Indii a inde vo svete. Firma mala konzervatívne obchodné zásady a podnik s takýmito zásadami stráca klientov.

Lenže pán Callander nemal zlú náladu pre pokles ziskov.

Na vine boli juhoafrické účastiny. V londýnskej City každý vie, že účastiny Beitjesfontein sú skôr špekulatívne papiere ako uloženie kapitálu. Účastinná spoločnosť je „baňou vzrušujúcich možností“.

Keď sa tieto účastiny predávali po dva a štvrt funta, pán Callander sa od istého člena výboru burzy tajne dozvedel, že ich cena vyskočí na dvanásť funtov, lebo v bani vraj našli novú žilu.

Pred rokmi sa stalo, že tieto účastiny vyskočili až na dvadsať funtov, a keď teraz pán Callander počul, že vyskočia na dvanásť, nevidel v tom nič nemožné.

Účastiny pomaly stúpili na tri funty, potom na tri a pol. Vtedy pán Callander kúpil ešte päťtisíc účastín, a keď vystúpili na šesť funtov, kúpil ďalších päťtisíc. Účastiny potom pomaly vyšli na sedem funtov a tam sa zastavili...

Callanderovi poradil istý priateľ, aby účastiny predal, ale on mal ustavične pred očami cenu dvanásť funtov za kus.

V ten deň, keď mal pán Callander zlú náladu, účastiny bez akejkoľvek príčiny klesli na päť funtov, a preto pán Callander kúpil ešte dvetisíc účastín.

15. KAPITOLA

V ten istý deň navštívil Brian Pallard svojho burzového zmocnenca Johna Burtona, ktorý mu ponúkol účastiny zlata. Brian krútil hlavou:

— To je ako hra v karty, — povedal, — ja uložím peniaze len do istých papierov alebo do koní. Teraz som vlastne prišiel preto, aby som sa zbavil niekoľkých juhoafrických cenných papierov.

— Nuž, pán Pallard, vy nie ste ako váš ujo, pán Callander, — usmial sa Burton.

— Veru nie, — usmial sa aj Brian. — A čo je s ním?

— Počul som, že sa po uši zahrabal do účastín Beitjesfontein.

— Beitjesfontein?

Brian zväžnel. Veľmi dobre poznal burzu účastín, veľa vedel aj o týchto účastinách, a tak spoznal veľké nebezpečenstvo.

— Tieto účastiny môžu v ktorejkoľvek chvíli klesnúť, — prehodil burzový agent ledabolo.

— To viem, — povedal Brian rýchle, — ako stoja teraz?

— Na päťke, ale ťažko by ich bolo za tú cenu predať. Ak sa správa, že našli novú žilu nepotvrdí, účastiny klesnú na päť šilingov.

Brian si vzal klobúk.

— Choďte na burzu a nedovoľte, aby tieto papiere klesli. Ja sa poponáhľam k tomu nešťastnému starcovi. Spoločnosť Beitjesfontein poznám veľmi dobre...

— Ale to vás môže stáť veľké peniaze, — upozorňoval agent. — Ak budem chcieť udržať účastiny na piatich funtoch...

— Len ich držte, — zavolať Brian z dvier, — ja vám poviem, kedy ich máte pustiť.

— Po akú čiastku ich mám držať?

— Päťdesiatšesť funtov, — povedal Brian a odišiel.

Prekvapenému agentovi chvíľu trvalo, kým sa spamätal. Potom si aj on vzal klobúk a šiel na burzu, kde ho privítal známy hluk.

— Predám Beitjesfontein, — kričal ktosi. — Dám po päť...

— Dám po štyri osemdesiat! — ozval sa iný hlas.

— Kúpim! — zareagoval Burton.

— Päťsto?

— Koľko chcete, — znela rýchla odpoveď. — Predám, predám...

O chvíľu sa okolo Burtona tlačilo pol tučta ľudí. — Kúpim Bitky*. Kúpim za štyri osemdesiat, — kričal Burton, ale nedostal odpoveď.

— Kúpim po päť

— Dám!

Znovu nastala trma-vrma. Burton vyčerpал zásobu a tešil sa, že aj tieto položky boli malé. Potom smelo ponúkol viac.

Vtedy sa po burze roznesla správa, že chýr o novej žile je pravdivý.

Burton bol veľmi známy vo svojom odbore, a tak si všetci mysleli, že nekupuje len tak.

Brian sa medzitým dostal do kancelárie pána Callandera.

— Pozriem sa, či je pán Callander prítomný, — povedal mu pisár. — Koho mám ohlásiť?

Brian sa zarazil. Predpokladal, že by ho ujo neprijal, keby vedel, že je to on, a preto napísal na lístok *Beitjesfontein* a podal ho pisárovi so slovami.

— Zanešete to pánu Callanderovi a povedzte mu, že s ním musím súrne hovoriť.

Pisár sa o chvíľu vrátil.

— Pán Callander dá prosiť, — povedal a ukázal mu cestu.

Callander zdvihol hlavu od stola, a keď zbadal Pallarda, ostrým hlasom sa spýtal:

— Čo to má značiť?

Brian počkal, kým pisár vyjde z miestnosti.

— Prišiel som vo veci účastín... Nezdrižim vás dlho.

— O ničom takom nechcem s vami rokovať. Tento rozhovor som si neželal, — odmietol ho Callander chladno.

— Pred štvrt hodinou som ani ja nemyslel, že sem prídem, — vyhlásil mladý muž a bez pýtania sa posadil do najbližšieho kresla. — Konám však v záujme rodiny...

— V záujme čej rodiny? — spýtal sa Callander a bolo vidieť, že jeho hnev rastie.

— V záujme našej rodiny. Sme predsa rodina, ale to nemá s vecou nič spoločné. Chcem s vami hovoriť o účastinách Bit. Viem, pán Callander, veľmi dobre viem, čo chcete povedať, že ma do toho nič nie je. Lenže ja tie účastiny poznám. Viem, aká podvodnícka banda stojí za nimi. Aj Pinlow k nej patrí...

— To nie je pravda! — odporoval mu Callander a hlas sa mu triasol od zlosti. — A keby to aj bola pravda...

— Neunúvajte sa, je to pravda. Pinlow je členom tejto bandy, ktorá vykorisťuje burzu. Stavím sa, že ak vás do veci nezatiahol Pinlow, tak to bol jeden z jeho spoločníkov.

Callander si uvedomil, že účastiny Beitjesfontein kúpil na odporúčanie Pinlowovho dôverného priateľa Fanksa, no vzápätí zavrhol toto podozrenie ako nedôstojné.

Usiloval sa ovládať, ako len mohol.

— Ak je to všetko, čo ste mi chceli povedať,

* Skratka účastín Beitjesfontein, pozn. prekladateľa.

nemusíme pokračovať v rozhovore. Neprosil som vás o radu, keď som kupoval, ani neviem, ako ste sa to dozvedeli, a nebudem vás prosiť o radu ani pri predaji... Zbohom.

— Pán Callander, — Brian sa naklonil ponad stôl, — prosím vás, nedajte sa ovplyvniť hnevom k mojej osobe... Ja viem...

— Lord Pinlow, — ohlásil pisár a v tej chvíli sa Pinlow zjavil vo dverách. Keď zbadal muža, ktorého nenávidel väčšmi ako kohokoľvek iného a ktorý rovnako nenávidel jeho, zarazil sa.

Nastalo nepríjemné ticho, ktoré prerušil Brian.

— Pinlow, môj ujo kúpil účastiny Beitjesfontein. Je vašou vecou, aby sa dostal z tohto obchodu bez najmenej ujmy. Ak sa tak nestane, budete mať do činenia so mnou.

— Neviem, o čom hovoríte, — odvrkol Pinlow a bezočivo sa díval na Briana.

— Vy to viete veľmi dobre, — povedal Brian, vzal si klobúk, paličku a zberal sa odísť.

— Vaše hrozby ma neznepekujú, — vyhlásil Pinlow. — Vôbec sa nestarám o to, čo o mne hovoria turfmani, falošní hráči a zlodeji.

— Nechajte to, prosím vás, — zahriakol ho Brian. — Uši ma bolia od vašich rečí. Ja som vás len upozornil, že ak účastiny klesnú čo len o jeden funt, bude to mať pre vás nepríjemné následky. Do videnia.

Brian zanechal oboch mužov neschopných prehovoriť slovo a ponáhlal sa späť do Burtonovej kancelárie.

— Ako stoja účastiny Bit? — spýtal sa ho, len čo sa stretli.

— Pevne, — odpovedal druhý ironicky. — Istý odvážny burzián kupoval po šesť...

Brian prikývol.

— Myslím, že jeden deň vydržia na tomto kurze...

16. KAPITOLA

Slečna Janet Callanderová sa práve chystala na popoludňajšiu prechádzku, keď ju škripanie brzd privábilo k obluku. Muž, ktorý vystúpil z auta, jej nebol neznámy: bol to bratanec...

Janet sa ponáhľala dolu schodmi hostovi oproti. Hnevala sa pritom sama na seba, lebo cítila, že jej tvár očervenela a srdce sa prudšie rozbúchalo.

Počkala na Briana v príjmovej izbe.

— Máte chvíľku času, chcel by som sa s vami zhovárať, — spýtal sa Brian rýchle, a keď videl, že Janet je v rozpakoch, dodal:

— Je to veľmi súrne, nezdržim vás viac ako pol hodiny.

— Podme do záhrady, — navrhla Janet.

Po niekoľkých krokoch sa Brian ozval:

— Vy, pravdaže, poznáte lorda Pinlowa?

— Poznám, veď som jeho snúbenica.

Nebola to pravda, ale Janet to predsa povedala. Brian náhle zastal, vážne sa jej pozrel do očí a zachmúril sa. Potom sa zamyslene zahľadel ponad jej hlavu do diaľky.

— Lutujem, — povedal po krátkej prestávke, — ale aj tak vám musím povedať, prečo som vlastne prišiel. Pinlow a jeho priatelia vohnali vášho otca do veľmi vážnej situácie.

— Môjho otca? Ako to? — spýtala sa veľmi ustrašene.

— Zatiahl ho do špekulácie. Váš otec vložil peniaze do veľmi pochybných účastín. Pinlow je do toho zapletený. Mal značné množstvo účastín,

ktorých sa chcel zbaviť, a prišiel ich na golier vášmu otcovi.

— Nuž ale prečo? Aký to má význam?

— Taký, že ak sa nestane zázrak, váš otec stratí viac peňazí, ako môže zniešť. Vyhľadal som ho včera, chcel som ho presvedčiť, aby tie účastiny predal. Obávam sa však, že som to neurobil dost šetrne.

— Nemôžem pochopiť, že by otec ľahkomyseľne investoval peniaze.

— Nuž, aj tak by sa to dalo pekne vyjadriť, — povedal Brian s úsmevom. — Ja som sa ho pokúsil nahovoriť, aby tie účastiny predal, ale na radu vášho snúbenca sa rozhodol, že ich nepredá.

Janet sa pri slove snúbenec strhla.

— A čo bude teraz? — spýtala sa. Brian pokrčil plecami.

— Účastiny, ktoré kúpil po šiestich funtoch, nebude môcť predať ani po tri funty. Ja som sa pokúsil držať kurz, no len čo som vyhnal kurz na šesť funtov, váš otec znovu kupoval.

Janet sa pohrúžila do nepokojných myšlienok.

— Veľa stratí otec?

— To závisí od toho, kedy bude predávať a koľko účastín si podrží. Podľa mojich informácií má asi dvadsaťtisíc účastín, ak na každej stratí tri funty, spolu to bude šesťdesiatšesť funtov.

Janet zbledla.

— To azda nehovoríte vážne... Otec by takú stratu nezniesol... Neviem veľa o jeho obchodoch, ale v tom som si istá, že by nás to zničilo.

Brian prikývol.

— Ja som toho istého názoru. A teraz vám poviem, prečo som vlastne za vami prišiel. Pre toho, kto vie držať tieto účastiny, to nie je zlý obchod, ak sa vie zbaviť terajších zásob. Ja som ochotný odkúpiť od vášho otca účastiny za tú istú cenu, za akú ich kúpil. Keď pôjdem na burzu, akiste kúpim zásobu Pinlowa a jeho priateľov. Podľa dnešného kurzu by váš otec stratil asi štyridsaťpäťtisíc funtov.

Janet pokrútila hlavou:

— Nie, nie, to by predsa značilo, že sa tá strata prevalí na vás.

— To viem, — povedal Brian, — ale ak by tá strata postihla mňa, vedel by som ju odvrátiť a neverím, že by som skončil s deficitom. Je však otázka, či máte na otca dostatočný vplyv, aby ste ho prinútili predať mi účastiny.

— Nemám naňho nijaký vplyv. Otec by sa veľmi nahneval, keby sa dozvedel, že som s vami vôbec hovorila. A ešte väčšmi, keby sa dozvedel, o čom sme sa zhovárali.

— Tak potom to vyzerá beznádejné, — povedal Brian a Janet zvesila hlavu.

— Nemyslíte si, že som nevďačná, viem, že to, čo ste povedali o Pinlowovi, je pravda. Som presvedčená, že má zlý vplyv...

Pri pohľade na Brianovu začudovanú tvár Janet zmĺkla.

— Ale veď ste povedali, že ste jeho snúbenicou! Janet rozpačito stála a v rukách žmolila šatôčku.

— Nuž, ja... celkom do slova... nie som jeho snúbenica, — zajakala sa. — Pinlow požiadal otca o moju ruku a ja som povedala, že by som sa radšej vydala za zametača ulíc. Otec sa preto strašne nahneval... Ja... ja Pinlowa nenávidím.

— Chápem, — povedal Brian s porozumením. — Vy nenávidíte Pinlowa, nikdy sa nestanete jeho manželkou, ale ste jeho snúbenicou...

Obaja sa rozosmiali a skôr ako si Janet uvedomila, čo sa robí, Brian ju objal a pobožkal.

Janet sa ani veľmi nebránila, iba čosi zašepkala o Brianovej odvahe a potom sa blažene stúlila v jeho náručí.

— Nuž to... to nebolo celkom namieste, — zašepkala napokon.

— Nikdy by som si nevedel vysvetliť, prečo, — odpovedal Brian.

Janet sa jemne vyslobodila z jeho objatia a usmiala sa:

— Nie preto ste sem prišli?

— Nie je to celkom isté, ale tak trochu som tušil, že si dnes dodám odvahy...

— Musím sa už vrátiť domov... pustte ma.

Trvalo dlho, kým sa odhodlali vrátiť.

— Pokúsím sa ešte prehovoriť s vaším otcom. Tuším, že bude veľmi nahnevany. Tu vás nemôžem pobožkať pred šoférom, ale azda vojdeme do domu a ponúkneme ma šálkou čaju?

Janet mu rýchle podala ruku:

— Dnes ste už dostali dosť, — povedala ticho, vybehla hore schodmi.

17. KAPITOLA

Na veľké pohoršenie svojho šoféra si Brian po celej ceste do mesta vyspevoval.

Doma ho už čakal burzový dôverník a Brianov priateľ — doktor Eduard Crane, ten ho zabával opisom zápalu slepého čreva.

— Nechod' ešte, Eduard, — povedal mu Brian. — Nebudeme mať nijaké tajné reči... Nuž, Burton, ako stoja účastiny?

— Poklesli, — odpovedal Burton. — Vaše malé dobrodružstvo stálo niekoľko tisíc funtov. Predal som všetko, čo som len mohol, ale nie je takmer nijaký dopyt.

— Dozvedeli ste sa niečo o Pinlowovi?

— Je v tom zainteresovaný. V City sa hovorí, že takýmto spôsobom získal obrovský majetok.

— Tak a teraz, — povedal Brian, — sa pozrime, čo hlásia moji špehúni z turfu.

Na stole bola hŕba telegramov. Otvoril prvý: *Mildam mal dobrý cval, zdá sa, že to bol novší trial.*

Kôň je vo výbornej forme, nádherne sa pohybuje. Carr.

Carr bol pozorovateľ, ktorého Pallard poslal sledovať koňa svojho konkurenta. Brian otvoril ďalší telegram:

Pinlowov dôverník vsadil 6000 funtov na porážku vášho koňa.

V ďalšom telegrame tréner hlásil Brianovi, že Sivý Timotej sa má dobre. Brian čítal ďalej:

Dajte pozor na Pinlowa. Prichystal sa. Caggley.

— Čo to podľa teba značí? — obrátil sa Brian na priateľa.

— Že proti tebe čosi chystá, — odpovedal Eduard Crane.

Brian prikývol.

— O desať minút má sem prísť istý muž. Keď príde, choďte do billardovej izby. Burton, poznáte redaktora Burzového kuriéra?

— Áno, volá sa Garson.

— Je to čestný muž?

— Za každých okolností. Až priveľmi čestný a veľmi chudobný.

— To je dobre, — povedal Brian zamyslene. Keď sa Garson ohlásil, Brian bol v izbe sám. Pozdravili sa a Brian hneď prešiel k veci.

— Chcem s vami hovoriť o veľmi vážnej záležitosti, a preto prejdem hneď k podstate. Chcem, aby ste v novinách napadli firmu Beitjesfontein, jej predstavenstvo, výbory a tak ďalej. Všetky údaje vám dám k dispozícii... bude toho viac, ako viete vy.

— Zaujímavé, že ma o to žiadate, — poznamenal redaktor. — Tento článok je už totiž vysádzaný. Akiste viete, že správa o novej zlatej žile bola len výmyslom?

— Mňa by vôbec nič neprekvapilo, — odpovedal Brian. — Chcem, aby článok bol taký nemilosrdný, aby vás zažalovali.

Redaktor potriasol hlavou.

— Časopis je môj majetok a nie je veľmi rentabilný. Súdne trovy by ma zničili.

— V tomto ohľade si nemusíte robiť nijaké starosti. Všetko beriem na seba. Predbežne vám dám päťsto funtov... platí?

— Platí, — privolil Garson po krátkom váhaní.

— Vy mi, prirodzene, poviete, čo sledujete tým útokom...

— Poviem vám všetko, čo musíte vedieť, — súhlasil Brian a veľmi stručne redaktorovi vysvetlil, o čo mu ide.

Ich rozhovor skrátil ďalší telegram.

Brian ho otvoril, prečítal, a keď Garson odišiel, telefonoval:

— Klub Vicfort? Prosim si k telefónu pána Levingera. Vy ste to, Levinger? Tu Brian Pallard.

Vsadte ďalších tisíc funtov na Timoteja a päťtisíc funtov na porážku Mildama.

Brian počul ako Levinger položil. Potom si prečítal telegram ešte raz.

Mildam kašle. Carr.

— No, Pinlow, myslím, že vás to bude mrziť, — zahundral si Brian pre seba.

18. KAPITOLA

Lord Pinlow si sadol k raňajkám v dobrej nálade.

Keď ho sluha ráno holił, myslel na to, že ešte nikdy v živote nebol taký bohatý, ako je teraz.

Účastiny Beitjesfontein mu urobili dobrú službu, rovnako ako Callander.

Pinlow sa veselo usmieval, keď si spomenul na tohto opatrného obchodníka.

Mal aj iný dôvod byť veselý...

Bol piatok pred pretekmi v Goodwoode a on stál pred zázračnými možnosťami...

Na stole ležalo niekoľko listov a telegramov. Pinlow otvoril jeden telegram, prečítal si ho a zahrešil. Text znel:

Mildam kašle.

Telegram, ktorý ho tak rozčúľil, mu poslal tréner predchádzajúci deň popoludní. Pinlow zlostne zazvonil na sluhu:

— Kedy prišiel tento telegram?

— Doručili ho dnes ráno. Doručovateľ telegramov povedal, že adresa nebola správna, a preto sa oneskoril.

— Môžete ísť.

— Mildam kašle... to je katastrofa. Ale tréner je svedomitý človek, urobí všetko, aby nestratil peniaze...

Pinlow otvoril športový denník a prezrel si stranu so stávkami. Hneď prvý titulok vzbudil jeho záujem:

Veľké stávky proti včerašiemu favoritovi Steward Cupu.

Pinlow napäto čítal nasledujúce riadky:

Senzáciou včerajších večerných stávk je obrovský útok proti Mildamovi. Rozchýrilo sa, že tento kôň, ktorému sa dávali veľké šance, kašle.

Veľký záujem sa sústredil na Sivého Timoteja. Presun zapríčinili stávky známeho športovca, ktorý nedávno prišiel medzi nás. Hovorí sa, že vsadil 5000 funtov na porážku Mildama...

— Pallard! — zahundral Pinlow. — Musí stratíť peniaze... Musí prehrať...

Raňajok sa ani nedotkol, zavolať si taxík a dal sa odviezť ku Callanderovi. Našiel tam aj Ronaldu.

Callander sa mu zdal byť unavený a chorý. Nervózne si hladkal fúzy.

— Teším sa, Pinlow, že ste prišli, — privítal hošťa. Bolo na ňom vidieť, že sa necíti dobre.

Pinlow sa posadil na ponúknutú stoličku. Callander sa obrátil k synovi:

— Ronald, nechaj nás chvíľku osamote. Mladý Callander poslušne vyšiel.

— Dostal som včera váš odkaz, čo sa stalo? — spýtal sa Pinlow.

Starý pán teraz skutočne vyzeral veľmi starý. Odkáľal si a začal:

— Na tom obchode, na tých preklatých účastiach som stratil viac peňazí, ako môžem znieť. Váš priateľ mi povedal, a vy ste jeho slová potvrdili, že účastiny vyskočia na dvanásť funtov.

Pinlow sa nezdržal úsmevu:

— Také čosi sa stáva, — povedal ľahostajne. — Človek nemôže vedieť všetko dopredu. Koľko ste prehrali?

— Vyše štyridsaťtisíc funtov, — odvetil Callander a zakryl si rukou chvejúce sa ústa. Vedel, že strata je oveľa vyššia, ako povedal. — Aj inokedy ma stihli straty, ale neboli také veľké...

Pinlow si presadol do iného kresla.

— Chyba, chyba, ale čo môžem ja?

— Myslel som si, — pokračoval starý pán, — že azda... nikdy som nič podobné neurobil...

Nemohli by ste mi aspoň požičať dvadsaťtisíc funtov?

— Milý starký, — odbil ho Pinlow netrpezlivo, — nemôžem a ani by som nechcel... Smiešne, že sa pre takú sumu strachujete, veď si ju môžete vyzdvihnúť z obchodu.

Starý pán potriasol hlavou:

— To práve nemôžem. Obchod rapídne klesá, preto som sa pustil do tej špekulácie.

Pinlow zapískal.

— Nuž, ak váš obchod nie je hodný dvadsaťtisíc funtov, ako sa doparoma odvážite žiadať odo mňa takú pôžičku?!

— Myslel som, že ste mi priateľom, — povedal Callander zlomeným hlasom.

Pinlow sa nahlas zasmial:

— V obchodných veciach nejestvuje priateľstvo. Nie je od vás pekné, že chcete práve odo mňa takú pôžičku. Mimo chodom, myslel som, že ste bohatý...

Pinlow to povedal tónom, ktorý prezrádzal, že nikdy by nebol poctil pána Callandera svojim priateľstvom.

Starý pán to azda zbadal, lebo náhle pozbleral zvyšky svojej dôstojnosti:

— Lutujem, že som obťažoval, — povedal ticho, — ale keďže som vedel, že ste v syndikáte, ktorý zaplavil trh účastinami Bit...

— Kto vám povedal, že som v tom syndikáte? — vyskočil Pinlow.

Pán Callander vzal noviny, ktoré ležali pred

ním na stole roztvorené, a podal ich návštevníkovi. Bolo to najnovšie číslo Burzového kuriéra.

Pinlow zbadal článok s nadpisom: **PODVOD S ÚČASTINAMI BIT**

Čítal a čím ďalej, tým väčšmi sa červenal.

— To je lož... lož... — hundral. — Doparoma s tým lotrom, zažalujem ho!

Potom prišiel k časti, pri čítaní ktorej zbledol: Najzaujímavejšie na celom prípade je to, že značná časť účastín, ktoré sa zjavili na trhu, sa dostala do predaja bez schválenia. Tieto účastiny možno vypátrať tak ako falošné bankovky...

Základným kapitálom účastinnej spoločnosti je 250 000 funtov, čo je pri banskom podnikaní veľmi malý kapitál. Z toho 200 000 funtov patrí Brianovi Pallardovi, ktorý účastiny pokladal za bezcenné a nevenoval im toľko pozornosti, aby ich dal za registrovať.

Pýtame sa, ako je za týchto okolností možné, že iba v Londýne je v obehu na stotisíc účastín? Vysvetlenie je jednoduché: isté osoby v nádeji, že účastiny, ktoré vlastní pán Pallard, sa stratili, vydali nové účastiny.

Pán Pallard by bol rád, keby dostal správu o nešťastných majiteľoch účastín, ktoré majú čísla od 50 001 po 205 000...

Pinlow vstal:

— Toto všetko je lož, — povedal zachrípnutým hlasom. — A ten, kto zamiešal moje meno do tejto záležitosti, draho za to zaplatí... Mimo chodom, čo ste urobili so svojimi účastinami?

— Odovzdal som ich dôverníkovi, aby ich predal na burze, — odvetil Callander unavene.

— Vlastnému dôverníkovi?

— Nie... akémusi Burtonovi, ktorý ma vyhľadal. Callander pohľadal Burtonovu vizitku a podal ju Pinlowovi.

— Uvidím, čo sa s tým dá urobiť, — povedal Pinlow a bez okolkov odišiel. Na chodbe sa stretol so zroneným Ronaldom.

— Na chvíľu, Pinlow, — pristavil ho Ronald. — Chcem s vami hovoriť. Dostal som sa do šlamastiky...

— Choďte doparoma aj so svojou šlamastikou! — osopil sa naňho rozzúrený lord. — Každý je v šlamastike, ale ja som v najväčšej!

19. KAPITOLA

Burtonova kancelária bola na dohodenie kameňom. Pinlow mu poslal vizitku a hneď ho uviedli.

— Prišiel som vo veci účastín Bit, ktoré vám zveril pán Callander, — povedal Pinlow a sadol si.

— Pán Callander kúpil päťtisíc kusov po tri funty desať, tisíc kusov po šesť a ďalších päťtisíc po piatich funtoch...

— Kúpna cena ma nezaujíma. Prišiel som za vami s ponukou.

— Počúvam vás so záujmom.

— Účastiny mali včera kurz tridsať šilingov. Ponúkam vám o päť šilingov viac za kus a kupujem všetko.

Burton sa zasmial:

— Veď ste počuli, akú cenu za ne zaplatil pán Callander. Ja ich predám za tú istú cenu.

Pinlow vyvalil oči:

— Zbláznili ste sa? Čo si myslíte, že kupujem za viac ako štvornásobnú cenu burzového kurzu?

— Ja si nič nemyslím, — odpovedal Burton. — Nemyslel som si ani to, že sem pridete. Nežladam vás, aby ste skupovali tie účastiny.

Pinlowovi zrazu svitlo v hlave.

— Tak vy pracujete pre Pallarda? — zvolal.

— Máte právo myslieť si, čo chcete, — odpovedal Burton ľahostajne, — ale nič sa nestane, keď vám poviem, že som skutočne Pallardovým poradcom v peňažných otázkach.

Pinlow vstal.

— Rozumiem, ale to je vydieranie, obyčajné vydieranie...!

— Hovorte si, čo chcete, a nazývajte to, ako chcete. Isté je, že mám teraz na predaj dvadsaťtisíc účastín, očíslovaných od 101 000 do 120 000. Nevyzval som vás, aby ste si ich kúpili a pýtam za ne hodnotu, akú uznám za vhodnú: len toľko, aby pán Callander neutrpel stratu. Iba od vás závisí, či ich kúpite, alebo nie.

— Prirodzene, že nie.

— Ako myslíte, — povedal Burton. — Ak tie účastiny do druhej hodiny populudní nepredám, ich cena stúpne o desať percent.

Pinlow buchol dverami a zaviezol sa taxíkom k veľkej budove na Liverpool Street, kde boli kancelárie spoločnosti Beitjesfontein.

Na budove bolo napísané:

BEITJESFONTEIN DEEP GOLD MINING COMPANY, LIMITED.

Tam už naňho čakali jej traja riaditelia: nízky tučný Freeberg, kostnatý Holmes a Augustín Fanks.

Pinlow ticho zavrel za sebou dvere, tichšie ako v Burtonovej kancelárii.

— Zavrite na kľúč! — povedal Freeberg a Pinlow ho poslúchol.

— Čítali ste Kuriéra? — spýtali sa všetci traja naraz.

Pinlow unavene klesol do kresla pri stole a prikývol.

— No a?

— No a?! — zvolal rozhorčene. — Čo teraz urobíme?

— Nemožno Kuriéra kúpiť? — nadhodil Holmes.

— Veď poznáte tých chlapíkov z novin, niekoľko tisíc funtov... a na budúci týždeň môžu uverejniť opravu a zdvorilo nás odprosiť: vyšetrili sme záležitosť účastín Bit a zistili sme, že náš článok sa zakladal na mylných informáciách...

— Kuriéra nemožno kúpiť, — odvrkol hrubo. — Nevidíte, že za tým stojí Pallard?

— Nechápem, načo sa tu treba rozčuľovať, — povedal Fanks. — Poskupovali sme všetky účastiny za makulatúrnu cenu okrem účastín priateľa Callandera... a toho predsa vybaví Pinlow, či nie?

— Nevie ho vybaviť, — odvetil Pinlow. — Starý somár už odovzdal účastiny Burtonovi...

— Tak ich kúpte od neho, — navrhol Fanks.

— To by som mohol urobiť, ale za akú cenu! Burton je ochotný predať účastiny len za cenu, za akú ich kúpil Callander.

— Čože?! — skríkol Freeberg. — Veď je to zlodejstvo! Neslýchané, toho človeka by bolo treba postaviť pred súd!

— V živote som nepočul takú bezočivosť... Je to predsa vydieranie! — rozhorčil sa Fanks.

Pinlow sa na nich zlostne osopil:

— Či je to čestné, alebo nie, musíme tie účastiny odkúpiť. Čím menšia aféra sa okolo nich rozvíri, tým lepšie pre nás. Pri tomto stave vecí môže štátne zastupiteľstvo z úradnej moci nariadiť vyšetrovanie. Každý sa musíme zúčastniť na kúpe

tej miere, v akej naňho pripadlo percento zisku.

— Nepodpíšem ani halier, — povedal krátko Fanks.

— Tak vás nebudem ďalej vyrušovať, — povedal Pinlow a zberal sa odísť. — Napíšem do všetkých hospodárskych časopisov, že ma upozornili na článok v Kuriéri a prešetrujúc tú záležitosť, dospel som, hoci nerád, k záveru, že v obžalobe je niečo pravdy... a potom ponúknem, že som ochotný nahradiť...

— Ale veď aj vy ste do toho zapletení! — zvolal Fanks. — Rovnako ako hociktorý z nás.

— Moje meno nefiguruje ani na jednej účastinnej listine, — povedal Pinlow ostro, — a myslím, že práve to je najdôležitejšie.

— Takáto debata nemá nijaký význam, — povedal Holmes, — sadnime si všetci a vyrátajme, koľko pripadne na každého z nás.

20. KAPITOLA

Večer, keď sa pán Callander zberal domov, ohlásil mu Burtona.

— Predal som vaše účastiny, — povedal Burton. Callander sa trpko usmial.

— Účastiny Bit skončili na kurze na dvadsiatich piatich šilingoch. Myslím, že ste za ne nedostali tridsať.

— Nie, tridsať som nedostal, — povedal Burton sucho. Z vnútorného vrecka vybral hrubý zväzok bankoviek.

— Je to takto dobre? — spýtal sa so smiechom. — Idem priamo z banky. Nedôveroval som ľuďom, s ktorými som uzavrel obchod, a tak som si dal zaplatiť v hotovosti.

— Koľko je tam peňazí?

— Vyše osemdesiat tisíc funtov, — znela ľahostajná odpoveď.

Callander klesol do kresla:

— Ale... a... ako... je to... možné? Veď kurz bol na dvadsiatich piatich šilingoch...

— Nevie presne, ako sa to stalo, — povedal Burton rozvážne. — Ale mám podozrenie, že sa na tej hre zúčastnil veľký hráč Pallard...

21. KAPITOLA

Pán Augustín Fanks obsadil niekoľko izieb v hoteli Centrál.

Fanks bol veľký chlap: mal veľké telo i veľkú hranatú hlavu, na ktorej nebol ani vlas. Tvár mal takisto hladkú, obočie nad sivomodrými očami bolo také malé, že ho bolo sotva vidieť.

Bol ako nemluvíka veľkých rozmerov. No aj kruhy pod očami prezrádzali, že sa nenarodil včera.

Dalo sa o ňom bez zveličovania povedať, že je veľmi nadaný finančník. Keby bol býval taký čestný, aký bol nadaný, bol by dosiahol význačné postavenie.

Lenže akási náklonnosť k zločinnosti ho zvädzala na dobrodružné chodníčky...

Nerád chodil po vychodených cestách. Vždy si našiel spôsob, ako ich obísť a skrátiť si vzdialenosť, ktorá ho delila od bohatstva.

Často sa dostal do slepej uličky a musel sa vrátiť, no nikdy sa nedal prichytiť.

Spravodlivosť po ňom často vystierala ruku, no Fankovi sa vždy podarilo vyklznuť. Ako, to bolo jeho tajomstvom a bol na to pyšný.

Pinlow ho vyhľadal na druhý deň po rokovaní.

Statný muž ležal pohodlne rozvalený na pohovke a fajčil cigaru.

— Zavrite dvere, Pinlow, — povedal namiesto privítania. — Vždy a v každom prípade zatvárajte. Človek nikdy nemôže vedieť, kto sa tam vonku obšmieta. Sadnite si sem, aby som na vás videl. Tak, teraz by sme mohli s tou záležitosťou skončiť. Vyplatili ste už peniaze?

— Áno, vyplatil som... a zdá sa mi, že ma to zničilo, — povedal Pinlow zronene.

Fanks si potiahol z cigary a pokojne poznamenal:

— Hlúpe reči. Čo je to zničilo? Len smrť znamená zničenie a aj smrť je lepšia ako nespavosť.

— Vám sa ľahko filozofuje, — rozčútil sa Pinlow. — Môžete si to dovoliť, lebo ste bohatý.

Fanks sa zasmial a Pinlow si všimol, že ani vtedy sa mu na tvári neurobia vrásky.

— Ja, a bohatý? Nuž áno, som bohatý... ale na dlžoby... Mám pol milióna funtov dlžob... A túto sumu nikdy nezaplátim, ba čo viac, moji veritelia by neboli radi, keby som ju zaplatil. Zujem zo svojich povinností, a preto si ma vážia. Žiť z hotovosti vie každý hlupák.

— Ste obdivuhodný človek, Fanks. Ja som vyplatil peniaze a teraz je moja najväčšou starosťou získať z nich niečo späť. Potrebujem vašu pomoc.

Fanks otriasol popol na koberec.

— Nuž, — začal, — ja som sa nikdy neusiloval získať späť stratené peniaze. Vždy som mal radšej nové... Spôsobuje mi väčšiu radosť, keď sa mi podarí získať peniaze od cudzieho, ako dostať nazad vlastné.

— Už som vám, myslím, spomenul, že som prihlásil koňa na Steward Cup.

— Viem, — prikývol Fanks, — a ten koň kašle.

— Zdá sa, že to už vie každý! — vybuchol Pinlow. — Nuž ja som na toho koňa vsadil, a ak vyhrá, získam celkom pekný majetok, a vsadil som aj na Pallardovho koňa, na to, že nevyhrá, a aj to mi môže vyniesť slušné peniaze. Ale ak Sivý Timotej vyhrá, budem úplne hotový...

Fanks sa pustil nahlas rozmýšľať:

— Teda je jasné, že Sivý Timotej nesmie vyhrať. Netvrdím, že sa koňom rozumiem, práve naopak, túto hru ani neschvaľujem...

Fanks bol trochu namyslený...

— Ale, — pokračoval, — azda by som vedel nájsť niekoho, kto by vám mohol pomôcť. Volá sa Smith.

— Tinker Smith? — opýtal sa Pinlow ľahostajne. — Tomu som už písal.

— Ako vidím, spomenuli ste si, že sme o tom človeku už hovorili. Ale musíte si uvedomiť, že nesmie urobiť nič, čo je v rozpore so zákonom. Nie preto vás s ním zoznámim. Akú sumu môžete prehrať?

— Asi dvanásť tisíc funtov...

— A vyhrať možno niekoľko tisíc, — prikývol Fanks. — Aký bude môj podiel?

— Tisíc funtov, — navrhol Pinlow.

Fanks sa usmial a uprel pohľad na stenu.

— Mňa samého vyjde ten žart na tisíc funtov. Moji priatelia sú drahí, a keď tak o tom premýšľam, Smith ani nebude tým najvhodnejším človekom. Poznáte doktora Jellisa? Teda nie.

— Nepoznám ho, a aby som bol celkom úprimný, nechcem do tej záležitosti zatiahnuť veľa ľudí.

Fanks si znovu potiahol z cigary.

— Dobre, skúsime to so Smithom, a keby zlyhal, vytiahneme Jellisa.

Po týchto slovách Fanks vzdychajúc vstal, zašiel ku dverám a zazvonil na sluhu, chcel, aby mu obul topánky. Napriek tomu, že bol teplý letný deň, vzal si šál a zvrchník. Objednal taxík.

— Na Slippington Street, — povedal šoférovi.

Cestou Fanks vysvetlil Pinlowovi, kde sa stretnú so Smithom.

— Vy ste, pravda, ešte nepočuli o klube Slobody? Je to taký robotnícky klub. Klub robotníkov, ktorí nepracujú, — zasmial sa na vlastnom žarte. — Veď napokon iba nepracujúci robotníci potrebujú klub. Pracujúci robotník je veľa taký unavený a vyčerpaný, že si radšej ľahne.

Fanks si veľmi rád zarečnil a Pinlow ho nechal hovoriť.

— Tu zastavíme, — povedal Fanks, keď prišli na Slippington Street, a zaklopal šoférovi na oblok.

Potom pokračovali v ceste peši. Cez úzke uličky sa dostali do štvrte malých obchodíkov a hromadných ubytovní pre najchudobnejších.

Oblok na jednej obchodnej miestnosti bol celý zatretý farbou. Fanks otvoril dvere s nápisom KLUB SLOBODY a opýtal sa vrátnika, ktorý sedel za dverami v kresle:

— Je tu pán Smith?

— Pred chvíľkou šiel hore, — odvetil vrátnik a nedôverčivo si premeriaval Pinlowa. — Zapište sa do tejto knihy, — povedal vrátnik a vytiahol zošit, do ktorého sa Fanks nečitateľne podpísal.

Vrátnik ich potom zaviedol na poschodie. Pri dverách na rebríku uvideli stáť starca s bradou. Skúmavým pohľadom si premeriaval Fanksa, keď ho spoznal, s úsmevom ho privítal a zišiel dolu z rebríka.

— Šikovné, čo? — poznamenal Fanks. — Je to celkom nenápadné: ktosi opravuje čosi na dverách, a preto sú zavreté. Keby sme boli cudzí alebo polícia, starec upustí kľadivo, a kým odpracuje rebrík a otvorí dvere, zatiaľ ľudia tam dnu skryjú všetko podozrivé.

Starec odniesol rebrík, zaklopal na dvere a vošiel. Fanks a Pinlow vstúpili za ním.

Miestnosť bola väčšia, ako Pinlow očakával. Okolo stola pokrytého zeleným súknom sa zhromaždili asi dva tucty ľudí, uprostred bola ruleta. Novopriehádzajúcim nik nevenoval pozornosť, hoci ich každý videl a premeral si ich charakteristickým rýchlym skúmavým pohľadom, akým si zlodej z povolania prezerajú svoje obeť.

Fanks s Pinlowom zastali a dívali sa na ruletu. Chlap, čo sedel pri krupierovi, zachytil Fanksov pohľad. Ostal ešte chvíľu pokojne sedieť a potom podišiel k nim.

— Tak čo, Smith, ako sa máte? — prihovoril sa mu Fanks.

Smith neochotne kývol hlavou. Bol to štíhly chlap s veľkou bledou tvárou a s hlavou, ktorá sa zdala neúmerne veľká v porovnaní s telom. Každý jeho pohyb bol podozrivý.

— Smith, — pokračoval Fanks ticho, — poznáte istého Pallarda?

— Dostihový hráč?

— Áno.

Smith chvíľu váhal.

— Už som ho videl, — priznal napokon

— Počuli ste o Sivom Timotejovi?

Smith prikývol.

— Vy teda poznáte môjho priateľa?

— V Melbourne som mu urobil istú službu, — odvetil krátko.

— Len sa o vás predpokladalo, že ste mu mali niečo urobiť, — opravil ho lord Pinlow.

— Ide o toto: tuhla môjmu priateľovi hrozí nebezpečenstvo, že stratí veľa peňazí, ak Sivý Timotej vyhrá. Vy, Smith, veľmi dobre viete, aké je nepríjemné stratiť peniaze...

Smith prikývol.

— Nuž tak predpokladajme, — pokračoval Fanks, — že ten kôň nie je taký dobrý, ako si myslí môj priateľ. Predpokladajme, že sa s ním na tohto koňa pozriete...

— V poriadku, — kývol Smith a huncútsky pozrel na lorda Pinlowa. — Rovnako ako sme sa pozreli na Irona Pyrita...

— Nezabudnite však, — dodal energicky Fanks, — že ja nechcem o ničom vedieť. To ostatné si vybavte vy dvaja. — Fanks pozrel na hodinky.

— Onedlho musím ísť. Vy si azda máte čo povedať medzi štyrmi očami...

Po týchto slovách odišiel Fanks k rulete.

— Uvidíte, Smith, — povedal Pinlow timentým hlasom, — že toto je čosi viac ako v prípade Irona Pyrita. Tu ide o všetko. Ak by Sivý Timotej vyhral, musím opustiť Anglicko.

— Nevýhrá, — vyhlásil Smith rozhodne. — Nevýhrá, ak je pravdou to, čo ste mi napísali, že ste toho chlapca vybavili...

— Áno, moji dvaja chlapi boli dole vo Wickhame Nortone celý mesiac, a tí veru nezaháľali. Smith, ten Pallard mi začína ísť na nervy. Kedysi by som ho bol mohol vybaviť za niekoľko šilín-gov...

— Položiť ho na ľad? — spýtal sa Smith. Pinlow váhal, ale potom prikývol.

— To môžete urobiť aj teraz. Za dvadsaťpäť funtov to vybavím tak, že ho ani vlastná domáca nespozná.

Namiesto odpovede Pinlow vytiahol peňaženku a odrátal Smithovi na ruku päť päťfuntových bankoviek.

V tej chvíli zbadal, že jeden z hráčov ich pozoruje.

— Kto je ten chlap v kockovanom obleku?

— Niktoš, — povedal Smith ledabolo. — Akýsi Cagglej...

22. KAPITOLA

V sobotu pred dostihmi v Goodwoode si Brian zašiel do Hurst Parku a s veľkým záujmom tam sledoval pretekajúce kone. Jeho prítomnosť, prirodzene, vyvolala vzrušenie.

Brian mal zázračné oči. Ten, kto by si bol mohol prečítať poznámky, ktoré si robil na program pri predvážaní koní, bol by veľa získal. Brian bral totiž dostihy veľmi vážne. Preňho neboli iba športom, bolo to jeho zamestnanie.

Napriek tomu, že sa veľa hovorilo o jeho mimoriadne odvážnych, často až hazardných stávkach, pravdou bolo, že peniaze investoval veľmi obozretne. Nikdy nevsadil na koňa, ktorý nebol jeho majetkom. Nanajvýš ak vsadil funt na odporúčaný tip, aj to len pre potešenie z hry.

Dnes bežal iba jeden kôň v jeho farbách, a ani tomu nedával veľké nádeje. Bol to kôň, ktorý pri skúšobnom behu so Sivým Timotejom skončil posledný.

Jeden známy k nemu pristúpil:

— Má váš kôň nejaké šance, pán Pallard?

Brian pokrútil hlavou.

— Vsadil som naňho päť funtov, ale bol by som lepšie urobil, keby som ich bol venoval na nejaký dobročinný účel.

Vtedy zbadal Caggleya. Videl na ňom, že chce s ním hovoriť, a preto ho zastavil:

— Tak čo, Cagglej, ešte ste na voľnej nohe? — spýtal sa ho žartovne.

Cagglej sa usmial:

— Ešte áno. Mimochodom, vsadil som na vášho koňa. Poviem vám, že ste urobili zle. Veľmi by ma prekvapilo, keby ten kôň vyhral.

Brian už chcel ísť ďalej, keď sa ho Cagglej ticho spýtal:

— Dostali ste môj telegram?

Brian iba prikývol a šiel ďalej. Prišiel na miesto vyhradené pre členov klubu a vytiahol ďalekohľad.

Whitefas, kôň, ktorý v týchto pretekoch bežal v jeho farbách, dostal najhoršie štartovné číslo. Tým je jeho osud spečatený, pomyslel si Brian. Práve sa rozprával s Eduardom, keď vzrušenie v radoch divákov naznačilo, že preteky odštartovali.

Kone prebehli zákrutou v skupine. Vpredu bol zeleno-červený dres, ale aj modrý dres a červená čiapka boli na Brianovo veľké prekvapenie medzi prvými.

— Nenachádzam slov, — poznamenal Brian. — Môj kôň je medzi vedúcimi!

Krátko pred cieľom kôň prudko vyrazil dopredu a vyhral preteky o celú dĺžku. Brian zastrčil ďalekohľad a pobral sa do paddocku. Tam sa stretol so známym, ktorý sa zaujímal o jeho koňa.

— Váš kôň predsa len vyhral preteky, — povedal s veľavravným úsmevom, — prečo ste mi nepovedali, že je taký dobrý?

Brian vzdychol.

— Drahý priateľ, povedal som vám všetko, čo som vedel.

— Vyhrali ste veľa?

Brian očervenel.

— Povedal som vám predsa, že som vsadil na toho koňa len päť funtov, neveríte mi?

Jeho hlas znel teraz dosť ostro.

— Prirodzene, ak to hovoríte... — stiahol sa rýchle druhý.

Brian chytil Eduarda a šiel ku koňovi, ktorého práve odvádzali.

— Jedinou výhradou, ktorú mám voči anglickým návštevníkom dostihov je to, že človeka pokladajú za prefikaného huncúta.

Brian pristúpil k chlapcovi, ktorý odvádzal zadychčaného Whitefasa.

— Čo sa stalo s ostatnými koňmi? — opýtal sa džokeja.

— Nevie, pane. Náš kôň bol vo finiši trochu lepší. To je všetko.

O niečo neskôr vyhľadal Brian trénera. Ebenezer Colter patrila k tým mužom, na ktorých nie je vidieť, aké majú povolanie. Nenápadný päťdesiatročný pán so šedivými fúzmi vyzeral skôr ako penzionovaný jazdecký major než tréner.

Zachmúrene si potáhal fúzy, keď Pallard dal najavo prekvapenie nad nečakaným víťazstvom.

— Neprekvapilo vás to väčšmi ako mňa, — povedal. — Len jedno ma utešuje, že vidím, čo Sivý Timotej vie urobiť.

Tréner vždy hovoril o koňoch ako o ľudoch.

— Ak Timotej zabehne rovnaký čas ako v skúšobných pretekoch, — pokračoval Colter, — ujde všetkým súperom hneď po štarte.

— To mi niečo pripomenulo, — zareagoval Brian. — Urobili ste všetky bezpečnostné opatrenia proti hocijakému cudziemu zákroku?

Colter prikývol.

— Prirodzene. Azda sa len niečoho neobávate?

— Obávam. A myslím, že aj vy sa bojíte.

— Bojím-nebojím. Tie dve figúrky, čo poslal Pinlow, aby sa skamarátili s mojim chlapcom, nepokladám za nič mimoriadne. Povedal som chlapcovi, aby im robil po vôli, poskytol im informácie, a keby začali byť veľmi dotieraví, nech ma upozorní.

— Správne, — súhlasil Brian. — A keby došlo k nejakej zábave, dúfam, že ma z nej nevynecháte?

— Za ten svet by som nedopustil, aby ste sa na nej nezúčastnili. Ale povedzte, myslí to Pinlow naozaj vážne? Je skutočne taký lotor?

— Drahý priateľ, ja by som vám o Pinlowovi vedel povedať toľko, že by to stačilo na celý román. V Austrálii robil to isté. Mimochodom, napísal som ujoini, aby sa v pondelok prišiel pozrieť na moju stajňu. Nebude vám to prekážať?

Colter bol prekvapený.

— Pravdaže nebude, ale neverím, že ho tam uvidím...

— Ani ja neverím, ale ak príde, pravdepodobne privedie so sebou aj slečnu dcéru...

Brian potom začal hovoriť o inom. Vyčkal ešte koniec predposledného behu a dal sa odviezť taxíkom na stanicu v Hampton Court.

Na nástupišti bolo málo cestujúcich, lebo posledný beh bol medzi návštevníkmi dostihov veľmi populárny.

Brian si sadol do oddelenia prvej triedy. Sotva sa usadil, začul pískanie sprievodcu. V poslednej chvíli nastúpilo do vlaku päť mužov a všetci si sadli do oddelenia, kde bol Brian. Pozrel na nich ponad noviny. Podozrivá spoločnosť, pomyslel si Brian Pallard. Všimol si, že všetci mali čisté biele goliere a nové kravaty.

Bolo to zaujímavé, ale zároveň zlovestné...

Keď vlak vyšiel zo stanice, muž sediaci proti Brianovi ho dlaňou veľmi poriadne udrel po stehne.

— Haló, Pallard, — povedal dôverne, — ako sa máte?

— Báječne, — odpovedal Brian, a kým vyslovil to slovo, strašným úderom zasiahol útočníka. Keď ďalší z mužov videl, čo sa robí, nastrčil ruku na obranu, ale oneskoril sa. Inkasoval úder na bradu a jeho telo dopadlo s veľkým buchotom na zem. Chlap, čo sedel po Brianovej ľavici, ho chytil za ruku, ale s bolestným výkrikom ju stiahol, lebo Brian ho po nej udrel revolverom.

— Ak by ešte niektorý z vás chcel doplatiť na tento výlet, môže sa mu to ľahko stať, — povedal, premeriavajúc si ich. Jeho revolver sa im zlovestne pohyboval pred očami.

— Nevie, či vás najal Pinlow, alebo vás podplatil jeden z jeho priateľov, aby ste ma položili na ľad, ale myslím, už uveríte, že to nie je ľahká práca.

Chlap, čo spadol na zem, sa posadil a stonal, nespúšťajúc oči z revolvera.

— Udreli ste ma alebo aj postrellili?

— Len udrel, — odpovedal Brian, — a ani nie veľmi.

— Môžem vstať?

— Áno, ale správaj sa slušne... Pomôž mu, ty! Brian ukázal na jedného z chlapov revolverom, a ten sa ponáhľal splniť jeho rozkaz.

Potom sa Brian zahával tak, že im prednášal o dobrej výchove. Keď sa blížili k stanici Clapham, Brian vytiahol z vrecka vreckovku a obrátil sa na jedného z piatich:

— Túto vreckovku priviažte zvonku na dvere. Chlap bez slova poslúchol.

— V Claphame nikto nenastúpi, — povedal Brian veselo, — a vo Vauxhalle vás oslobodím od povinnosti sprevádzať ma.

— Čo tým myslíte, pán šéf? — spýtal sa jeden z mužov. — Čo značí tá vreckovka?

— Čakal som tento útok, — odvetil Brian. — Videl som vás, keď ste šli za mnou. Z Vauxhallu odídete ako označení ľudia, detektívi vás budú sledovať na každom kroku a zajtra ráno budem o vás vedieť viac ako vy sami...

Chlapi vystúpili z vlaku zahanbene, porazene. Jeden z nich si držal boľavú ruku, druhý bradu. Brian sa na nich díval z obloka odchádzajúceho vlaku. Videl, ako sa im detektívi zavesili na päty a sadol si späť na miesto.

Keď sa Pinlow vrátil v noci domov, čakal ho malý balíček s nápisom *Veľmi súrne!*

Otvoril ho a našiel v ňom fotografie piatich mužov kráčajúcich po nástupišti na železničnej stanici.

Spočiatku nechápal, čo to má všetko značiť, no potom spoznal v jednom z mužov Tinkera Smitha a škaredo zahrešil.

Obrátil fotografiu a na zadnej strane našiel napísané vysvetlenie:

Toto je fotografia Vašich priateľov.

Posielam Vám ju, lebo si myslím, že si ju chcete dať zarámovať.

B. P.

Brian sa totiž veľmi predvídavo postaral aj o to, aby pri východe zo stanice stál fotografista.

A ironický, až urážlivý nápis na zadnej strane si dovolil preto, lebo dostal veľmi zaujímavý telegram od svojho trénera.

23. KAPITOLA

V spomenutú sobotu večer bol lord Pinlow dlho v práci. Okolo jedenástej večer zazvonil na sluhu:

— Perks, — povedal mu, — necítim sa dobre.

— Mrzí ma to, mylord, — odpovedal sluha.

— Lahnem si, a vy zanesiete môj list doktorovi Jellisovi do Watfordu.

— Áno, mylord.

— Vezmite si auto. Doktor už bude pravdepodobne spať. Hodte list do schránky a môžete sa vrátiť. Nestarám sa o to, kedy sa vrátite, ale nevyrušujte ma! Rozumeli ste?

— Dokonale som rozumel, mylord.

— V noci som nespal dobre a teraz si vezmem prášok na spanie, — pokračoval Pinlow. — Keby ste ma zobudili, hneval by som sa. Rozumiete?!

Po týchto slovách sluhu prepustil, sadol si a napísal doktorovi list. Potom znovu zavola Perksa a odovzdal mu list. Vzápätí sa zavrel a rýchle si obliekol staré ošúchané šaty.

Keď sluha odišiel, prešiel do jedálne a tam chvíľku počkal, kým auto odišlo. Vrátil sa do izb

rozhádzal posteľ, aby vzbudil zdanie, že v nej ležal, vzal si dve-tri potrebné veci, zahasil svetlo a zavrel za sebou dvere.

V hale si obliekol dlhý tmavý zvrchník, na hlavu si dal čiapku, zahasil svetlo a zmizol v tme.

Prešiel kus cesty peši, potom zastal a čakal. Omedľho sa zjavilo veľké čierne auto, nápadné tým, že malo svetlo prerušované zelenými páskami.

Pinlow vyčkal, kým sa nepriblíži, potom zdvihol ruku a auto zastalo. Zababušený šofér bez slova otvoril dvere, Pinlow nastúpil a auto sa opäť pohlo. Sedel v ňom ešte jeden cestujúci, ktorý sa skromne utiahol do kútika, keď Pinlow nastúpil.

— Všetko v poriadku? — spýtal sa Pinlow.

— Všetko som obstaral, — odpovedal Tinker Smith.

Po dlhšom mlčaní sa ozval Pinlow:

— Čo sa stalo dnes popoludní? Myslím, že ste urobili veľkú chybu, či nie?

Smith sa nepríjemne zahniezdil.

— Chlapci robili, čo sa dalo, — povedal Smith ospravedlňujúcim hlasom, — ale Pallard vopred vedel, čo sa chystá... Chlapci ho sledovali do vlaku a podarilo sa im nasadnúť do toho istého oddelenia. Timmy Gooler, ktorý nie je nešikovný, ho chcel vyprovokovať do hácky. Tim bol pástiar z povolania, jeden z najlepších v ringu...

— No a čo ďalej?

— Pallard nevyčkal, kým sa Tim doňho pustí, a zasadil mu taký úder, že sa zvalil. Bol som ho navštíviť, leží v posteli. Pallard sa vie veľmi dobre biť. Sám som videl, ako bleskurýchle udiera... Mal pri sebe aj revolver.

Pinlow nahnevane stiahol obočie, lebo si spomenul na svoje skúsenosti s Pallardom.

Auto prešlo na cestu do Kingstonu. Wickham je malá dedinka, ležiaca na severnom okraji okresu Petworth a Colterova tréningová osada bola od dediny vzdialená asi pol druhá kilometra.

Osadu kúpil istý africký miliónár a dal v nej urobiť opravy, ktoré ju zmenili na nepoznanie. Najpozoruhodnejšie na nej bolo, že ju obklopoval dlhý múr.

— Vie šofér, kto som? — spýtal sa Pinlow, keď štvrt kilometra od osady auto opatrne zabočilo na bočnú cestu lemovanú stromami.

— Nie, je spoľahlivý. On viezol skupinu Birmingham, keď vybrali na Corporation Street šperky. Väčšinou robí podobné túry...

Auto zastalo a šofér zhasol svetlá. Pinlow so Smithom vystúpili.

— Povedzte mi, aby auto otočil a čakal nás na konci aleje, — rozkázal Pinlow a hneď kráčal preč. Spoločník ho po chvíli dohonil a ďalej šli vedľa seba.

— Ste si istý, že je všetko v poriadku? — spýtal sa lord Pinlow, keď sa dostali na cestu.

— Celkom iste, mylord, — uisťoval ho Smith. — Chlapca z maštale podplatili a jeden z mojích ľudí, Coggs, keď ho poznáte, zariadil všetko ostatné.

Pinlow prikývol.

— Nuž, posledná akcia, ktorú zabezpečoval Coggs, sa veru neskončila práve najlepšie, — povedal horko, lebo si pomyslel na to, koľko prehral, keď vsadil na Fixtura.

Nemo kráčali popri sebe, potom Smith náhle zastal.

— Ktośi je pred nami, — zašepkal.

Na okraji cesty stáli dve tmavé postavy.

Smith zapískal niekoľko taktov zo známej pesničky a dve postavy odpovedali refrénom.

— Všetko je v poriadku, sú to Coggs a Gilly. Tí im už vykročili v ústrety.

— Vy ste to, pán Smith? — spýtal sa najprv tučnejší z nich. Pinlowov sprievodca prisvedčil.

— To je pán Vantine, — predstavil Pinlowa, ktorý si stiahol čiapku hlboko do čela a spodnú časť tváre mu pokrývala brada, ktorú si nalepil v aute.

— Všetko je v poriadku, — hlásil Coggs. — Mám kľúč k dvierkam, čo vedú do parku. Nebude ťažké dostať sa do maštale.

— Kto stráži koňa? — zaujímal sa Pinlow.

— Má iba jedného strážcu, — odpovedal Coggs.

— Spí na povale.

— Tak poďme, — prikázal Pinlow.

Celá spoločnosť vykročila za Coggsom popri stene.

Coggs sa zastavil pri malých dvierkach a pri svetle vreckovej lampky zastrčil do zámky kľúč. Dvere sa so škripotom otvorili a muži vošli do parku.

Tmavá budova stajne sa črtala na pozadí oblohy asi päťdesiat krokov od nich.

Coggs im ukazoval cestu. Iným kľúčom otvoril ďalšie dvere, ktorými sa dostali do tmavého dvorka.

— Kde je trénerov dom? — spýtal sa Pinlow.

— Na druhej strane, — informoval ho Coggs.

— Toto sú nové boxy, ktoré dal postaviť Pallard.

Všade vokol vládlo hlboké ticho, len občas bolo počuť šramot, keď sa niektorý kôň pohol.

— Prvý box vpravo je prázdny, — šepkal Coggs zachrípnuto. — Kôň je v druhom boxe.

Muži sa nehlučne prikrádali k druhému boxu.

Smith zastal a spýtal sa ticho Pinlowa:

— Otrava, alebo nôž?

— Nôž, — rozhodol Pinlow. — Otrava je zdĺhavá...

Smith prikývol a opatrne odchytil dvere do boxu, potom ich znovu zavrel, vytiahol z koženého puzdra nôž.

— Poďte za mnou, — zašepkal Pinlowovi, otvoril dvere do boxu a vklzol dnu.

Pinlow ho nasledoval.

Kôň stál celkom pokojne.

Smith si krátko posvietil na koňovu zadnú nohu a vyhládol si miesto nad členkom. Potom sa postavil tak, aby sa vyhol očakávanému kopnutiu a nacvičeným pohybom pichol koňa do členka.

Nôž sa mu vyšmykol z ruky a Smith tíško zahrešil. Kôň sa ani nepohol.

— Čo je? — spýtal sa Pinlow tlmene.

— Čo je? Nuž to, že tento kôň je drevený...

— Ako to? — zľakol sa Pinlow.

Vtom bolo počuť šuknutie a celú maštal zaľalo svetlo.

Pinlow sa rýchle pobral k dverám.

— Nehýbte sa! — zavolať naňho niekto ticho.

Na pohodlnom lôžku nad válovom ležal mladý muž. Jednou rukou si podopieral hlavu, v druhej ruke držal revolver.

— Nehýbte sa! — zopakoval Brian Pallard, — lebo strelím! A nemám náladu na to, aby som stratil z dostihov čo len deň preto, že budem musieť ísť za svedka v trestnom pokračovaní proti vám.

Pinlow sklonil hlavu.

— Nebuďte taký skromný, — posmieval sa mu Brian zo svojho lôžka. — Myslím, že som vás už niekde videl, pán Pinlow, však?

— Nevie, čo tým chcete povedať... — ohradil sa Pinlow.

— Veď sa to dozviete a dozvie sa to každý, ak nezostanete ticho. Lebo je možné, že strela z revolveru vás nezasiahne, ale na výstrel sem pribehne z parku celý oddiel strážnikov, a potom vám bude veľmi horúco.

Brian sa posadil a pohodlne kolembal nohami.

— Myslím, že som nekonal celkom správne, — povedal Pinlow tvrdohlavo a strhol si bradu.

— Môžete si to zle vysvetľovať, ale prišiel som iba preto, aby som sa pozrel na vášho favorita.

— A to ste prišli rovno z maškarného plesu? — spýtal sa Brian. — Nuž, môžete sa pozrieť na koňa. Je z dreva, ako to zistil váš verný pobočník.

Také kone môžete vidieť v hociktorom špecializovanom obchode.

Pinlow mlčal.

— Nohy sme mu zafarbili na bielo, — pokračoval Brian, — aby ilúzia bola dokonalá. Farba ešte ani celkom neuschla...

— Čo zamýšľate teraz urobiť? — mrmlal Pinlow.

Brian potriasol hlavou:

— Nevie. Ste priveľmi nevinný a neškodný na to, aby som vás dal zavrieť. Človek, ktorý si myslí, že odbaví, užívate tento termín, však, môjho chlapca, ktorý desať rokov je môj chlieb, taký človek je skôr na poľutovanie.

Zoskočil na široký chrbát dreveného koňa a odtiaľ skĺzol do boxu.

— Skutočne neviem, čo s vami urobiť, — zopakoval, — ak len nie to, že vám dám dobrú radu.

— Nechajte si svoje dobré rady! — vybuchol Pinlow. — Robte, čo chcete. Ste veľmi odvážny s revolverom v ruke, ale odložte ho na minútu, uvidíme, kto je chlap na mieste.

— Oj, ja som už s vami vyskúšal, kto je chlap na mieste. Nepotrebujem ďalšie dôkazy, — odpovedal Brian pokojne. — Tam sú dvere, bude lepšie, keď zmiznete. Pána Coggsa a Gilla nájdete v parku vo veľmi biednom stave. Zbohom... Stáť!

Pinlow už šiel k dverám, ale zastal.

— Zabudli ste si bradu, — povedal Brian vážne a ukázal na bradu ležiacu na zemi. Potom sledoval oboch chlapov, až kým nevyšli cez dvierka na hradskú.

Ani jeden z nich sa nepristavil pri dvoch stonajúcich mužoch, ktorí ležali pri ceste.

Pinlow a jeho spoločník šli veľmi rýchlo smerom k miestu, kde nechali auto. Ale po aute nebolo ani stopy. Zmätene sa obzerali.

— Hľadáte auto? — pýtal sa ich Brian. — Je už na ceste do Londýna. Šoférovi som dal na výber, buď utečte, alebo ho zadržte... a on radšej utiekol...

Brian im dozičil trochu času, aby pochopili celú situáciu, a potom pokračoval:

— Táto príjemná desaťminútová prechádzka vám rozhodne padne dobre... Aj tak sa málo pohybuje, Pinlow, začínate tučniť. Už sa vôbec neponašate na toho štíhleho a zvodného mládencu, ktorého som spoznal v Melbourne...

Lorda Pinlowa sa zmocnil slepý hnev a zaškrabával zubami:

— Zabijem vás, Pallard!

— Potom budete visieť na hodvábnom štranku, — odvetil Brian pokojne. — Pokiaľ viem, lordi majú túto výsadu zaručenú...

Brian zostal stáť uprostred cesty a pozeral za nimi, kým oboch nezhltila noc. Potom zamyslene kráčal do trénerovho domu.

— Bolo ich treba zadržať, — mienil Colter, keď sedeli za stolom v jedálni, vyzdobenej mnohými maľbami.

— A čo by sme z toho mali? — Brian popíjal kávu. — Iba škandál, ktorý by nikomu neosožil.

— Zvláštne, že ste sem prišli práve včera večer, — povedal tréner zamyslene. — Práve keď som sa dozvedel o pripravovanej špinavej akcii...

Brian sa usmial.

— Ja o nej viem už týždeň...

— Myslíte, že to bol posledný pokus? — spýtal sa Colter.

Brian potriasol hlavou:

— Aby som vám pravdu povedal: neviem...

24. KAPITOLA

Pán Callander dlho uvažoval, kým sa rozhodol. Ešte aj s Ronaldom sa radil. Ronald mal veľmi zlú náladu, čo otca zarmútilo. Janet zas naopak bola nevysvetliteľne veselá, no ani to sa pánu Callanderovi nepáčilo.

Výlet azda zlepši synovu náladu a zmierni dcérinu veselosť, myslel si v duchu.

Pán Callander vôbec nebol hlúpy.

Za šesťdesiat rokov života získal nemalé skúsenosti. Dcéřino nezvyčajné správanie, radosť v jej hlase, živosť, ľahkosť pohybov, sviežosť v ňom vzbudili podozrenie, že je zaľúbená.

Pomyslel si aj na to, že sa azda predsa zaľúbila do Pinlowa, ale teraz mu to nespôsobovalo radosť, hoci pred niekoľkými týždňami by sa bol tomu potešil.

Pinlow sa teda nevyznamenal...

Pán Callander pri tejto myšlienke potriasol hlavou. Nie, Pinlow v každom prípade stratil v jeho očiach na cene.

Žeby to bol Brian? Je lotor, priateľ lotrov a dobrých...

Podľa Callanderových prísnych zásad sa veľmi nelíbil od notorického pijana. Čo Brian preňho urobil, to Callander presne nevedel. Nikto mu totiž nevysvetlil, ako bolo možné jeho bezcenné účastiny tak zhodnotiť a speňažiť. Ale aj bez vysvetlenia tušil, že Brian má na tom zázrak akúsi zásluhu.

A tak, hoci sa mu Brian nepáčil, ani jeho zamestnanie mu nebolo po vôli, predsa sa usiloval byť spravodlivý, no v nijakom prípade do tej miery, aby dcére schvaľoval lásku k nemu, ak tu naozaj išlo o také bláznovstvo...

V sobotu večer mal pán Callander príležitosť prehovoríť si s Ronaldom vo svojej pracovni. Ronald mal zlú náladu a za každú cenu chcel prejsť na inú tému.

— Otec, — začal, keď starý pán na chvíľu stíchol, — chcem sa s tebou pohovárať. Viem, že sa nenahneváš, ale aj tak ti to nehovorím rád...

Ronald sa zajakával, a keď zbadal otcov chladný pohľad, striasol sa.

— Dúfam, že o špekulácii s potravinami? — spýtal sa starý pán mierne.

— Nie, — tvrdil Ronald a striedavo sa červenal a bledol.

— Nevie, ani vyslovíť, ako mi bolo ľúto, keď

som sa dozvedel, že si sa minule pustil do špekulácie, ktorú možno nazvať hazardnou hrou. A navyše s potravinami...! Oj, aké je to len hanebné, Ronald!

Pán Callander bol veľmi smutný, ale aj prísny a Ronald si rýchlo vymyslel malé klamstvo.

— Nie, otec, ide o môjho priateľa. Je to veľmi dobrý chlapec, ale dostal sa do mimoriadne ťažkej situácie. Myslel som, že by si mal... vlastne ja by som mal... mali by sme preňho niečo urobiť.

— Kto je ten priateľ?

— Oh, nepoznáš ho, — vykručal sa Ronald nesto. — Je to môj dobrý známy a čaká ho veľké dedičstvo.

Pán Callander si preložil nohy krížom.

— S radosťou som tvojmu priateľovi k službám.

— Ďakujem, otec, — zvolal Ronald vďačne.

— O akú sumu ide?

— O dvetisíc libier, — odvážil sa vysloviť Ronald, a keď pán Callander prikývol, rozplýval sa vďačnosťou.

— Otec, musím povedať, že to bolo od teba naozaj veľmi milé.

— Prirodzene, budem potrebovať nejakú záruku, — schladil starý pán synovu radosť.

— Ja... zaňho pravdaže ručím, — ponáhlal sa vyhlásiť syn.

— To nebude dostačujúce, — povedal otec. — Chcem rukolapné, hodnotné krytie. Tvoj priateľ iste bude mať čosi také poruke...

Ronaldovi sa predĺžila tvár a nadšenie vystriedalo najhlbšie zúfalstvo.

— Môj priateľ nevie dať nijakú záruku, — povedal trochu nervózne. — Keby mal záruku, dostal by peniaze v ktoromkoľvek peňažnom ústave.

— Nuž, ani odo mňa nemôže dostať peniaze bez záruky, — vyhlásil pán Callander dôrazne, — a už o tom nebudeme hovoriť.

Keď bol Ronald v úzkych, vždy sa obrátil na sestru. Ani teraz neurobil výnimku.

Našiel ju v obývacej izbe pri čítaní a je zbytočné hovoriť, ako sa skončil ich rozhovor.

Na Ronaldovej tvári sa zračila bezradnosť a zúfalstvo. Mlčky sa hodil do kresla.

— No tak, čo povedal otec? — spýtala sa Janet.

— Neurobí to, — odvetil zronene.

— Povedal si mu všetko?

— Ronald sa zlostne zahniezdil v kresle.

— Povedal som mu všetko, čo musí vedieť. Nemôžem sa mu predsa priznať, že peniaze potrebujem ja. Požiadala som ho o pomoc pre svojho priateľa...

Janet zosmutnela.

— Myslím, že si neurobil dobre, — vyčítala jemu bratovi. — Prečo si mu nepovedal pravdu? Veď napokon päťsto libier nie je tak veľa peňazí...

— Ja som si pýtal dvetisíc libier...

Janet zdvihla obočie:

— Dvetisíc libier? Načo?

— Lebo toľko potrebujem...

— Ale veď si vravel, že potrebuješ iba päťsto... Azda to nemyslíš vážne?

Ronald unavene pozrel na sestru.

— Prosím ňu, nezačínaj s kázaním...! Dost toho bolo u otca...

Nastalo dlhé trápne ticho.

— Zase to bolo maslo? — spýtala sa Janet nemeslo.

— Teraz to boli vajcia, — priznal sa Ronald.

— Predali sme vajcia v domnienke, že ich potom kúpime v Maroku, a vtedy noviny Pretender narobili okolo toho krik a my sme museli kúpiť vajcia inde.

— Ale načo ti boli zase vajcia? Čo si chcel s nimi robiť?

— Zjesť som ich chcel, ty múdra. Nuž čo robí človek s tým, čo kúpi? Zase predá, nie? To je predsa prirodzené...

Ronald vyskočil a nervózne sa prechádzal po izbe.

— Naozaj neviem, čo mám urobiť... Už to mám... — Náhle zastal, tváriac sa ako človek, ktorému prišla na um spásonosná myšlienka.

— Čo zamýšľaš urobiť? — zaujímala sa Janet.

— Pôjdem za tým chlapíkom... Pallardom. Je hráč, on to pochopí. Hráči bývajú štedrý...

Janet vyskočila a na tvári sa jej zračila rozhodnosť.

— To neurobíš! — povedala ostro. — Dôrazne ti zakazujem hovoriť s Pallardom!

— Ako to myslíš? — spýtala sa Ronald ešte prudšie.

— Presne tak, ako som to povedala! — Janetine krásne oči sa blýskali hnevom. — Či niet v tebe ani kvapky hrdosti, Ronald? Ako môžeš pýtať peniaze od človeka, ktorého si sa ani slovom nezastal, keď to potreboval, a o ktorom hovoríš len so škrípaním zubov?

— Dobre, ale zato nemusíš mať hneď záchvat, — hundral Ronald. — Vieš predsa, čo je to za chlapa. Takých ľudí máme práve využiť...

Janet veľmi zbledla a keby Ronald nebol býval taký namyslený, že si nevidel ďalej od nosa, bol by ho výraz sestrinej tváre upozornil na to, že prestrelil.

— Takých ľudí? — zopakovala po ňom Janet. — Čo vlastne chápeš pod takými ľuďmi?

— Dobrodruhovia a... hazardných hráčov, — povedal Ronald nemilosrdne.

— A čo si ty, ak nie hazardný hráč? — spýtala sa Janet ironicky. — Vidím medzi vami len ten rozdiel, že Pallard stavia na kone, v ktorých sa vyzná, kým ty špekuluješ s maslom a vajcami, čomu vôbec nerozumieš.

Ronald prísne pozrel na sestru.

— Hovoríš hlúposti, Janet, — karhal ju, — je predsa smiešne porovnávať obchodníka s dosiahlym hráčom.

— Si neznesiteľný a urážajúci! Ale máš pravdu, je smiešne porovnávať teba s Pallardom.

— Nemáš rozum, nemáš všetkých päť pohromade, — pokračoval Ronald. — Keď nepôjdem za Pallardom, pôjdem k Pinlowovi.

— To je už tvoja vec, — odpovedala Janet ľahostajne a potom veselšie dodala: — Ale ak sa opovážiš obrátiť na Pallarda...

— Prosím ňu, len nevyhrážaj, — začal Ronald zlostne, ale vtom sa otvorili dvere a do izby vstúpil otec.

— Ach, tu ste? — prihovoriť sa im láskavo. — Prišiel som si s Janet pohovoriť o nedeľňajšom výlete...

— O výlete? Akom výlete? — spýtala sa prekvapene.

Pán Callander sa pohodlne usadil do kresla a pokračoval:

— Pozvali ma, pozvali ma na návštevu do jednej tréningovej osady... spoločne s vami... skutočne neviem, či sa mám na to odhodlať...

— Do tréningovej osady? — Janet nechápala, o čo vlastne ide.

— Áno, Janet. Dostal som list od tvojho... bratanca Briana. — Pán Callander zbadal rumenec na dcérinej tvári a vôbec sa tomu nepotešil. — Aj Brianov tréner ma včera písomne pozval. Myslím, že list nepísal sám. Takí tréneri si môžu dovoliť prepych platiť si tajomníka...

Janet sa srdce prudko rozbúchalo od radosti aj od strachu. Tešila sa pozvaniu a zároveň sa bála, že ho otec neprijme.

— Myslím, že tam pôjdeme, — povedal Callander. — Podľa môjho názoru nemôže škodiť, ak sa zoznámime s ľuďmi, s ktorými sa priateli váš bratanec.

— Žiaľ, hriech sa často skrýva za príjemný zovňajšok, takže sa nám na prvý pohľad zdá morálny, — pokračoval rétoricky. — Mladá a romantická duša, — pri týchto slovách sa pán Callander ostro pozrel na dcéru, ktorá v úsilí tváriť sa aspoň ľahostajne, sa čoraz viac pýrila, — sa ľahko dá oklamať. Myslím, že je múdre využiť príležitosť a pozrieť sa na veci zblízka. Čo na to povieš, Ronald?

Ronald by bol mal veľa povedať, ale uspokojil sa s vyhlásením, že návštevu nepokladá za potrebnú. Pán Callander váhal. Vždy si vysoko cenil synovu mienku, ak nešlo o peniaze.

— Prečo, Ronald? — spýtala sa Janet mierne.

— Preto! — odsekol brat trucovito. — Nechcem, aby si sa stretala s hráčmi. Ja v nijakom prípade nepôjdem.

— Prirodzene, syn môj, — ponáhlal sa otec Callander, — nechcem ňu nútiť, aby si konal proti svojmu presvedčeniu.

— Len poď aj ty, Ronald, — ozvala sa Janet a v očiach sa jej zaleskli nebezpečné svetielka. — Urobí ti to dobre, a ak ňu nezaujímajú kone, môžeš sa prejsť na najbližší statok za vlastnými koničkami...

— Vlastnými koničkami? — čudoval sa pán Callander.

— Veru, otec. Či nevieš, ako sa Ronald zaujíma o chov hydiny?

Nebolo to od nej pekné, to vedela veľmi dobre, ale nemohla odolať, aby to nepovedala.

— Ronaldu veľmi zaujíma chov hydiny, však? — pokračovala a obrátila sa k rozpalenému bratovi. — Zaujímajú ho kurence, vajcia, ale aj maslo...

— Nuž tak s vami pôjdem, — kapituloval Ronald. V jeho hlase bol hnev a zároveň prosba.

— Ale ak nechceš ísť, — váhal otec, — nechcel by som ňu proti tvojej vôli...

— Nič sa nestane proti mojej vôli. Rád sa pozriem na kone.

— Tak sme sa dohodli, — kývol pán Callander a obrátil sa k dcére: — Myslím, že pre teba bude tento výlet ozajstným zážitkom.

— O tom som presvedčená, — vyhlásila Janet nadšene.

— Kedysi, pred mnohými rokmi som videl takú osadu, — poznamenal pán Callander. — Bola to v každom prípade veľmi zaujímavá návšteva. Tréner bol strašný chlap, myslím, že väčšina trénerov je taká. Môžeš sa pripraviť na to, že sa stretneš s veľmi čudnými ľuďmi.

Pán Callander nechcel veľa hovoriť. Bude celkom dobre, ak Janet uvidí všetko na vlastné oči. Bolo by však chybou, keby ju na to vopred nepripravil.

— Zajtra nepôjdem do kostola, — oznámil Ronald.

Otec naňho prekvapene pozrel.

— Nepôjdeš do kostola? — zopakoval.

— Nie. Sľúbil som, že prídem do mesta. Musím sa rozlúčiť s priateľom, ktorý odchádza v pondelok do južnej Afriky.

Otec prikývol:

— Tak sa teda nedá nič robiť, hoci, priznám, nie je mi po vôli, že cestuješ v nedeľu.

Ronald nepokračoval v rozhovore. Chcel vyhľadať Pinlowa, hoci si od tej návštevy veľa nesľuboval. Pinlow nebol nadšený ani raz, keď ho Ronald požiadal o pomoc. Ani mu nedal príležitosť, aby mu vysvetlil situáciu.

25. KAPITOLA

Na druhý deň ráno odišiel Ronald vlakom do Londýna.

V meste sa naobedoval a potom zašiel za Pinlowom do bytu, ale nenašiel ho doma.

— Počkáte na mylorda, pane? — spýtala sa sluha, ktorý poznal Ronaldu ako pánovho priateľa.

— Kedy príde lord Pinlow?

— Nevie, pane, mal veľmi zlú noc a šiel k lekárovi. Nie k domácomu, ale akémusi Jellisovi.

Ronald sa rozhodol počkať. Po dlhšom čakaní zazvonil na sluhu.

— O hodinu sa vrátim. Oznámte lordovi Pinlowovi, že ešte prídem a chcem s ním súrne hovoriť.

Keď sa Ronald vrátil, lord Pinlow ešte nebol doma, ale o niekoľko minút prišiel. Vyzeral vyčerpaný.

Zbadal Ronaldu a zamračil sa:

— Haló, Callander, čo doparoma chcete?

Ronald zbadal, že Pinlow priniesol so sebou malú čiernu škatuľku od lieku. Veľmi opatrne ju položil na knihu a potom sa znovu obrátil k Ronaldovi.

— Ze čo chcem? — zopakoval mladý Callander, — nuž všeličo, ale predovšetkým peniaze.

Pinlow široko otvoril oči:

— To hovoríte vážne?

— Vážne. Špekuloval som a prehral dvetisíc libier...

Pinlow sa dlho a hlasno smial.

— Vy chudáčik akýsi... Nikdy by som si nebol pomyslel, že aj vy ste taký slaboch... A na ktorom koni ste ich prehrali?

— Ja nesádzam na kone, — ohradil sa Ronald dôstojne. — Nie som taký hlúpy.

— Nie je dôležité, ako ste ich prehrali, — odpovedal Pinlow s posmechom, — keď ste boli dosť hlúpy na to, aby ste ich prehrali. Ako sa to vlastne stalo?

Ronald rozpovedal, ako špekuloval s potravinami. Keď skončil, Pinlow sa opäť nahlas rozosmial.

— Oh, vy malé neviniatko! Povedzte mi, čo vlastne odo mňa čakáte?

— Myslel som, že mi požičiate tie peniaze, — povedal Ronald napäto. Nič smiešne na svojom terajšom položení nevidel.

— Ja že vám požičiam peniaze? Nehovorte predsa také hlúposti! — skríkol Pinlow, ktorému zišli na um vlastné starosti. — Keby som bol mal šťastie, mohol by som vám požičať, ale takto som sám...

Pinlow sa odmlčal a po chvíľke pokračoval iným tónom:

— Ste v priateľskom vzťahu s Pallardom?
 Ronald pokrčil plecami.
 — Dobré viete, že nie som, nikdy som mu ne-
 odpustil, že...
 — Nechajte odpúšťanie, — zarazil ho Pinlow
 netrpezlivo. — Hovoríte spolu?
 Pinlow celou cestou rozmýšľal, ako uskutočniť
 svoj plán. A tuhla má prostriedok. Keď videl, že
 Ronald váha, zopakoval otázku.
 — Nuž, naše vzťahy nie sú najlepšie, — od-
 povedal Ronald. — Nikdy som ho nevyhľadával
 a nemôžem ho o nič požiadať. Sú veci, ktoré člo-
 vek nemôže urobiť a toto je jedna z nich.
 Povedal to dosť teatrálné, ale v duchu bol na-
 hnevanej na sestru. Tak ľahko by bol od Briana
 dostal peniaze!
 Pinlow sa opäť zachmúril:
 — Škodali — zahundral.
 — V pondelok s ním budem hovoriť, — pokračoval
 Ronald, — lenže vtedy nebudem mať prí-
 ležitosť...
 — Budete s ním hovoriť? Kde? — zvolal lord
 Pinlow netrpezlivo.
 — Pozval našu rodinu na návštevu do tréningo-
 vej osady.
 — Do Wickhamu? — Pinlowovi sa čudne za-
 leskli oči.
 Ronald prikývol a Pinlow horúčkovo rozmýšľal,
 ako začať.
 — Počúvajte, Callander, — povedal po chvíľ-
 ke, — vy nie ste zlý chlapec, hoci ste trochu
 ľahkomyseľný. Myslím, že vám budem môcť zado-
 vážiť tých dvetisíc libier.
 — Naozaj? — rozjasnila sa Ronaldovi tvár.
 — Ste ozajstný priateľ... Vrátim vám peniaze
 a zaplatím aj úroky...
 — Teraz vám nemôžem dať peniaze, — vysvet-
 loval Pinlow, — ale v City mám priateľa, ktorý
 vie také veci vybaviť... a neďakujte mi, prosím,
 lebo aj ja vás chcem o niečo požiadať.
 — Urobím hocičo, len povedzte.
 — Kedy pôjdete do Wickhamu?
 — V pondelok. Prečo?
 — Viete, ktorým vlakom pôjdete?
 — Môžem vám zatelefonovať.
 — Zaručene?
 — Pravdaže.
 — Báječne...! Zatelefonojte mi, aj z ktorej
 stanice pôjdete. Stretneme sa v staničnej reštaurá-
 cii a ja vám čosi dám.
 — Peniaze? — spýtal sa mladý Callander dych-
 tivo.
 — Ah, doparoma, kdeže by peniaze! Ale čosi,
 čo mi je hodné peňazí. — Pinlow ukázal na sto-
 jan, kde ležala kniha a na nej malá škatuľka od
 lieku. — Odovzdám vám túto škatuľku a vy ju
 zanesiete do Wickhamu. A keď vám ukážu Sivého
 Timoteja, to je favorit dostihov, chcem, aby ste
 škatuľku otvorili a jej obsah potajomky vysypali
 na najbližšie hnojisko. Ale otvorte ju až v maš-
 talii!
 — Dúfam, že ma nežiadate o čosi neprípust-
 né? — spýtal sa Ronald v rozpakoch.
 — Ale, priateľ môj, — ohradil sa Pinlow zhro-
 zene, — azda len nepredpokladáte, že by som
 vás požiadal o niečo nemiestne? Sadnite si, po-
 viem vám, o čo ide.
 Ronald sa posadil a Pinlow chodil po izbe, vy-
 mýšľajúc si nepochytné prijateľnú rozprávku.
 — V tejto škatuľke je niekoľko zelených lis-

to, — začal napokon. — Vy nie ste poverčivý,
 však...? To preto, lebo nie ste turfman, milý
 Ronald. Nuž, ja som poverčivý. Moje šťastie sa
 vždy spájalo so zelenou farbou a desiatka je mo-
 jím nešťastným číslom. V tejto škatuľke je desať
 zelených listov. Akiste ste už počuli poveru, že ak
 človek, ktorého prenasleduje nešťastie, zanechá
 znak svojho nešťastia v blízkosti človeka, ktorému
 šťastie žičí, tak sa šťastie obráti...
 — Ale, milý Pinlow, azda len neveríte takým
 povedačkám?
 Pinlow smutne prikývol.
 — Ba veru, áno, a ešte akol! Myslel som, že
 sám zájdem potajomky do Wickhamu, aby som tam
 nechal svoje nešťastie... Nuž tak čo, urobíte mi
 to?
 — Pravdaže vám to urobím, dajte mi tú ška-
 tuľku.
 Pinlow pokrčil hlavou:
 — To by nebolo... Ja musím, aj to patrí k tej
 povere, držať u seba svoje nešťastie, pokiaľ je to
 len možné. Až do poslednej chvíľky...
 Ronald vstal a zberal sa odísť.
 — Môžete sa na mňa spoľahnúť, — povedal ve-
 selo, — nebol by som si však myslel, že ste taký
 poverčivý.
 — Všetci máme svoje chybičky a slabé strán-
 ky, — odvetil Pinlow veselo, — len vás prosím,
 aby ste o tom nepovedali nikomu ani slovo!
 — Môžete sa na mňa spoľahnúť, — uistil ho
 Ronald veľkodušne a o niekoľko minút už veselo
 pohvizdujúc kráčal po ulici.
 Pinlow sa díval za ním cez oblok a aj on ve-
 selo pohvizdoval...

26. KAPITOLA

V pondelok ráno cestovali do Londýna. Pri tej
 príležitosti sa pán Callander rozhovoril o spôso-
 boch ľudí, ktorí pracujú pri koňoch. Pokladal si
 za povinnosť dobre pripraviť dcéru na stretnutie
 s nimi.
 Janet bola priveľmi šťastná, než aby sa nad tým
 pozastavila. Živo sa zaujímala o otcove skúse-
 nosti.
 — Veru, — vykladal, — ja sa ustavične musím
 stretávať s ľuďmi, s ktorými by si sa ty nikdy
 nemala stretnúť...
 — Azda tí ľudia ani nie sú takí zlí, — pokúsila
 sa ich brániť Janet.
 — Pravdepodobne tá trochu zarazí hrubosť ľudí,
 s ktorými sa dnes stretneme. Ale ak nebudú prí-
 veľmi nespôsobilí, budeš sa musieť s tým zmieriť.
 Pravdepodobne budú debatovať o veciach, ktoré
 ťa vôbec nezaujímajú, ale buď múdra a nevyšímaj
 si ich reči.
 — Prirodzene, — prisľúbila Janet.
 Pán Callander bol hrdý na to, že pozná Londýn
 ako málokto.
 Tak sa pýšil hlavným mestom, akoby ho bol
 pomáhal stavať.
 Do vlaku nastúpili štvrt hodiny pred odchodom.
 Ronald využil príležitosť, vystúpil z vlaku a šiel
 do reštaurácie. Pinlow ho už čakal so škatuľkou.
 — Dajte si ju do vrecka na kabáte a nedotýkajte
 sa jej, kým ju nebudete chcieť vyprázdniť, — po-
 ťal Ronald. — A pozor, aby ste ju nedolámali!
 — A čo bude s peniazmi? — spýtal sa nedečka-
 vo Ronald. — Dostal som ďalší nepríjemný list
 od veriteľa.
 — Aj to vybavím, — upokojoval ho Pinlow. —

Teraz utekajte k ostatným... nechcem, aby ma
 videl niekto z vašej rodiny.
 Callander už znepokojene vyzeral von oblokom.
 — Oh, konečne si tu, — privítal syna. — Ne-
 vedel som, kam si zmizol.
 Ronald sa posadil.
 — Je lepšie prísť o hodinu skôr ako o sekundu
 neskôr, — dodal ešte mentorským tónom otec.
 Cesta pripadala Janet veľmi dlhá. S Brianom
 sa nestretla od onoho prekrásneho dňa, keď ju
 pobozkal, ale dostávala od neho potajomky od-
 kazy a listy, ktoré jej doručovali v otcovej neprí-
 tomnosti.
 Raz dostala aj obrovský kôš ruží. Jeho pôvod
 by bola ťažko vysvetlila otcovi, a preto ich roz-
 delila do všetkých váz, čo našla.
 Jej izba sa zmenila na ružovú záhradu...
 Janet veľmi túžila vidieť Briana, ale teraz, keď
 sa s ním mala stretnúť, bola nervózna. Veď ich
 priateľstvo spočívalo na takých neistých základoch...
 Budem k nemu odmeraná, chladná a vedome
 nevšímavá, predsavzala si Janet. Keď si spomenula
 na to, čo sa medzi nimi odohralo, trochu ju mrze-
 lo, že azda bola k Brianovi priveľmi milá...
 A tak sa Janet striedavo trápila starosťami
 a oddávala nádejám...
 — ... správne je, prirodzene, — kázal ďalej
 pán Callander, — vytvoril si hneď na začiatku
 jasnú situáciu. Ak od prvej chvíle postavíme člo-
 veka na miesto, ktoré mu patrí, zostane tam. Po-
 kladam za potrebné povedať to Janet, aby jej
 neprichodilo moje správanie sa voči Colterovi ako
 odmietavé. Keď bude Janet staršia, pochopí, aké
 je dôležité udržiavať si odstup od ľudí, ktorí nám
 nie sú rovní...
 Pán Callander poslúžil aj niekoľkými príkladmi
 na vplyv neprímeraných známostí, ale Janet už
 nesledovala, čo hovorí.
 Zo snívania sa prebrala, až keď vlak prišiel do
 Burnhāmu. Šla za otcom na nástupište, kde ich
 privítal Brian. Bol veselý, usmiaty.
 Janet naopak bola chladná, azda väčšmi, ako
 chcela. Ale Briana to neodradilo. Mal výbornú
 náladu, srdečne si potriasol ruku s pánom Callan-
 derom a zamysleného Ronalda takmer objal.
 — To je pán Colter, — predstavil trénera.
 Pán Callander s prekvapením konštatoval, že
 tréner je veľmi solidný, bezchybné oblečený muž.
 Lenže pán Callander nikdy neposudzoval ľudí po-
 dľa zovňajšku. To značí, že sa nikdy nedal okla-
 mať príjemným vystupovaním...
 — Ani neviem vysloviť, ako veľmi sa teším, že
 ste prišli, — povedal Brian Janet, keď šli spolu
 zo stanice. Jemne jej stisol ruku, ale Janet sa tvá-
 rila, akoby to nespozorovala.
 — Otec chcel prísť, — povedala chladne.
 — Vedel som, že to tak bude, — poznamenal
 Brian.
 — Nie aby ste otecka niečím pohoršili, — va-
 rovala ho.
 — V tom mi musíte byť nápomocná, — naznačil
 jej tajuplne.
 Pán Callander kráčal za nimi s trénerom a usi-
 loval sa ho „postaviť na patričné miesto“.
 — Nevideli ste ešte tréningovú osadu? — spýtal
 sa Colter zdvorile.
 — Nie, — znela úsečná odpoveď.
 — Poznáte toto grófstvo?
 — Nie.

— Je to veľmi milý kraj, mám ho rád. Otec aj
 starý otec žili v dome, kde dnes bývam ja.
 — Skutočne?
 Pred stanicou čakalo auto. Brian si sadol za
 volant a vedľa seba posadil Janet. Pán Callander,
 Ronald a Colter si sadli dozadu.
 — Chodievate na poľovačku? — spýtal sa Col-
 ter.
 — Nie, — znela Callanderova odpoveď.
 Colter si vzdychol, ale urobil posledný pokus:
 — Neráčite byť v príbuzenstve s Callanderovca-
 mi z Warwicku?
 Callanderovci z Warwicku bola najvznešenejšia
 vetva rodu, lebo vďaka vydaju jednej ženy z rodi-
 ny sa dostala do priameho príbuzenstva so sláv-
 nym rodom.
 — Ale áno, — odpovedal váhavo Callander.
 — Poznáte ich?
 — Áno, — odvetil Colter ľahostajne, — dlhú
 roky boli nájomníkmi môjho otca.
 — Skutočne? — ožil pán Callander. — Dúfam,
 že boli dobrí nájomníci.
 — Dosť dobrí, — pripustil Colter opatrne.
 Callander bol vo svojom živle.
 — Stretli ste sa niekedy s kniežaťom Glasebu-
 rym?
 — Oj áno, stretol, — prisvedčil tréner. — Boli
 sme spolu v Etone, bol to dosť veľký hlupák.
 Pán Callander už chcel upozorniť Coltera na
 príbuzenské vzťahy kniežaťa a jeho rodu, ale po-
 tom si to rozmyslel. Začal revidovať svoj názor
 na trénerov.
 — Mój synovec je odvážny, však? — spýtal sa.
 — Ale je, trochu, lenže z toho ešte vyrastie. Ah,
 vy myslíte na stávkky?
 Callander prikývol.
 — Nuž, v stávkach vôbec nie je ľahkomyseľný.
 Myslel som si, že hovoríte o šoférovaní. Túto
 zákrutu vybral veľmi ostro.
 Pán Callander zakrátko zistil, že pri rozhovore
 s trénerom zďaleka nie je pánom situácie.
 Prešli cez malú dedinku, za ňou cesta stúpala
 strmou kopca, potom auto letelo kúsok po ro-
 vine, až napokon uvideli červené tehly Colterovho
 domu.
 Vošli do parku, prešli kovanou železnou bránou
 a zastavili pred širokou terasou domu.
 Bola to pekná stará budova s múrmi pokrytými
 popínavými ružami.
 — Musíte si pozrieť moju záhradu, — navrhol
 im Colter, keď sa hostia vyslobodili z gumených
 kabátov, ktoré ich chránili pred prachom. Sluha
 ich okefoval. — Dovoľte váš plášť, pán Callander.
 — Ďakujem, plášť si nechám, — odmietol Ro-
 nald. — Nezostanem dlho, môj priateľ býva tu
 nablízku.
 Pán Colter zaviedol hostí k stajniam.
 Budova stajní bola hneď za domom a mala po-
 dobu písma E. Otvorenú časť stajní chránila
 železná ohrada.
 — Táto stajňa vyzerá celkom ako pevnosť, —
 poznamenala Janet. — Prepadli vás už niekedy?
 — Často! — odpovedal Brian. — Je veľmi ris-
 kantné vydržiavať si takúto stajňu.
 — Vážne? — spýtala sa Janet trochu zaraze-
 ná. — Tak potom sú pravdivé historiky o koňoch,
 ktoré porania len preto, aby nemohli vyhrať beh?
 Brian sa zasmial.
 — Aj ja som už o tom počul, ale vôbec neve-
 rím tomu.

— Ale predsa sa to stáva. Prihodilo sa vám už čosi podobné? — naliehala Janet ďalej.

— Či sa mi prihodilo čosi podobné? — zopakoval Brian zamyslene. — Nie, nemyslím... Janet si hlboko vydýchla.

— Nerada myslím na to, že by sa ktosi mohol dopustiť nejakej zlomyseľnosti napríklad voči Sivému Timotejovi. Ten ma teraz najväčšími zaujíma...

— Príďte sa naňho pozrieť zajtra, ako pobeží, — zašepkal Brian. Janet však pokrútila hlavou.

— Otec nepôjde, — povedala s ľútosťou.

— Pošlem po vás auto, — navrhol jej.

— Pán Pallard, — povedala prísne, — azda ma len nechcete nahovárať, aby som oklamala otca?!

— Ale áno, — odpovedal bez zahanbenia.

Janet naňho chladne pozrela, ale on sa tváril tak, akoby jej bol návrh niečo rozumné, čo by si zasluhovalo skôr obdiv a úctu ako výčitku. Napokon sa aj Janet usmiala.

— Myslím, že ste veľmi zlý človek, — pokračovala s predstieranou vážnosťou. — Otec by sa veľmi hneval, keby sa o tom dozvedel.

— Za týchto okolností by bolo, prirodzene, rozumnejšie nepovedať mu to.

V tej chvíli sa k nim s úsmevom obrátil Colter.

Výborný tréner mal obdivuhodný vzťah ku koňom. Ani jeden koň nebol podľa neho zlý. Ak nevyhral preteky, vždy našiel preňho nejakú poľahčujúcu okolnosť.

— Kone, — vysvetľoval dievčaťu, — sú ako ľudské bytosti, len nehovoria. A keďže nevedia hovoriť, ľudia ich nechápu, nerozumejú im.

Dvere na prvom boxe boli otvorené. Koň, ktorý v ňom stál, sa obrátil, keď počul známe kroky.

— To je Fixture, — povedal Colter smutne.

— Dobrý koň, ale nemá rýchlosť. Je krotký ako malý psík. Veď by vyhral, keby vedel, ale nevie, a preto nemôžeme od neho žiadať nemožnosti. Počkajme, až bude o rok starší, potom ukáže ostatným koňom, ako treba bežať.

— Nechodte blízko, ten koň je trochu nervózny.

— Malá divá bestia, — dodal Brian.

— Ah, čoby, — ohradzoval sa Colter, — nervózny a vífaziaci koň. Nesmiete zabudnúť, pán Pallard, že vyhral niekoľko pretekov. Je veľmi schopný...

„Veľmi schopný“ koň divo kopol dozadu, ale šikovný tréner sa včas uhol.

— Dnes je mimoriadne nervózny, — vysvetľoval. — Nemôžeme očakávať od koní, ktoré stoja dvadsaťdva hodín uviazané a dve hodiny na nich človek jazdí, aby boli ešte aj veselí.

Pán Callander pozorne počúval trénerove slová a pomaly zisťoval, že prostredie, v ktorom sa ocitol, sa veľmi líši od jeho predstáv o dostihoch a o všetkom, čo s nimi súvisí. Keďže však bol tvrdohlavý a veľmi si zakladal na svojich zásadách, vždy sa usiloval zachovať si presvedčenie.

— Čo myslíte, pán Colter, — poznamenal provokujúco, — nie je to škoda, že takéto krásne stvorenia sú ponížené na obyčajné zárobkové zvieratá?

Trénerove modré oči zachytili Pallardov pohľad.

— Pozrite za park. Je tam obilné pole. Je naň krásny pohľad, však? A viete si spojiť tú krásnu úrodu s obrovskými majetkami, ktoré sa získavajú pri klesaní alebo zvyšovaní jeho cien?

— To je obchod, — odporoval Callander. — V obchode niet citu.

— V tom sa líši obchod od dostihov, — povedal Colter sucho. — My máme cit.

— Ale to je hazardná hra, — tvrdil Callander, — jediná úbohosť, ktorej zvieru nie je schopné.

— Aj ctižiadost je úbohosť, — vzdoroval mu neochvejne Colter. — V každej hre je ctižiadost, či ide o obilie, alebo účastiny, to je jedno. Ale dostihový hráč sa odlišuje od ostatných hráčov, uňho hrá najdôležitejšiu úlohu hrdosť. Ak ide o majiteľa, je hrdý na to, že jeho koň je dobrý, a je hrdosťou každého hráča, že má dobrú posudzovaciu schopnosť.

Pán Callander už nepovedal nič, kým si pozerali ostatné kone. Napokon prišli k poslednému boxu. Janet sa na tvári zračilo sklamanie.

— A Sivý Timotej? Veď sme ho ešte nevideli, — ozvala sa.

Aj Ronald chcel vidieť favorita a netrpezlivo čakal na trénerovu odpoveď.

— Uvidíte ho, — uistil ich tréner. — Má osobitnú malú stajňu pod mojím priamym dozorom, pretože...

Brian sa rozkašlal a pán Colter, veľmi chápvavý človek, dokončil vetu celkom nevinne.

Pán Callander ešte vždy mlčal.

Všetko ho privádzalo do rozpakov. Nehovoril, ani keď prechádzali tichým malým dvorom vykladaným červenou tehlou.

Veľká čierna mačka sa vyhrievala na slniečku...

Tréner pristúpil k jediným dverám na dvore a otvoril ich. V stajni mali službu dvaja chlapci, ktorí úctivo vstali, keď spoločnosť vstúpila.

— Hľa, to je Sivý Timotej, — povedal Colter.

Veľký, pyšný koň bol vzorom dobre chovaného plnokrvného koňa.

Dokonca aj na pána Callandera, ktorý sa rozumel koňom iba toľko, že rozoznal predok od zadku, Sivý Timotej veľmi zapôsobil svojím ohromným svalstvom, ušľachtitou hlavou a štíhlym telom.

Celá spoločnosť tam stála v nemom údive. Syn Sivej nohy obrátil hlavu a s vážnou zvedavosťou si ich obzeral. Zvykol si na davy hlučných divákov, od ktorých ho zvyčajne delili biele bariéry. Ale zvykol si aj na návštevníkov, ktorí bojácne vstupovali do boxu a hladkali ho rukou v rukavičke...

— Nuž, ako sa vám páči? — spýtal sa Brian. Janet prikývla. V očiach sa jej zračilo prekvapenie.

— Je krásny, — povedala. Vstúpila do boxu a pohľadkala koňa po krku. Sivý Timotej sa trpezlivo dal hladkať.

V rohu stajne bol ešte jeden box, v ktorom netrpezlivo kopal ďalší koň, akoby protestoval proti tomu, že si jeho sivého kamaráta tak dlho obzerajú.

— To je Greenpol, — vysvetľoval tréner. — Pobeží v tých istých pretekoch. Timotej totiž potrebuje veľký beh, silného súpera. Greenpol je na dĺžku tisíc metrov priam zázračný koň, ale potom je s ním koniec...

Colter ďalej hovoril o Greenpolovi.

Záujem spoločnosti sa rozdelil medzi dva kone. Pre Ronalda nadišla vhodná chvíľa. Opatrne siahol do vrečka a našiel škatuľku. Keď ju chytil, zmocnil sa ho pocit, že by to nemal robiť. Pinlowova rozprávka o poverčivosti sa mu teraz zdala veľmi

slabým argumentom. Nevedel prečo, ale náhle si uvedomil, že pácha zločin. Na chvíľu zaváhal, potom mu však prišli na um peniaze.

Musí dostať tých dvetisíc libier...!

Pinlow mu ich sľúbil...

Nemôže zrušiť slovo. Možno, že tá rozprávka o povere je predsa len pravdivá... Čas uteká. Vytiahol škatuľku.

Ostatní sa rozprávali, keď Ronald chvejcou sa rukou otvoril škatuľku a kradmo do nej nazrel. Bola skutočne plná zelených listov...

Kradmo vysypal jej obsah na malú hromádku slamy a škatuľku znovu strčil do vrečka.

Pán Colter sa práve vtedy obrátil, aby vyprevadil spoločnosť...

27. KAPITOLA

Goodwood je naozaj krásne miesto.

Ovenčený zvlínenými kopcami, s lesknúcou sa vodou Solentu v diaľke, s plným klasmi dozrievajúceho obilia, ktoré sa striedajú so zelenými lesmi. Ten kraj nemá páru na svete...

To si myslel Brian, keď sa zahľadel na údolie. Obrátil sa k mladému lekárovi, ktorý stál vedľa neho.

— Eduard, toto miesto prevyšuje aj Flemington.

— To nie je možné, — zvolal lekár výsmešne, — veď si tvrdil, že Flemington a Sydney Harbour sú dve perly Austrálie.

Brian pozrel na hodinky a Eduard sa podozriavo zahľadel na priateľa.

— Nechcel by si mi povedať, prečo si prišiel dve hodiny pred prvým behom a každých päť minút pozeráš na hodiny?

— Naozaj? — zarazil sa Brian. — Chcel som vidieť dráhu skôr, ako prídu ľudia a... som hladný.

— Čakáš niekoho? — spýtal sa Eduard.

— Len sestru... príbuzných, — zašomral Brian so zle predstieranou ľahostajnosťou. — Strýko bol taký milý a sľúbil, že ju privedie so sebou.

— Oh.

— Doparoma, aké „oh“? — ohradil sa Brian. — Na tom predsa nie je nič nezvyčajné, keď niekto príde na dostihy.

— Vôbec nie. A propos, ako sa má hrdina dňa Sivý Timotej?

— Sivý Timotej? Výborne. Mimochodom, je tu aj Pinlow.

— Ten človek má hrošiu kožu.

Brian sa usmial: — To je v poriadku, bude ju potrebovať.

— Dúfam, že tvoj koň zvíťazí...

Brian prikývol. — Ak na dostihoch môže byť niečo isté, tak potom áno.

Priblížil sa k nim chlapec. — Je tu spoločnosť a hľadá vás, pane, — povedal Pallardovi, ale skôr ako dohovoriť, Brian sa už rozběhol cez trávnik.

O niekoľko minút sa vrátil s dievčaťom v bielych šatách a s veľkým čiernym klobúkom na hlave.

Pán Callander s vyzývavou ľahostajnosťou kráčal za nimi.

Ronald nebol vo svojej koži a bolo to na ňom vidieť.

Pán Callander si dovolil niekoľko otázok, potom sa zmienil o kráse okolia a o počasí. Ba dokonca sa spýtal aj na Timotejov zdravotný stav.

Pred obedom si zavola synovca bokom.

— Brian... — oslovil ho takto po prvý raz, — hm, viem, že sa ti to bude zdať čudné... že vážny obchodník ako ja...

Brian trpezlivo čakal, čo sa z toho vytkuje. — Ja, prirodzene, nie som priateľom hazardu...

myslím, že je vlastne skazou ľudského pokolenia... napriek tomu však... hm... teraz, keď je výnimočná a jedinečná príležitosť... hm... a keďže ide o tvojho koňa...

— Prirodzene, — prisvedčil Brian, ktorý napokon pochopil, o čo ide. — Koľko mám naňho vsadiť?

— Bolo by veľa... päťdesiat libier? — spýtal sa Callander pochybovačným hlasom.

— Myslím, že toľko ešte ring vydrží, — povedal Brian a hneď sa pobral ta, kde zábradlie oddeľovalo bookmakerov od členov klubu.

— Počkaj, veď som ti ešte nedal peniaze...

— To má čas do pondelka, až bude účtovanie, — usmial sa Pallard.

— Ale azda by sme to urobili písomne, — navrhol Callander.

Brian s úsmevom vysvetlil pánu Callanderovi, že tu sa nijaké písomné dohody a zmluvy nerobia.

Pán Callander od prekvapenia stratil reč. Mlčal aj počas celého obeda, na ktorý ich pozval Brian.

Až keď sa najedli, obrátil sa ku Colterovi a povedal iba:

— Konské dostihy sú mimoriadna zábava...

Táto veta bola dostatočným dôkazom, že jeho názor sa od základov zmenil.

Po obede sa Colter ospravedlnil. Musel ísť dozrieť na posledné prípravy koní na preteky.

— O chvíľu prídem za vami, — povedal mu Brian a ticho dodal: — Je tu aj Pinlow.

— Videli ste aj toho druhého lotra? — Smitha? Nie, pokiaľ viem, nie je tu. Koň je v poriadku?

Tréner prikývol. — Strážia ho ako korunný poklad.

Brian zaviedol hostí na tribúnu pre členov klubu, kde im rezervoval sedadlá. Potom sa ospravedlnil a opustil ich.

Zbehol dolu merným svahom k paddocku a sotva doň vstúpil, stretol Pinlowa. Nepriateľsky na seba zazreli. Brian sa pohľadovo usmial a chcel ísť ďalej, ale Pinlow ho zdržal.

— Máte pre mňa minútu času? — spýtal sa.

— Hoci aj dve, — povedal Pallard a pozrel sa Pinlowovi do očí.

— Poďme odtiaľto, nechcem, aby nás niekto vypočul, — navrhol lord a zaviedol Briana do prázdneho rohu.

— Počúvajte, Pallard, — začal Pinlow vľúdne. — Chceme, aby sme zabudli na minulosť...

Čakal na odpoveď, ale Brian mlčal.

— Netajím, že potrebujem vašu pomoc... Pinlowove slová opäť narazili na mrazivý chlad.

— Vyrožím všetky karty, — pokračoval lord. — Vsadil som takmer desaťtisíc libier na vášho koňa.

— Tak ich stratíte, — povedal Brian pokojne. Pinlowovi sa nenávisťne zaleskli oči, ale ovládol sa a usmial sa.

— Aj ja si to myslím, — prisvedčil Pinlow, vytiahol puzdro na cigarety a zapálil si. — A preto som si pomyslel, že vyhľadám leva v jeho kľietke, ako sa hovorí,

— A to značí...?
 — Potrebujem desaťtisíc libier, — povedal Pinlow po dlhšom mlčaní, — a myslím, že mi ich požičiate.
 Bezochovnosť tejto požiadavky Brianovi vyrazila dych.
 — Koľko potrebujete? — spýtal sa, akoby nebol dobre počul.
 — Desaťtisíc libier. V poriadku?
 Brian vzdychol.
 — Obdivujem vás, — povedal a pokrútil hlavou.
 — Môžete mi ich požičať?
 — Ani halier, — odsekol Brian zlostne. Pinlow pokrčil plecami.
 — Hoci by sa vám vyplatilo, keby ste vyhrali preteky, — povedal významne.
 — Vyhrám preteky, o to sa nemusíte obávať, — tvrdil Brian veselo.
 — Nebuďte si tým taký istý, — zahundral Pinlow. — Boli ste hlúpy, že ste neprijali olivovú ratolesť.
 — Za polovičnú cenu dostanem celý olivový strom.
 — Mohli ste mať moje priateľstvo vrátane toho dievčaťa, — povedal Pinlow a ústa mu skrivil odporný úšľakobok.
 No sotva vyslovil tie slová, ofutoval to. Brian očervenel, potom zbledol a urobil pol kroka k Pinlowovi:
 — Čo tým chcete povedať? — spýtal sa tlmene.
 — Oh, veď to každý vie, že ste sa pobláznili do dcéry starého Callandera, — smial sa Pinlow. Pallard musel pozbierať všetky sily, aby sa ovládol. Strčil ruky hlboko do vrecák, akoby na dôkaz, že sa nedá vyprovokovať.
 — Keď nebudeme na dostihovej dráhe, postarám sa, aby ste to ofutovali, vy vydierači! — povedal ticho, rýchlo sa obrátil a šiel k Sivému Timotejovi, ktorého práve sedlali.
 — Čo sa stalo? — preľakol sa Colter, keď videl, aký je Brian bledý.
 — Ale nič, — odbil ho Brian. — Kone sú osedlané?
 — Sám som ich sedlal, — povedal Colter, — ale Greenpol, nerád to hovorím, je dnes ako čert. Rozkopal celý box a neodvážim sa ho pustiť medzi ostatné kone.
 Zaznel zvon a malý džokej, ktorý mal sedlať Timoteja, prišiel v kabáte zapnutom až po krk.
 Brian si ho zavolať nabok:
 — Nuž Giles, poznáte inštrukcie? Prvých tisíc metrov sa budete držať Greenpola, a keď Greenpol odpadne, budete držať tempo a vyhráte preteky...!
 Chlapec zdvihol ruku k čiapke. Potom si zoblíkol vrchný kabát a stál tam v úplne novom hodvábnom drese v Pallardových farbách.
 — Kde je Greenpol, pane? — spýtal sa.
 V tej chvíli viedol tréner koňa z boxu a potľapkával ho po krku.
 Na prvý pohľad bolo jasné, že Greenpol nie je v poriadku. Tiekol z neho pot a čudne krútil očami. Chlapec, ktorý ho mal sedlať, horko-fažko naňho vysadol. Sotva bol v sedle, koň prebehol celým paddockom a vyľakal všetkých prítomných.
 Brian a Colter ho sledovali starostlivosť pohľadom.
 — Nevie, čo sa stalo s Greenpolom, — ustarostene krútil hlavou tréner. — Vždy to bol najposlušnejší koň na svete a teraz...

Znovu pokrútil hlavou a potom sa obaja vrátili k hostom.
 — Cítim sa veľmi vinný, že som vás nechal tak dlho samých, — ospravedlňoval sa Brian dievčaťu.
 — Netrápte sa preto, — usmiala sa Janet milo, — otec mi za ten čas vysvetľoval psychologické účinky stávk.
 Brian si pomyslel, že Janet ešte nikdy nebola taká krásna ako práve v tej chvíli. Na lícach mala červené ružičky, oči sa jej leskli od vzrušenia. Brian videl z profilu jej malý rovný nos, plné ústa a jemne kreslenú bradu.
 — Krásna cena, hodno o ňu pretekať, — povedal a náhle si uvedomil, že to vyslovil veľmi nahlas.
 — Krásna cena? — spýtala sa Janet nevinné. Brianove oči jej prezradili, na čo myslel, a rýchlo odvrátila hlavu.
 Kone sa zoradili na štarte...
 — Zdá sa, že kone sú vzrušenejšie ako zvyčajne, — poznamenal Brian a odložil ďalekohľad. Náhle uprostred kriku, čo sa ozýval z ringu, jasne začul ostrý hlas a zmeravel. Janet naňho ustarostene pozrela.
 — Čo sa stalo? — spýtala sa.
 Brian potriasol hlavou a načúval.
 — Možno sa mýlim, — povedal.
 Vtom bolo znovu počuť prenikavý hlas bookmakera Darbyho.
 — Sedemnásobok na Sivého Timoteja!
 Sivý Timotej bol doteraz favoritom a nebolo ho dostať ani za dvojnásobnú cenu. Colter už pred chvíľou počul ten krik a ponáhľal sa na miesto, kde sa uzavierali stávky. Teraz prichádzal k nim.
 — Čo sa stalo? — spýtal sa Brian, keď tréner prišiel k nemu.
 — Nevie. Vidím iba, že ring z akejsi neznámej príčiny nechal padnúť Timoteja. Teraz som sa rozprával so Slownom, podľa neho sa povráva, že Timotej nie je v poriadku.
 Slown bol vynikajúci bookmaker, ktorý nepodliehal všakovakým rečiam. Brian sa zarazil.
 — Taký útok si možno vysvetliť len tak, že sa s koňom niečo stane.
 Vzal ďalekohľad a prezeral si kone na štarte. Sivého Timoteja bolo ľahko rozoznať podľa farby. Stál na vonkajšom okraji, čo bolo veľmi nepriaznivé miesto.
 — Azda je na príčine jeho postavenie na štarte, — uvažoval Brian, ale Colter pokrútil hlavou.
 — Teraz sa stal favoritom Cigarillo, a ten je len o dve miesta bližšie do stredu.
 Brianove oči sa stretli s Janetiným smutným pohľadom a usmial sa.
 — To je len chyták, — upokojoval dievčinu. Pán Callander nerozumel boju, ktorý sa odohrával v ringu a zaútočil na Coltera otázkami:
 — Ako štartujú kone? Kde je štartovací stĺp? Musia kone pretrhnúť pásku, ktorá prechádza dráhou? Je ťažké odštartovať kone? Prečo sa štart tak oneskoruje?
 Trénerove nervy boli napäté na prasknutie a dával mu len úsečné odpovede.
 Na poslednú otázku by bola mohla odpovedať aj Janet.
 Dívala sa na štart ďalekohľadom a veľmi dobre videla, čo sa tam robí.
 Kone sa dvíhali na zadné nohy, krútili, divo poskakovali, iné sa zasa utiahli nabok a nedali sa priviesť k štartovacej páske.

— Desaťnásobok na Timoteja! — kričal ktosi v ringu a Brian trochu skrivil ústa.
 Janet neodtrhala pohľad od koní.
 Zrazu zbadala, že sa všetky poberajú dopredu akoby hnané nejakou záhadnou silou. Aj najtrucovitejší koň sa umúdril a obrátil sa hlavou k štartovacej páske.
 — Štart!
 Biela páska vyletela do vzduchu a kone sa vrhli dopredu.
 Greenpol sa hneď ujal vedenia a po dvesto metroch už viedol o šesť dĺžok.
 Sivý Timotej mal pomalší štart, ale aj on sa dostal po dvesto metroch dopredu.
 Tempo bolo ostré. K vedúcemu Greenpolovi sa z dvoch strán priblížili Cigarillo a Wintermere. Jednu dĺžku za ním bežal mohutný Culumus, tesne za ním Finnington a napokon Tomborine. Asi šesťsto metrov bežali v tomto poradí, keď Colter zhrozene zašepkal:
 — Preboha, čo je s Greenpolom?
 Koň sa tackal vpravo, vľavo, potom sa potkol a spadol.
 Ostatné kone prebehli popri ňom.
 Greenpol sa zvíjal na zemi, neďaleko nehybne ležal džokej.
 Obecenstvo na tribúnach vzrušene kričalo.
 Keď Greenpol padol, Sivý Timotej stihol uhnúť doľava, Finnington sa tlačil od vnútornej bariéry dopredu a predbehol Culumu.
 Sto metrov pred cieľom zaostával Timotej za vedúcimi koňmi o jednu dĺžku.
 — Sivý Timotej je porazený! — skríkol ktosi. Vtedy ho jazdec udrel bičkom, raz, dva razy a Timotej sa mohutnými skokmi prepracoval medzi prvé kone. Teraz už aj ostatní jazdci používali bičky.
 — Prehral, — zamrmlal Colter.
 Tri kone prebehli naraz cieľom a na tribúne nikto nevedel povedať, kto vlastne vyhral.
 — Prehral o krátku dĺžku hlavy, — povedal Brian a ruka, ktorou si zapaloval cigaretu, sa mu ani nezachvela. Všetky pohľady sa teraz upierali na rozhodcovskú lôžku. Každý čakal, ktoré štartové číslo vyložia. Či to bude Culumusova štvorka, Finningtonova päťka, alebo sedemnásťka, štartové číslo Sivého Timoteja.
 Ringový rozhodca nenáhlivo vyhľadal číslo a zdvihol ho nad hlavu, aby ho bolo dobre vidieť.
 — Sedemnásť! — skríkol Brian šťastne.
 Sivý Timotej vyhral o krátku dĺžku hlavy a rovnaká vzdialenosť oddeľovala druhého koňa od tretieho.

28. KAPITOLA

Ani Brian, ani Colter nečakali na blahoželania známych, a ponáhľali sa na miesto, kde skupina ľudí obštála Greenpola.
 Menšia skupinka stála okolo džokeja, ktorý ešte vždy ležal na trávniku.
 Keď sa predrali davom, zistili, že džokejovi sa nič nestalo. Potom pristúpili ku koňovi. Ležal nehybne bez známky života. Brianov priateľ lekár medzitým prezrel džokeja a pripojil sa k nim.
 — Nerozumiem tomu, — krútil hlavou Colter. Eduard sa zohol a pozorne si prezeral koňa. Pohľadil mu krk.
 — Hneď som si to myslel, — povedal ticho. — Videl som už takto hynúť kone, ale nie v Anglicku.

— A kde?
 — Na východnom pobreží Afriky, — odpovedal Eduard, ktorý skôr ako si kúpil prax v Londýne, bol lodným lekárom.
 — O čo ide? — spýtal sa Brian netrpezlivo.
 Na lekárovi bolo vidieť, že tuho premýšľa.
 — Zdá sa mi to také nemožné, že si svoje podozrenie nechám radšej pre seba. Aspoň predbežne... Jedno však môžem s istotou povedať, že Greenpol doplatil na zákerný útok proti Sivému Timotejovi. Musíš ho na niekoľko dní umiestiť mimo vlastných stajní.
 — Prirodzene, — súhlasil Brian.
 — Myslím, že by sme sa hneď mali vrátiť. Chceme si pozrieť stajne.
 Callander ani jeho dcéra nič nenamietali.
 Starý pán bol zrazu veľmi zhovorčivý. Brian si v duchu pomyslel, že akiste preto, lebo vsadil na víťaza.
 — Je po ňom? — spýtala sa Janet Briana s úprimným zármutkom v hlase.
 — Žiaľ, áno, — povedal Brian ticho. — Zistím, prečo musel skončiť...
 Pred odchodom sa ešte išli pozrieť na Timoteja. Stál v boxe pozakryvaný od uší po päty a nebolo už na ňom vidieť, že pretekal. Pokojne sa díval na návštevníkov, až kým do boxu nevstúpil Colter. Vtedy dal koň zreteľne najavo radosť z trénerovej prítomnosti. Colter ho pohladkal po krku a pobral sa s ostatnými k autu.
 Keď sa vrátili do osady, Brian spolu s trénerom a Eduardom šli do stajne, kde boli Timotej a Greenpol. Hostia šli zatiaľ piť čaj.
 Skôr ako vstúpili do stajne, kývol lekár na jedného z chlapcov:
 — Dones mi prútenú metlu, — požiadal ho a chlapec ju hneď priniesol.
 — Nenahneváte sa, ak vám urobím trochu škody? — obrátil sa vzápätí na Coltera.
 — Robte, čo uznáte za najlepšíe.
 Chvíľu všetci mlčali.
 Lekár vybral z metly asi dvadsať najdlhších prútikov a uplietol si z nich korbáč. Takto vyzbrojený vošiel do stajne a začal ju svedomite skúmať. Ostatní zostali na jeho žiadosť stáť a prekvapene ho sledovali. Eduard zatiaľ veľmi dôkladne prezeral každý centimeter dlážky, potom steny.
 Zrazu zdvihol korbáč a udrel ním po stene. Vytiahol škatuľku zápalek, vysypal jej obsah, zohol sa, zdvihol čosi zo zeme a dal do škatuľky. Pokračoval v hľadaní a sústredil sa na Greenpolov box.
 Korbáč znovu dopadol na stenu a Eduard položil čosi do škatuľky. Po chvíli si pýtal rebrík, vystúpil naň a udrel korbáčom na trám. Aj odtiaľ čosi spadlo a on si to starostlivo schoval do zá-palkovej škatuľky.
 Ďalšiu štvrt hodinu hľadal bezvýsledne. Potom vyšiel von a obliekol si kabát.
 — Bude dobre, ak všetky dvere a okná na tejto stajni dobre utesníte a spálíte v nej asi kilogram síry, — odporúčal Colterovi.
 Vybral z vrečka škatuľku a otvoril ju. V škatuľke boli tri zdochnuté muchy. Boli čierne a nejaké veľmi veľké. Okrem toho mali krídla na kríž.
 — Ako vidíte, — povedal, — tieto muchy majú krídla na kríž, ako nožnice.
 — Čo sú to za muchy? — zaujímal sa Brian.
 — To sú muchy tse-tse, — odpovedal lekár. — Ich vlastou je južná a východná Afrika. Niekto ich vpašoval do stajne. Timotej sa akýmsi zázrač-

ným spôsobom zachránil... Máte tu nejaký lexikon?

— Mám jeden v pracovni, — odvetil tréner.

Doktor potom vyhľadal v lexikone heslo o muche tse-tse.

— Tu je to, — povedal a začal čítať: — Mucha tse-tse je bičom východnej Afriky. Jej uštipnutie je osudné pre kone, rožný dobytok a psov. Doktor Koch pokusmi zistil, že koňom sivej farby sa muchy tse-tse z nezistenej príčiny vyhýbajú, ak je nablízku tvor, ktorý je prírodou menej chránený... Nuž toto nám vysvetľuje Timotejev prípad, — dodal lekár.

— Ale nevysvetľuje to, ako sa muchy dostali až sem, — povedal zachmúrený Brian. — Ak sa dozviem, kto to urobil, strašne si to odpykám!

O chvíľku sa pridali k hostom.

— Váš čaj sa už nedá piť, — privítala ich s úsmevom Janet.

— Našli ste kone, ktoré vyhrajú budúce dostihy? — spýtal sa pán Callander.

Ronald mlčal, vyzeral akoby sa necítil dobre.

— Nie, kone sme nenašli, — odpovedal Brian, — ale našli sme čosi zaujímavé. Keďže ste moji priatelia, prezradím vám to.

A Brian rozpovedal, čo zistil lekár.

— To je strašné! — zvolala Janet. — Aká rafinovaná krutosť!

Pán Callander očervnel od hnevu a rozčúlenia.

— Neslýchané, — hovoril, — to je najpodlejší čin, o akom som v živote počul.

— Ale ako sa mohli tie muchy dostať do stajne? — pýtala sa Janet. — Kto... Čo je Ronald, čo sa ti stalo?

Ronaldovi zbledla tvár, pery sa mu chvěli, taktal sa, a zdalo sa, že už-úž omdlie.

— Nie je mi nič, — povedal zachrípnutým hlasom. — Zdá sa mi, že vzduch je tu ťažký. To je všetko.

To spôsobilo, že rozhovor sa od tej chvíle niesol v inom duchu. Starého pána Callandera veľmi rozrušila Ronaldova nevoľnosť a s Brianovou pomocou ho vyviedol na čerstvý vzduch.

O chvíľu sa Ronald cítil lepšie.

— Poďme domov, — zamrmlal, — som veľmi vyčerpaný.

— Pravdaže, ideme, ak chceš, — súhlasil otec.

Brianovi vôbec nebolo po vôli, že Janet už odíde domov, a poprosil pána Callandera, aby ešte chvíľu zostali, ale ten, keď išlo o synove záujmy, nepoznal výnimku.

Callanderovci nastúpili do auta, ktoré sa o niekoľko minút stratilo na ceste vedúcej do Londýna. Brianovi zostala pred ich odchodom iba chvíľka na to, aby prehodil slovo-dve s milovaným dievčaťom.

— Skoda, že nám zostalo tak málo času, — ľutovala Janet. — Je mi ľúto Greenpola, ale veľmi sa teším z Timotejovho víťazstva.

— Aj ja, — povedal Brian. — Chceme sa vás spýtať iba jedno: Chcete sa stať mojou ženou?

Janet neodpovedala. Brian jej pomohol do auta a pred celou spoločnosťou sa s ňou rozlúčil, ako sa patrilo. Janet počúvala jeho slová ako vo sne a zo snívania sa prebrala až na ceste do Londýna.

Vtedy si vlastne uvedomila vážnosť celej udalosti a pocítila akúsi mrzutosť. Ženy si, pokiaľ ide o vyznanie lásky, potrpia na oficiálnosť. Ale potom sa zasmiala. Brianovo vyznanie dokonale charakterizovalo jeho osobu...

Brian hľadel za autom, kým sa mu nestratilo z očí, potom sa obrátil na vedľa stojaceho lekára:

— Čo sa vlastne prihodilo mladému Callanderovi? Azda má slabé srdce?

Eduard pokrútil hlavou.

— Nemyslím. Zdá sa mi...

— Zlaknutie?

— Nuž, aby som bol úprimný, áno.

— Myslíš, že má s tým niečo spoločné?

— Áno. Pozoroval som ho, kým si sa zhováral s jeho otcom a sestrou. Bol veľmi nervózny. A keď som potom vyrukoval s konštatovaním, že všetko zavinila muchy tse-tse, náhle sa zlomil.

— Rád by som vedel, či je to naozaj tak. Namojveru, Colter, veď tu včera boli Nepamätáte sa, prečo prišiel do rozpakov... ach áno, pre kabát. Chcel ho niešť na ruke. Nuž, stavím päť ku jednej, že tie muchy boli v jeho kabáte...

— Nebude ťažké zistiť, odkiaľ sa tie muchy sem dostali, — povedal Eduard. — Len na dvoch miestach v Anglicku možno dostať muchy tohto druhu: v liverpoolskom a londýnskom ústave tropického lekárstva. Pošlem im telegram, či mi môžu poslať tucet takýchto múch. A hneď to budeme vedieť.

Telegramy odoslali a ešte večer dostali odpoveď. Odpoveď z oboch miest bola takmer rovnaká:

Nemôžeme poslúžiť, ráčte sa obrátiť na doktora Jellisa vo Watforde.

29. KAPITOLA

Dom bol starý, stál ďaleko od hradskej. Pred očami zvedavcov ho chránil vysoký živý plot, ktorý prerástol niekdajší plot z dosák.

Starý dom vyzeral, akoby nebol obývaný, myslel si doktor Eduard Crane, keď spolu s Brianom kráčali po chodníku zarastenom trávou.

Obloky na poschodí boli zavreté a neboli na nich záclony. Na oblokoch v prízemí boli žalúzie.

Nedávno bola búrka a na dvore sa leskla voda v kalužiach. Brian zbadal vchodové dvere a stúpil k nim hore schodmi. Zrazu však zastal.

— Bol tu niekto, kto fajčí turecké cigarety, — vyhlásil a ukázal palicou na zmoknutý ohorok.

— Máš pravdu, Sherlock Holmes, — prisvedčil lekár ironicky, — ale zdá sa, že sem prichádzajú najrozličnejší zástupcovia lekárskej vedy po zvláštnosti prírody.

Brian energicky zaklopal na dvere. Jeho klopanie sa rozliehalo po celom dome. Chvíľu čakali, potom Brian zaklopal znovu.

— Zdá sa, že nik nie je doma, — povedal Brian. Ale sotva dokončil vetu, ozvali sa šuchotavé kroky a po veľkom rinčaní retazí a odsúvaní závor sa dvere otvorili. Stál v nich veľmi špinavý chlap a v ruke držal nádobu na mlieko. Keď zbadal cudzích ľudí, sklamané povedal:

— Už som si myslel, že doniesli mlieko.

Brian a Eduard vstúpili, starý položil nádobu na zem pred dvere a dvere zavrel.

— S kým chcete hovoriť?

— S doktorom, — povedal Brian a rozmýšľal, čo to môže byť za človek ten Jellis, keď si drží v dome také strašidlo. Lebo muž, čo im otvoril, vyzeral poľutovaniahodne. Sedivé vlasy mal rozstrapatené a jeho oblečenie od hlavy po päty bolo veľmi chatrné. Pod bradou mal uviazanú starú handru, na ňu mal širokú roztrhanú vestu, hoci bolo teplo a jeho nohavice a kabát boli šité na muža dva razy väčšieho ako on sám.

— Poďte ďalej! — pozval ich a otvoril dvere na jednej miestnosti.

Nábytok v nej bol rozheganý, tapety na stenách roztrhané. Uprostred izby stál veľký stôl, preplnený množstvom popísaného papiera, knihami, šnúrami, rukopismi a špinavými skúmavkami. Jeden roh písacieho stola bol upratovaný, tam stál mikroskop. To bolo jediné zariadenie v celej izbe, na ktorom sa neusadil prach, lebo bolo pod sklom.

— Sadnite si, — ponúkol ich starec a sám sa posadil do hojdačieho kresla za veľký stôl uprostred izby.

— Ja som doktor, — vyhlásil a so smiechom pozrel na návštevníkov. — Áno, áno, som doktor, — presvedčal ich. — Vidím, že ste si to nemysleli. Nuž, počúvam, čo odo mňa chcete?

Starcove oči dobromyseľne žmurkali a hoci sa Brianovi špinavý hosťiteľ nepozdával, cítil, že je čestný.

— Ide o veľmi chúlостivú záležitosť, — začal Brian. — Volám sa Pallard a som majiteľom dostihovej stajne.

— Ach, viem. Máš koňa menom Sivý Timotej. Vsadil som naňho na závodoch na osem, na šesť a na štvornásobok. Pravda, chlapče môj, vyhral o dĺžku hlavy?

Brian sa usmial:

— Som rád, doktor, že aj vy ste športovec. Taktó vám oveľa ľahšie vysvetlím, o čo mi ide. Akiste ste čítali v novinách, že môj druhý kôň Greenpol klesol počas pretekov mŕtvy na zem...

Starec prikývol.

— Nuž ten kôň zahynul preto, lebo ho uštipli muchy tse-tse.

Starcovi sa zaleskli oči.

— Muchy tse-tse? — zopakoval. — Si si tým istý?

— Môj priateľ doktor Eduard Crane...

Starec ho pozdravil kývnutím hlavy.

— Môj priateľ ich priniesol so sebou.

Eduard vytiahol zápalkovú škatuľku a podal ju doktorovi. Ten ju otvoril a prezrel si jej obsah.

— Niet pochybností, je to glossina morsitans. Kde ste k nim prišli?

— Našli sme ich v stajni po záhadnej smrti koňa.

— Nuž, pravda, zahynul záhadným spôsobom, — pokyvoval starec hlavou, — a potom sa rozhovoril o následkoch uštipnutia muchy tse-tse.

— Prišli ste sa spýtať, či sú to skutočne muchy tse-tse? Nuž, to je nepochybné, poďte, prosím, so mnou.

Zaviedol ich do inej miestnosti. Keď otvoril dvere, ovanula ich horúčava. Miestnosť bola takmer prázdna, len popri stenách boli dvojité police a uprostred hladký stôl. Na policiach stáli sklené nádoby.

— Tu mám svoje muchy, — ukázal starec špinavou rukou na police. — Sú tu všetky štípajúce tropické muchy. Pozrite sa napríklad na tieto slonie muchy...

Brian si pozrel smiešne veľkoké muchy, ktoré liezli po dne jednej nádoby. Boli veľmi veľké...

— Tie sú neškodné, — povedal starec. — Štípu, ale bez následkov.

Starý doktor choval muchy pre potreby škôl a ústavov a obchodoval s otravami na zvieratá. Brian zdvorile odmietol pozvanie na prehliadku terária, ktoré mal doktor v pivnici, hoci ho Jellis uistoval, že tam uvidí zriedkavé exempláre hadov

z Bornea. Vrátili sa do pracovne a Brian vytiahol malú špinavú, dokrčenú škatuľku.

— Videli ste už niekedy takúto škatuľku?

— Jellis si ju pozrel.

— Áno, celkom obyčajná škatuľka od Hekov. Aj ja ich mám celú hŕbu.

— Predali ste niekomu v poslednom čase muchy tse-tse? — pýtal sa Brian. — A vložili ste ich do takejto škatuľky?

Doktor sa chvíľu prehrabával medzi haraburdím na stole, až našiel akúsi knihu. Otvoril ju a prešiel ukazovákou po zozname.

— Poslal som ich Pasteurovmu ústavu, londýnskej lekárskej škole, lekárskej misii v Kongu a istému súkromnému bádateľovi.

— Smiem vedieť meno toho súkromného bádateľa? — spýtal sa Eduard Crane.

Doktor Jellis naňho pozrel spod obočia.

— Za normálnych okolností by som vám ho nepovedal, ale keďže je mimo každého podozrenia, prezradím vám, že je zo šľachtického rodu.

— Lord Pinlow? — prehodil Brian polohlasne.

— Lord Pinlow, — prisvedčil starec. — Všeobecne známy finančný magnát. Predstavil mi ho pán Augustín Fanks.

— Odpusťte mi moju zvedavosť, ale na čo potrebuje lord Pinlow tieto muchy?

— Lord Pinlow, ako ma informovali, je súkromný bádateľ, — odpovedal doktor Jellis.

— Ďakujeme vám, — odpovedal Brian a podal starcovi ruku. — Prepáčte, že sme vás vyrušovali.

— Vôbec nie, — uistoval ich doktor, no pritom bolo vidieť, že sa nevie dočkať, aby sa zbavil návštevníkov, ktorí ho vyrušili v práci.

Brian sa tešil, že je opäť na čerstvom vzduchu. Keď zišiel po rozheganých schodoch, starec naňho ešte zavolať:

— Pri najbližších dostihoch vsaďte na svojho bezpečne víťaziaceho koňa...!

— Celkom určite, — sľúbil Brian.

— Je to čudný starec, — poznamenal Brian, keď boli opäť na ulici, — ale čestný. Stretol si sa s ním už niekedy?

— Počul som o ňom, — odpovedal Eduard. — Je všeobecne uznávaný odborník. A čo urobíme teraz? — spýtal sa, keď prišli k autu, ktoré nechali na rohu ulice.

— Pôjdeme k nevinnému Ronaldovi, — rozhodol Brian. — Toho lotra Pinlowa obesím za nohy, ale teraz ideme zbierať dôkazy. O piatej sa mám stretnúť s Ronaldom.

Niekoľko minút po piatej sa Brian vrátil domov. — Hľadal ma niekto? — spýtal sa sluhu.

— Pán Callander vás čaká, — oznámil mu sluha.

Keď Brian vošiel do pracovne, Ronald stál pri obloku a díval sa do parku. Jeho správanie prezrádzalo, že má blízko k zrúteniu. Keď uvidel vo dverách Briana a jeho priateľa, striasol sa. Nemo sa díval Pallardovi do očí, čo bolo samo osebe dostatočným priznaním.

— Pán Callander, — povedal Brian ticho, — myslím, že poznáte lorda Pinlowa.

Ronald zakašlal a potom zahundral:

— Áno.

— On vám prikázal, čo máte urobiť, keď navštívite tréningovú školu pána Coltera?

— Áno, — priznal sa Ronald po krátkom váhaní.

— Ráčte nám povedať, ako znel ten príkaz!

Ronald opäť váhal.

— Myslím, že nemáte právo klásť mi podobné otázky.

— Nemal by som na to právo, — povedal Brian, — keby vaša návšteva priamo nesúvisela so smrťou môjho koňa.

— Ja o tom nič neviem... nevedel som... som neviný... Pinlow ma požiadal, aby som mu urobil láskavosť. Je vraj poverčivý, a keď vo vašej tajni vysypem tú škatuľku, prinesie mu to šťastie. Prisahám, že o muchách som vôbec nič nevedel!

— Verím vám, — povedal Brian dobromyseľne. — Veľmi rád a ochotne vám to verím.

— Dostal som sa do maléru, — pokračoval Ronald. — Som úplne zničený... Špekuloval som... Pustil som sa do obchodných špekulácií a Pinlow mi sľúbil, že mi požičia potrebné peniaze. Ale neurobil to...

Mladý muž sa rozplakal. Keď sa trochu upokojil, nesúvislými slovami rozpovedal Brianovi celú históriu o Pinlowovej poverčivosti. Brian ho počúval s pocitom úľavy. Ronald bol predsa Janetin brat a bolo by strašné, keby bol vedome spáchal ten ohavný čin. Keď na smrť vyľakaný Ronald skončil, Brian ho potľapkal po pleci.

— Zdá sa mi, že si sa stal obetou, — povedal. — Tebe nemožno nič zazlievať. Koľko peňazí si chcel od Pinlowa?

— Dvetisíc libier, — zahundral Ronald plačlivo. — To ti vybavím, — sľúbil mu Brian a hneď zazvonil, aby vďačného Ronalda umlčal.

Prikázal sluhovi, aby im priniesol čaj, a keď opäť osameli, povedal:

— A teraz definitívne vybavíme kamaráta Pinlowa.

— Bude s ním veľa roboty, — poznamenal Eduard. — Máš už nejaký plán?

— Mám veľmi jednoduchý plán, idem na políciu.

— Ale potom budú vypočúvať aj mňa! — ozval sa nalakaný Ronald.

Brian si uvedomil, že ak pôjde na políciu, dotkne sa to nielen Ronalda, ale aj Janet, ktorá bola takisto prítomná, keď sa muchy tse-tse dostali do stajne.

Polícia teda neprichádza do úvahy. Ale nemohla byť reč ani o tom, že by sa Pinlow z toho dostal beztriestne...

30. KAPITOLA

Brian sa ešte v ten deň vybral spolu s Cranom za Pinlowom.

— Lord Pinlow nie je doma, — povedal im sluha. — Včera večer odcestoval na kontinent.

Brian vycítil, že sluha nehovorí pravdu.

— Viete, kde by som mohol nájsť jeho lordstvo?

— Nie, pane. Jeho lordstvo nikdy nenecháva adresu, keď odchádza na dlhší čas.

— Rozumiem, — prikývol Pallard. — Akiste by vás prekvapilo, keby som vám povedal, že lord Pinlow vôbec neodcestoval z Londýna.

— To by ma rozhodne prekvapilo, — tvrdil sluha dôstojne.

V hale na vešiaku visel klobúk. Brian bez okolkov podišiel k vešiaku a vzal klobúk do ruky.

— Jeden z lordových starých klobúkov, — vyhlásil sluha.

— Aj ja si to myslím, — povedal Brian a ohmatával vnútro klobúka. Bolo ešte teplé a trochu vlhké.

— Lord Pinlow je v tomto dome a ja s ním budem hovoriť! — vyhlásil Brian dôrazne.

Sluha sa postavil Brianovi do cesty, ale ten ho odtisol. Pritom si všimol, že sluha sa ustrašene díva na jedny dvere. Skúsil ich otvoriť, ale boli zavreté. Pozrel do kľúčovej dierky, kľúč bol znútra. Brian sa oprel do dvier plecóm. Nepovolili. Viac ráz to neskúšal, a zaklopal na dvere.

— Uistujem vás, pane... — pokúsil sa ho prehovoriť sluha, ale Brian ho nepočúval.

— Pinlow, — povedal Brian nahlas, — otvorte dvere, vy podlý pes!

Nedostal nijakú odpoveď.

— Otvorte, — zopakoval Brian s rukou na revolveri, — lebo odstrelím zámku.

Bolo počuť kroky, zámka cvakla a dvere sa otvorili. Pinlow sa ľahko usmieval.

— No tak? — spýtal sa vyzývavo.

— Prišiel som si s vami vyrovnáť účet, — povedal Brian.

— Tak si ho vyrovnajte!

Brian sledoval Pinlowovu ruku. Vedel, že v nej drží revolver, hoci ho nebolo vidieť.

— Revolver môžete odložiť, — povedal pohľadavo, — neublížim vám!

— Postarám sa o to, aby ste mi ani v budúcnosti nemohli ublížiť, — zasmial sa Pinlow. — Čo tu hľadáte?

Brian zavrel za sebou dvere.

— Pinlow, — začal Brian, — môžem proti vám podať žalobu, dostať vás pred súd a do väzenia.

Z istých príčin, ktoré tu nechcem rozoberať, som sa rozhodol, že tak neurobím, ale oznámim to klubu.

— Neverím, že by ste to urobili, — povedal low chladne.

Brian prižmúril oči a ticho povedal:

— Mýlite sa!

— Počúvajte, Pallard, — ozval sa Pinlow a položil revolver na stôl, ktorý stál medzi ním a jeho protivníkom. — Vy ma dost dobre poznáte a viete, že keď ma zatlačia do kúta, viem sa brániť.

— To robí každý potkan.

— Vôbec sa nestarám o to, čím ma nazývate. Pohrozili ste mi, že ma dáte vykazať z turfu, hoci dobre viete, že to by bol môj koniec. A ja vám zas hovorím, — a tu zaznel Pinlowov hlas výhražne, — že keď pôjde o to, kto z koho, ja zostanem na vrchu.

— To ešte uvidíme, — povedal Brian. — Prišiel som za vami s ponukou. Podpíšete plné doзнание a potom opustíte krajinu. A ja nepodniknem proti vám nijaký krok.

— Aj ja vám dám ponuku, — vyhlásil Pinlow.

— Požičajte mi desaťtisíc libier a ja urobím všetko, čo chcete. Ak nie...

— Ak nie?

— Oľutujete. To je všetko.

Brian si ho bez slova premeral a odišiel.

Pinlow zostal v izbe, kým nepočul, že sa brána zavrela. Potom sa zlostne usmial a oči sa mu nebezpečne zaleskli...

31. KAPITOLA

Tri dni potreboval lord Pinlow, kým dokončil svoje plány. Mal isté pramene, ku ktorým sa mohol uchýliť v krajnom nebezpečenstve.

A teraz nadišla takáto chvíľa...

Nebola to, pravdaže, prvá nepríjemná situácia v lordovom živote, aj inokedy sa ocitol v ťažkom

položení, ale takéto bezprostredné a vážne nebezpečenstvo mu ešte nehrozilo.

Pinlow bol na všetko odhodlaný, bezohľadný človek. Jeho životná dráha viedla na okraji priepasti a často sa mu len s najväčšou ľstou podarilo udržať na nohách. Teraz sa mu chodniček ešte zúžil a situáciu navyše skomplikovala skutočnosť, že jeho protivníkom bol práve Brian Pallard.

Lord Pinlow dospel k záveru, že svet je preňho a pre Briana Pallarda príružky. Len tí, čo ho veľmi dobre poznali, by boli vedeli, čo značí toto chladnokrvné uvažovanie. Brian ho však mohol jediným slovom zničiť, olúpiť o všetko cenné, znemožniť mu žiť tak, ako si zvykol a ako túžil žiť, pripraví ho o nádej, že sa niekedy k tomu životu ešte vráti.

Lord Pinlow bol dobrodruh. Šľachtický titul bolo jediné dedičstvo, ktoré mu zanechal otec pijan a matka.

On sa usiloval získať z toho titulu čo najviac... Titul mu umožnil žiť o niečo lepšie, ale Pinlowovi to nestačilo...

Dva razy bol celkom blízko toho, aby získal majetok. A v oboch prípadoch vo chvíli, keď už vystieral ruku po majetku, ho Brian Pallard strhol späť.

Pinlow vedel, že dostihový klub so svojimi prísnyimi pravidlami ho ľahšie vylúči zo spoločenského života ako ktorýkoľvek súd. Stačila by jedna jediná veta na konci klubového kalendára, že po preskúmaní istých skutočností lorda Pinlowa vykazujú zo všetkých dostihových dráh klubu. Značilo by to, že musí opustiť jediné miesto, kde sa vie užiť.

Pinlow podišiel k obloku a díval sa na ulicu. Ruku mal vo vrecku. V zúfalých situáciách treba siahnuť po zúfalých prostriedkoch...

Sadol si k stolu, vzal papier a napísal list. Písal rýchle, nedbalo. Potom vložil list do obálky a zazvonil na sluhu.

— Zanes tento list do Camden Townu, do hostinca U červeného býka. Poznáš to miesto?

— Nepoznám, mylord.

— Ľahko ho nájdeš, je na hlavnej ulici. Choď do výčapu a spýtaj sa na Smitha Tinkera. Odovzdaj mu tento list.

— Áno, mylord.

— Počkej chvíľu... V posledných dňoch si nedostal výplatu?

— Nie, mylord.

Pinlow vytiahol peňaženku a dal sluhovi dve bankovky:

— Tu máš preddavok.

— Veľmi pekne ďakujem.

Jeho lordstvo pohybom ruky odmietlo poďakovanie.

— O týždeň dostaneš viac. Ale verím, že budeš mlčať.

— Môžete sa spoľahnúť, mylord, — uistil ho sluha.

Pinlow ho prepustil s poznámkou, že sa do rána nemusí vrátiť. Keď sluha odišiel, Pinlow šiel do spálne a preobliekol sa. Potom vzal nožničky, ostrihal fúzy a hladko sa oholil. Obliekol si ošúchané šaty a ponatieral sa všelijakými masťkami. Podľa pohybov bolo vidieť, že to nerobí po prvý raz. Veľké okuliare so zlatým rámom, ktoré vybral zo stolíka, dovŕšili jeho premenu. Ťažko by ho bol niekto spoznal. Keď skončil, otvoril safe, vybral

z neho bankovky a strčil si ich do vnútorného vrecka. Potom rozbalil červený balíček a vybral z neho malý opakovací revolver. Starostlivo si ho poobzeral a preskúmal. V balíčku boli aj dva plné zásobníky.

Nabil revolver, zaistil ho a strčil do vrecka. Keď príde k najhoršiemu, na revolver sa bude môcť spoľahnúť...

Keď dokončil prípravu, bolo už tma.

Nad južnou časťou Londýna sa zbíhali mračná a do hluku dopravy sa miešalo dunenie hromov.

Pinlow si obliekol gumený plášť tmavej farby, vyšiel na ulicu a zavrel za sebou.

Ešte nemal určitý, definitívny plán, ale pobral sa k Pallardovmu bytu.

Práve vošiel do parku, keď sa ľudia začali skrývať pred prvými veľkými kvapkami. Dobre poznal Brianov dom a podľa získaných informácií vedel, ktorá izba je obývacia.

V tej sa však nesvietilo.

Len čo to zistil, vyšiel z parku, podišiel k bráne a zazvonil. V tej chvíli zahrnelo tak silne, že sa Pinlowovi zdalo, akoby sa dom otriasol v základoch.

Hneď mu prišli otvoriť.

— Je doma pán Pallard? — spýtal sa pevným hlasom.

— Nie, pane, ale ráčte si naňho počkať. — Bolo to pozvanie zo súcitu, lebo teraz už pršalo ako z kanvy. — Pán Pallard sa vráti o desiatej hodine, — dodal ešte sluha.

— Hm... som priateľom jeho strýka. Mohol by som mu napísať list.

— Prirodzene, pane, nech sa páči za mnou.

Sluha zaviedol hosta do izby s oblokom do záhrady. V izbe bol písací stôl, na ktorom ktosi pred krátkym časom pracoval, lebo papiere boli ešte rozhádzané.

— Ďakujem, — povedal Pinlow sluhovi a sadol si za stôl. — Boli by ste taký láskavý a zavolali do klubu Pandora, či ma tam nehládala pán Pallard.

— K službám, pane, aké meno mám povedať?

— Williams, — povedal Pinlow meno, ktoré mu narýchlo zišlo na um.

Keď sluha zavrel za sebou dvere, Pinlow vzal pijak a obrátil ho k svetlu. Bol to nový pijak, ktorý len nedávno začali používať, a tak sa Pinlowovi podarilo prečítať niektoré slová:

Výboru klubu...
...viňujem... Pinlowa... Greenlop... tse-tse...

Pinlow položil pijak na miesto a obzrel sa. Na okraji kozuba boli listy, pripravené na odoslanie. Vstal a rýchlo si ich prezrel. Druhý list bol ten, ktorý hľadal. Rýchlo si ho strčil do vrecka. Vzal čistý list, vložil ho do obálky a napísal adresu dostihového klubu, usilujúc sa napodobniť Pallardovo písmo.

Potom napísal list Brianovi, aby nevzbudil v sluhovi nijaké podozrenie. O chvíľu sa sluha ticho vrátil.

— Prepáčte, prosím, ale búrka prerušila telefónne vedenie, nemohol som dostať spojenie s klubom.

— Nič to, možno ho nájdem v hoteli Witz.

— Azda by ste ho mohli počkať...

— Nie, nebudem už čakať.

Búrka teraz dosiahla vrchol, ale Pinlow radšej volil cestu v daždi, ako by sa mal stretnúť s Brianom. V hale mu sluha podal plášť.

— Povedzte pánu Pallardovi, — začal Pinlow, no vtom zaznel zvonček.

— To bude pán Pallard, — povedal sluha.

Pinlow sa musel rozhodnúť, či sa s ním stretne v dobre osvetlenej hale, alebo v izbe.

Rozhodol sa pre to druhé.

Kým sluha otvoril dvere, vrátil sa do Brianovej izby. Počul zvonku hlasy a potom vošiel do izby sluha.

— Ešte jeden pán hľadá pána Pallarda, — oznámil mu.

Pinlow si vydýchol.

— Tak potom nebudem čakať, — povedal.

V predizbe sa stretol s druhým návštevníkom, ktorý si práve vyzliekal premoknutý kabát. Chvíľu sa obaja muži pozerali na seba. To je Caggley, pomyslel si Pinlow a videl, že aj Caggley ho spoznal, hoci to nedal najavo.

— Haló, Caggley, — oslovil ho Pinlow, — nože si oblečte ten kabát, potrebujem vás na niekoľko minút.

Falošný hráč zaváhal.

— Robte, čo som povedal, — stíšil Pinlow hlas. Caggley sa po krátkom váhaní znovu obliekol a skôr, ako si uvedomil, čo sa robí, Pinlow ho vytlačil na ulicu a zamával na okoloidúci taxík.

— O čo ide, pane? — spýtal sa Caggley, keď sa auto pohlo.

— Je to priveľký obchod na to, aby si ho malý zlodej, ako ste vy, mohol pustiť z ruky. Vy teda robíte špióna...

— Nech do mňa udrie blesk v tejto minúte, — začal Caggley prisahať...

— Tak potom pravdepodobne zahluší aj mňa, — doplnil ho Pinlow nie bez humoru. — Viem, že nehovoríte pravdu, a preto sa nebudem unávať, aby som vás vypočul.

Niekoľko minút bolo ticho.

— Pozrite, Caggley, dávam vám dve možnosti.

— Čo mi dávate?

— Dve možnosti. Môžete si vybrať. Prvá je, že poviete Tinkerovi, že ste ho špehovali.

— Preboha, len to nie, — zvolal Caggley bez seba. — Všetko, len to nie! Ja som nešpehoval, mal som len malú prácu...

— Druhá možnosť, že necháte svojho priateľa Pallarda a vykonáte malú službičku pre mňa.

— Čokoľvek môžete pre vás urobiť, mylord, — ponáhal sa Caggley, — urobím veľmi ochotne. Poslednú kvapku krvi...

— To nebude treba, — prerušil ho Pinlow s chladným úsmevom.

Prišli na Oxford Street a Pinlow mu povedal, čo má urobiť.

— Chceme, aby ste sa hneď teraz vrátili k Pallardovi do bytu. Hovorte s ním pod akousi zámenkou. Niekoľko jeho koní bude štartovať v Manchestri a vy ho musíte varovať, aby sa na tých pretekoch nezúčastnil.

— Áno, pane, — súhlasil ochotne Caggley.

Pinlow sa naklonil k obloku a dal vodičovi inštrukcie.

— Teraz sa vrátim domov. Chceme, aby ste ma počkali v aute.

Potom sedeli vedľa seba mlčky, až kým auto nezastalo pred Pinlowovým bytom. Lord vystúpil a vošiel do bytu.

Búrka neprestávala vyčínať. Blyskalo sa a hrmelo.

Pinlow vošiel do svojej izby a zo skrine vytiahol

ešte jeden revolver. Starostlivo ho nabíj, otvoril okno a čakal pri ňom s revolverom v ruke, kým nezahrmelo. Vtedy vystrelil smerom do dvora.

Výstrel sa stratil v dunení hromu. Potom sa vrátil k čakajúcemu Caggleymu, ktorý ho privítal celý vydesený.

— Preboha, podme odtiaľto preč, — povedal zachrípnuto. — Ešte nikdy som nezažil takúto búrku.

— To nič nie je, — upokojoval ho Pinlow a dal vodičovi nové pokyny.

Cestu využil Pinlow na to, aby dal inštrukcie Caggleymu.

— Nechápem celkom, mylord, načo je to všetko, — hovoril Caggley nesúvislo. — Nedbám, poviem mu, aby neštartoval v Manchestri, ale prečo by som mal stáť v obloku? A povedzme, že ten oblok ani nebude otvorený?

— Musíte si nájsť nejakú zámenku, aby ho otvoril, — povedal Pinlow. — Nemusíte sa ničoho obávať... Tu máte sto libier, sú vaše, ak urobíte všetko tak, ako som povedal.

Vystúpili z taxíka na rohu a v daždi sa pustili do parku. Len čo zastali pod oknami Brianovho bytu, rozsvietilo sa svetlo v obývacej izbe.

— Už sa vrátil domov, — konštatoval Pinlow spokojne a uľavilo sa mu, keď zistil, že oblok je otvorený.

— Teraz utekajte, ako len môžete, a potom sa vráťte sem! Počkejte ešte... — Caggley sa obrátil. — Toto si dajte do vrecka.

— Čo je to? — spýtal sa Caggley podozrievavo.

— Nestarajte sa o to. Len si to odložte, azda to budete potrebovať.

— Veď je to revolver! — zvolal Caggley prestrašene. — Vezmite si ho späť, ja ho nebudem potrebovať.

— Nemusíte ho použiť, ale nechajte si ho. Dávam vám ho preto, aby ste videli, že vám nechcem nič zlé. Azda ho budete potrebovať...

Caggley ešte váhal.

— Nech ma obesia, ak voľačomu z toho rozumiem.

Po týchto slovách sa Caggley vzdialil. Pinlow vyčkal, kým sa mu stratí z očí, a potom rýchle preliezol plot, ktorý oddeľoval záhradu od ulice.

Dobre vedel, ako sa dostane k obloku...

Tri izby mali balkón a v prostrednej býval Brian. Na ľavý balkón viedol železný rebrík. Bolo práve také ľahké vyliezť po železnom rebríku, ako potom prejsť z jedného balkóna na druhý...

32. KAPITOLA

Brian prišiel domov večer o desiatej.

— Hľadal ma niekto? — opýtal sa sluha.

— Dvaja páni, jeden z nich bol Caggley. Potom obaja spolu odišli.

Brian ľahostajne prikývol.

— Listy ste odoslali?

— Áno, pane, — povedal sluha, ktorému krátko pred pánovým príchodom prišla na um táto povinnosť.

— Zabudol som vám povedať, že je medzi nimi jeden mimoriadne dôležitý.

Brian si vzal noviny a začal čítať, keď sluha vošiel do izby.

— Pán Caggley sa vrátil, — oznámil mu.

— Nech vojde.

Caggley vstúpil. Jeho správanie nebolo také isté,

ako inokedy. Bol akýsi roztrášený a dlho mu trvalo, kým sa zmohol na slovo.

— No tak, Caggley, čo nové ste mi priniesli?

— Kapitán, — začal a premáhal sa, — počul som, že niektoré vaše kone budú štartovať v Manchestri.

— Dva kone, — opravil ho Brian.

— Nuž, odvolajte ich, — radil mu Caggley dôrazne.

— Prečo?

Caggley krútil hlavou, hmkať, hundral nezrozumiteľné slová.

— Čo robíte také grimasy? — spýtal sa Brian nahnevane. — Ak voľačo viete, tak von s farbou a povedzte, o čo ide!

— Nemôžem vám nič povedať, pane, — povedal Caggley, ale teraz bolo na ňom vidieť, že hovorí pravdu. — Ide mi o život...

Brian stiahol obočie a rozmýšľal.

Je pravda, naozaj prihlásil na štart niekoľko koní. Neviedol ho k tomu nijaký mimoriadny dôvod, ale nebolo príčiny, ani aby jeho kone neštartovali.

Brian si uvedomil, že Caggley chodí hore-dolu po izbe a že si nezobliekol ani zvrchník. Vstal a šiel k otvorenému obloku.

— Povedzte, čo vám máta v hlave? — spýtal sa skúmavo. Stál pri stole a vo svetle lampy bol ohromným cieľom.

— Tu čosi nie je v poriadku, Caggley...

V tej chvíli mu prebehol mráz po chrbte. To bolo znamenie, ktoré dáva príroda človeku, keď mu hrozí nebezpečenstvo.

Nevedel prečo, a siahol po revolveri. Vtom zaznel z otvoreného obloka výstrel. Brian cítil, že mu guľka preletela popri vlasoch a dva razy vystrelil do záhrady.

Vydesený Caggley sa obrátil k nemu a zvolal: — Preboha! Čo to robíte?!

Boli to jeho posledné slová. V obloku zaznel ešte jeden výstrel a falošný hráč klesol s prestrelenou hlavou na zem.

33. KAPITOLA

V nasledujúcich dňoch prvé strany novín zaplňovali správy o vražde. Proti mŕtvemu svedčilo to, že mu vo vrecku našli revolver, z ktorého nedávno vystrelil. Brian nemohol pri vyšetovaní vyvrátiť podozrenie, že Caggley bol útočníkom, a on viníkom.

Brian Pallard si takto získal nezávideniahodnú slávu.

Vyšetrojúci sudca sa rozhodol postaviť ho pred súd, hoci si bol istý, že súd rozhodne, že išlo o oprávnenú sebaobranu a oslobodí ho. Po zložení vysokej kaucie prepustili veľmi šťastného Pallarda na slobodu.

Keď sa vrátil domov, čakali ho tam Callander a Janet.

Keď Brian vošiel do izby, Janet mu vyšla v ústrety a podala mu ruku. Brian ju objal a pocítil úľavu.

Pán Callander sa obdivuhodne ovládal a diskrétno sa díval von oknom.

— Drahý, všetko som povedala oteckovi.

Brian sa sklonil, nežne ju pobožkal a usmial sa, hľadiac do jej smutných očí.

Pán Callander sa napokon odvrátil od obloka.

— Brian, hm... Janet mi oznámila, že hm... nie ste si ľahostajní...

— To je pravda, — potvrdil Brian, — ja ju mám veľmi rád.

— Prírodné... teraz, keď... hm... keď sa to stalo... ale môžem ťa uistiť, že...

Pán Callander podal Brianovi ruku.

— Chcel by som ťa ešte niečo povedať, — pokračoval Callander. — Ronald sa mi so všetkým priznal. Nemôžem síce očakávať, aby si mi uveril, že Ronald nemal ani tušenia o tom podlom zločine, ale som presvedčený, že...

— Nie väčšmi ako ja, — prerušil ho Brian.

— Mám dokonca nevyvrátiteľné dôkazy, že Ronald o tom nič nevedel.

Starý pán prikývol. Vytiahol peňaženku a z nej šek na dvetisíc libier.

— Bol si taký láskavý a požičal si túto sumu môjmu synovi. Nevieš si predstaviť, ako si cením tvoju láskavosť. Som už starý, Brian, a obávam sa, že nie dosť štedrý. Nárokoval som si pozíciu sudcu, a pritom som prehliadol vlastné chyby, ktoré by si boli rozhodne zaslúžili čo najostrejšie odsúdenie...

Starý pán si utieral nos.

Trvalo dosť dlho, kým si konečne sadli pokojne prediskutovať situáciu.

— Som presvedčený, že z obloka strieľal na mňa aj na Caggleyho Pinlow. Zatiaľ nemám voľnú ruku, hocijaká žaloba, ktorú by som podal proti Pinlowovi by mala za následok, že treba o všetkom vypovedať, a tak by bol do toho, prirodzene, zapletený aj Ronald.

Brian nepovedal, že by sa to dotklo aj Janet i samého pána Callandera, no z jeho pohľadu vyčítal, že plne oceňuje jeho zdržanlivosť.

— Myslím, že Pinlow poslal Caggleyho ku mne preto, aby naňho padlo podozrenie z môjho zavraždenia, a Caggleyho zavraždil akiste preto, aby ho umlčal...

— Zistili už, komu patril revolver?

Brian pokrútil hlavou.

— To je takmer nemožné. Bol to belgický výrobok. Určite ho kúpili v zahraničí.

Hostia zostali na obed. Ešte sedeli za stolom, keď sluha priniesol vizitku. Brian si ju prečítal: *Séfinšpektor J. W. Valance, Scotland Yard.*

Na zadnej strane vizitky bolo napísané: *Mám pre vás dobré správy.*

— Uvedte toho pána, — povedal Brian. — Dobré správy musí počuť každý.

Séfinšpektor Valance bol päťdesiatnik príjemného zovňajšku. Keď vošiel, pozdravil spoločnosť kývnutím hlavy.

— Posadte sa pán séfinšpektor, — ponúkol ho Brian. — A teraz nám rozpovedzte, čo sú to za dobré správy? Toto je môj ujo a to je moja sesternica.

— Mám pre vás tie najlepšie správy, pán Pallard. Státne zastupiteľstvo zastavuje trestné pokračovanie proti vám. V priebehu dokazovania sa stala chyba. Súdny znalec zistil, že guľka, ktorá zavraždila Caggleyho, bola väčšieho kalibru, ako by bola guľka z vášho revolveru.

— Tomu sa teším, — povedala Janet a v očiach sa jej zalgotali slzy.

— Trestné pokračovanie proti vám už teda neprichádza do úvahy. Ale bol by som veľmi rád, pán Pallard, keby ste mi pomohli nájsť vraha.

— Obávam sa, — začal Brian, ale pán Callander ho prerušil:

— Pán Pallard je presvedčený, že vrahom je

lord Pinlow, a môže vám poskytnúť aj informácie v súvislosti so zabitím jeho krásneho koňa v Goodwoode.

— Pán Callander... — pokúsil sa Brian znovu umlčať starého pána, ale ten sa nedal.

— Mój syn Ronald Callander nevedomky pomohol lordovi Pinlowovi pri tom zločine. Pán Pallard rytiersky upustil od trestného stíhania, aby nezamiešal naše meno do tej aféry.

Séfinšpektor prikývol.

— Pán Pallard si myslí, že my o tom nič nevieme, a bude preňho novinkou, keď sa dopyčuje, že v súvislosti s touto udalosťou štátne zastupiteľstvo už vydalo zatykač.

To bola naozaj novinka.

— Ako ste sa to dozvedeli? — spýtal sa prekvapene Brian.

Séfinšpektor sa tajnostkársky usmial:

— Také niečo sa neutají. Vedeli sme, že čosi nie je v poriadku, a vedeli sme aj to, že vy poznáte pravdu. A tak, keď sme nemohli vystopovať páchatela, pozorovali sme vás v presvedčení, že nás skôr či neskôr privediete na stopu. Sledovali sme vás na ceste do domu doktora Jellisa.

Brian sa zahanbene zasmial.

— A ja som bol presvedčený, že o tom viem iba ja...

— Pokúsime sa prípad v tichosti uzavrieť. Ale keď lorda Pinlowa zadržia, budete nútení vypovedať, — povedal séfinšpektor a rozlúčil sa.

34. KAPITOLA

Polícia urobila večer raziu v malom klube na Summers Towne. Cieľom razie bolo nájsť Tinkera Smitha, ten však toho večera v klube nebol.

Zato tam našli Augustína Fanksa, ktorý prišiel do klubu s rovnakým cieľom ako polícia — hľadal Tinkera Smitha.

Hoci sa Fanks čo najrozhodnejšie ohradzoval a ukazoval vizitku, predsa ho vzali so sebou. Ne dozvedeli sa od neho síce, kde je Smith, ale našli uňho list tohto znenia adresovaný Smithovi:

Skrývam sa u S. Pallard sa zaprisahal, že mám prsty vo vražde spáchanej na jeho byte. Za to mnohonásobne zaplatí.

Keby som Vás už nevidel, vezmite si na starosť byť a spáľte listy.

To Vám radím vo svojom i vo Vašom záujme. Do videnia.

Polícia ušetrila Smitha od tejto povinnosti, lebo si sama vzala byť na starosť.

List bol aj inak zaujímavý: podali ho v ten deň na pošte v Londýne. Preto polícia v celom Londýne dostala správu, že hľadaný človek je na území mesta.

Keď sa Janet Callanderová na druhý deň večer vrátila domov, šťastná, že Briana nepostavia pred súd, zarazila ju správa vo večerných novinách s titulkom:

NOVÁ STOPA VO VRAŽDE V KNIGHTSBRIDGE

Janet si prečítala článok. Uvádza sa v ňom meno lorda Pinlowa v súvislosti s prípadom, hovorilo sa o zabití koňa Greenpola, a zadržaní Augustína Fanksa a o liste, čo uňho našli...

S ulahčením si vydýchla.

Konečne vyjde pravda najavo...

Poskupovala všetky noviny, ale nebolo v nich o nič viac. V jednom denníku našla krátky rozho-

vor s Brianom, ale dozvedela sa z neho iba toľko, že sa o prípade nemieni vyjadrovať.

Janet šla do svojej izby preobliecť sa, keď k nej prišla chyzná a podávala jej telegram.

Musím s Tebou hovoriť, pošlem po Teba auto.
Brian.

Na tom telegrame bolo čosi nezvyčajné, neočakávané, čo ju znepokojovalo.

Čo sa mohlo stať?

Lutovala, že otec alebo aspoň Ronald nie sú doma.

Napísala odpoveď na telegram, ale potom jej zišlo na um, že telegram pravdepodobne nedoručia Brianovi včas — mal totiž odísť do Wickhamu, skryť sa pred novinármi.

Napokon sa predsa rozhodla telegram odoslať. Poslala jedno z dievčat s telegramom na poštu. Ešte sa ani nevrátilo, keď pred domom zastalo veľké auto. Keď Janet vyšla von, šofér ju pozdravil.

— Poslal vás pán Pallard? — opýtala sa ho.

— Áno, slečna.

— Stalo sa niečo?

— Nevie, slečna. Len mi prikázal, aby som sa ponáhlal.

Janet vbehla do domu, obliekla si kabát a vrátila sa. Len čo nasadla do auta, šofér prudko vyrázil. Vtedy si Janet spomenula, že nenechala doma nijaký odkaz, kam ísť. No upokojila sa, keď si pomyslela, že služobníctvo iste bude otca informovať.

Po chvíľke Janet sa naklonila k šoférovi a povedala mu:

— Ideme po nesprávnej ceste!

— Druhá je uzavretá, — odpovedal jej krátko.

Jeho hlas znel neúctivo, čo Janet nahnevalo. Rozmýšľala, ako môže mať Brian takého nezdvorného šoféra. Vtom si uvedomila, že Brian má len jedno auto a toto nie je jeho. Aj šofér bol iný...

Začalo sa stmievať. Janet nevedela prečítať tabule pri ceste.

Zapadajúce slnko mali za chrbtom, auto šlo teda smerom na východ.

Janet sa zmocnil strach. Zaklopala šoférovi na oblok, ale neodpovedal. Vyklonila sa teda von oblokom a kričala naňho, aby zastal. Ale on si ju vôbec nevšimol, len uhaňal ďalej veľkou rýchlosťou.

Robil okľuky, aby sa vyhol mestám. Približne po hodine zamieril na juh a potom auto náhle zabočilo na úzku cestu doprava. Prešli po nej asi míľu a opäť zahli doprava na veľmi zlú súkromnú cestu.

Napokon prešli cez bránu a zastali pred starou ošarpanou budovou. Z budovy vyšiel muž a otvoril dvere na aute. Hoci sa veľmi zmenil a mal oholené fúzy, Janet ho hneď spoznala:

— Lord Pinlow! — vyhŕkla.

35. KAPITOLA

Brian podal Eduardovi telegram, ktorý mu práve doručili:

Pridem. Janet.

— Čo značí tento telegram? — spýtal sa lekár.

— To by som aj ja chcel vedieť, — odvetil Brian. — Veď iba popoludní sa vrátila domov.

— Počkaj, — zamyslel sa Eduard. — Ten telegram znie ako odpoveď. Poslal si jej azda telegram.

Na Brianovej tvári bolo vidieť strach.

O hodinu dostal ďalší telegram:

Je Janet u Teba? Callander.

Brian nasadol do auta a ponáhlal sa ku Callanderovi. V tom má iste prsty Pinlow, pomyslel si, vrah, ktorý sa skrýva pred rukou spravodlivosti.

Auto ešte ani nezastavilo, keď Brian vyskočil z neho.

Jediný pohľad na Callanderovu tvár mu prezradil, že jeho obavy boli oprávnené.

— Nevrátila sa, — povedal starý pán a podal Brianovi telegram, ktorým vylákali Janet z domu. Telegram bol podaný v Londýne na pošte vo West Ende.

Jeden z miestnych obyvateľov opísal auto, ktoré odviezlo Janet a vedel aj povedať, ktorým smerom išlo.

Bola to veľmi slabá stopa.

Brian telefonicky upovedomil Scotland Yard a sám sa vydal hľadať Janet.

Celú noc strávil bezvýsledným pátraním, ráno sa zronený vrátil ku Callanderovi.

Po Janet nebolo ani stopy...

Brian si trochu oddychol, narýchlo sa naraňajkoval, porozprával sa o situácii s pánom Callanderom a Eduardom.

— Myslím, že Janet sa nič nestane, — povedal. — Pinlow ju uniesol, aby získal peniaze. Pinlow totiž veľmi potrebuje peniaze, aj ich dostane.

Brian vytiahol šekovú knižku a napísal príkaz svojmu bankárovi.

— Budem potrebovať túto sumu v hotovosti, Eduard. Budeš taký dobrý a vyzdvihneš mi peniaze?

— Prirodzene.

— Tak potom choď a prines mi ich, — požiadal ho Brian a odovzdal mu šek na 20 000 libier. Zbadal lekárov prekvapený pohľad.

— Som ochotný zaplatiť hocikolko, — vyhlásil Brian. — Dám aj posledný cent, ak bude treba.

— Ale ako chceš doručiť peniaze Pinlowovi?

— On si na to nájde príležitosť a spôsob. Myslí, že čoskoro o ňom počujeme.

Brian sa nemýlil. Napoludnie prišiel posol s listom.

Nebol dlhý:

Ziadam desaťtisíc libier v bankovkách ako protihodnotu za svoju korisť.

Ak súhlasíte a sľubujete, že sa nepokúsíte dostať ma do pasce, prídete na Petworthskú cestu, ktorá vedie do Chichesteru.

Bude Vás čakať auto. Sledujte ho...

Ak sa pokúsíte zraďiť ma, bez váhania dievča zabijem. Choďte na najbližšiu poštu, presne o jednej Vás zavolám...

— Tak je, ako som si myslel, — povedal Brian a podal list Callanderovi.

— Čo urobíš?

— Pôjdem na poštu a budem čakať. Polícia sa nesprie nič dozvedieť. Nemôžeme riskovať...

Pinlow volal presne o jednej.

— Vy ste to, Pallard?

Brian spoznal nenávidený hlas.

— Ja.

— Súhlasíte s podmienkami?

— Súhlasím.

— Sľubujete, že ich splníte?

— Áno.

— Nezabudnite, že smiete prísť len vy a šofér.

— Dal som vám slovo. O ktorej?

— Dnes popoludní o piatej.

— Budem na dohodnutom mieste.

Popoludní o tretej Brian odišiel na aute. Vzal so sebou časť peňazí, čo mu priniesol Eduard.

O pol piatej prišiel do Petworthu a vypil si tam šálku čaju.

Hodiny na obecnom dome bili päť, keď prišiel na cestu vedúcu do Chichesteru. Uvidel tam stát auto, o chvíľu sa pohlo.

Autá išli v úctyhodnej vzdialenosti od seba. Po ostrom stúpaní sa dostali na dlhú bielu cestu, ktorá sa tiahla pozdĺž hrebeňa. Napokon prišli k zákrute pri malom lesíku.

Tu to bude, pomyslel si Brian.

Auto vpredu zvýšilo rýchlosť, Brian takisto. Asi dvadsať metrov od lesa auto zastalo. Brian sa pozrel von a zbadal ešte jedno auto, ktoré prichádzalo z opačného smeru. Okrem toho videl z lesa prichádzať akéhosi chlapa. Brian zastal a vystúpil.

— Choďte smerom k lesu, — prikázal mu malý chlapík. Brian poslúchol, ani sa neobzrel. Zrazu počul za sebou kroky.

— Stoj!

Brian zastal a obrátil sa. Stál tam Pinlow. Bol zarastený, bledý a ustarostený. V ruke držal revolver.

— Zdvihnite ruky! — prikázal Brianovi. Potom k nemu pristúpil a prezrel ho, či nemá pri sebe zbraň.

— Nemáte revolver?

— Nemám, — odvetil Brian. — Kde je slečna Janet Callanderová?

— Uvidíte ju, keď príde čas. Priniesli ste peniaze?

— Dostanete ich, keď príde čas, — imitoval Brian Pinlowa.

Pinlow sa zamračil. Zdvihol revolver, ale potom si to rozmyslel. Obzrel sa a čosi zakričal. Bolo počť praskot haluzí a zjavil sa ďalší chlap. Videl Janet. Bola veľmi bledá, keď zbadala Briana, usmiala sa.

— Tu je dáma, — povedal Pinlow. — A teraz chcem peniaze.

Brian vybral z vrečka na kabáte zväzok bankoviek. Pinlow po nich siahol a začal ich preratávať.

— Zaveďte slečnu do auta, — prikázal Tinkerovi Smithovi.

— Od tej námahy vás ušetřím, — povedal Brian a pristúpil k Janet. Smith sa bleskovo pokúsil strhnúť dievča späť, ale oneskoril sa. Brian ju už objal jednou rukou a tvrdým úderom zrazil Smitha na zem.

— Ja som dodržal podmienky, dodržte ich aj vy!

Pinlow chvíľu bezradne stál.

— Dodržím ich, — zasyčal. — Pusťte dievča, alebo vás pošlem do horúceho pekla!

Vtom pribehol Pinlowov šofér.

— Rýchle, — dychčal. — Prichádza polícia! Pinlowovi od zlosti spopolavela tvár.

— Ty pes! — skríkol a namieril na Briana.

— Nestrieľajte, preboha, nestrieľajte! — zvolal šofér a chytil Pinlowovi ruku. — Ak počujú výstrel, hneď budú tu.

Pinlow zaváhal. Zlost a nenávisť mu znetvorili tvár. Znovu zdvihol revolver, ale Smith so šoférom ho odviekli.

Brian počul, ako naskočil motor prvého auta. No vtom začul aj čiesi rýchle kroky.

— Utekajme, — zavolať ticho, chytil Janet za ruku a vbehol s ňou do lesa.

Bolo počuť výstrel.

Guľka zasiahla strom vedľa nich.

Pinlow, zaslepený nenávisťou, ich sledoval.

Zaznel ďalší výstrel.

Zrazu bolo počuť aj iné hlasy, strelba doznela a kroky sa vzdalovali.

— Zostaň na mieste, — povedal Brian Janet a rýchlo kráčal smerom k ceste. Práve keď prišiel na kraj lesa, Pinlow a jeho druhovia nasadali do áut.

Keď sa prvé auto pohlo, uvidel aj jazdcov. Šli v dlhom rade za sebou.

Vtom si Brian uvedomil, že sú to jeho vlastné kone.

Wickham bol odtiaľ vzdialený len štyri míle a Colter sa každý deň prešiel s koňmi po kopcoch. Aj teraz sedel na prvom koni. Brian vybehol na hradsú a ponáhal sa k nemu.

— Slečna Callanderová je v lese, Colter, pohľadajte ju! — zakričal na trénera a potom sa obrátil k šoférovi:

— Rýchlo, James, za nimi!

— Veľmi ľutujem, pane, ale rozrezali nám pneumatiky a vybrali sviečky. Držali ma v šachu revolverom, nemohol som nič urobiť...

Colter zoskočil z koňa.

— Kto to bol?

— Je to Pinlow, — povedal Brian a ukázal na vzdalojúce sa autá.

Colter sa zamyslel.

— Musia obísť Horley Hill kým opustia túto cestu. Skratkou by sme ich mohli dobehnúť...

Zatiaľ prišli aj ostatní jazdci s koňmi a stáli na ceste.

— To by značilo prejsť za sedem minút štyri míle. Viem o koni, ktorý by to zvládol.

Pinlow so spoločníkmi zatiaľ uháňali do bezpečia.

— V Burnhame mám motorový čln, — povedal Pinlow. — Ešte v noci tam môžeme doraziť. A v tomto peknom počasí môžeme byť ráno vo Flushingu.

36. KAPITOLA

— Bolo to šialenstvo, že ste sa vrátili za Pallardom, — oboril sa na Pinlowa Smith. — A berte na vedomie, že sa nemienim zapliesť do vraždy, stačí mi aj únos.

Pinlow neodpovedal.

Uvedomoval si, že už aj tak zašiel príďaleko. Čudoval sa len, že mu Tinker Smith dôveruje po tom, čo sa stalo Caggleymu. Lenže Smith vôbec nepatrí k dôverčivým ľuďom a ustavične mal poruke revolver, aby ho v prípade potreby mohol rýchlo použiť.

— Prečo, dočerta, ideme tak pomaly? — hndral Pinlow. Smith ukázal na cestu, ktorú nedávno opravovali a všade bolo ostré kamenie.

— Nemôžeme riskovať, že prepichnete pneumatiky.

Keď prešli zákrutou, Pinlow sa nepokojne pohádzal.

— Veď sa vraciame, odkiaľ sme prišli! — zvolal.

Smith sa zasmial.

— Nebojte sa, ešte sme neprešli viac ako sedem míľ, ale kratšia cesta odtiaľ nevedie.

Auto sa prudko rozbehlo, motor sa rozbehol na plné obrátky.

— Musíme sa rozísť, — povedal Pinlow, ktorému rýchla jazda zlepšila náladu. — Vy choďte smerom na juh a ja...

Náhle mu zišlo na um, že by nemal prezrádzať svoj plán...

— Ja sa pokúsím dostať do južnej Afriky. V Marseille nasadnem na loď a...

Nestihol dokončiť vetu, lebo brzdy zaškripali a auto prudko zastalo.

— Čo sa stalo? — spýtal sa Pinlow a v momente vyskočil z auta.

Nepotreboval odpoveď. Na ceste ležali v pravidelných vzdialenostiach od seba veľké kamene, ktoré akiste pochádzali z hromád pri ceste.

— Pomôžte odkladať kamene, — prikázal Smith.

Traja chlapi sa dali do roboty, aby uvoľnili cestu autu. Pinlow práve odtlačil posledný kameň, keď počul hlas:

— Nehýbte sa, Pinlow! Mierim na vás revolverom...

Pinlow sa obzrel.

— Pallard! — zachrčal. — Ako ste sa sem tak veľmi rýchlo dostali?

Brian kývol rukou smerom k stromu, kde stál priviazaný veľký sivý kôň.

— Sivý Timotej, — zašepkal Pinlow.

Onedlho prišiel Colter s ostatnými jazdcami. Odbrojlili Pinlowa a jeho kumpánov a odviezli ich do Chichesteru, kde ich odovzdali policajtom.

Keď si ich prišla prevziať londýnska polícia, našla živých len dvoch.

Pinlow, lord podvodník, ležal vystretý v cele. Bol mŕtvy...

Skončil hanebne — tak ako žil. V tajnom vrecku na kabáte mu našli ešte dve malé pilulky cyankáli.

Okrem toho mal pri sebe notes s poznámkami o koňoch. Jedna z nich bola veľmi zaujímavá:

— Sivý Timotej nie je vytrvalý...

Z anglického originálu Edgar Wallace: *Grey Timothy*, Ward Lock & Co., Londýn 1913 s priložením na iné vydania tohto románu preložil a upravil Miloš Hudec

EDÍCIA MÁJ ROKU 1985

Poslaním celoštátnej edície Máj — Knižnice československej mládeže bolo i naďalej je vytvoriť základ knižnice mladých ľudí. Z toho vyplýva aj jej edičný cieľ: sústavne a programovo prispievať k sociálnej a estetikej výchove mladšej generácie a maximálne pôsobiť na jej ideový a kultúrno-politický rast.

Knižnica československej mládeže vznikla roku 1962 ako veľká celoštátna akcia kľúčového kultúrno-politického významu. Na jej realizáciu spolupracovali a doteraz spolupracujú okrem Smeny ďalšie vydavateľstvá: Mladá fronta, Naše vojsko a od roku 1981 znova Lidové nakladateľstvá. Svojím masovým charakterom sa Máj približuje forme čitateľského klubu, odlišuje sa však od neho programovým zameraním a organizačným zabezpečením.

V edícii vychádza ročne 20 až 24 zväzkov, osem slovenských a šesť českých a jeden prémiový zväzok.

Jadro edície tvorí súčasná česká a slovenská próza a poézia. Čitatelia mali možnosť získať významné diela slovenských prozaikov a básnikov, ako napr. V. Mináča, M. Figuli, R. Jašíka, A. Bednára a iných. V edícii pláne na rok 1985 je zaradený výber poézie národného umelca V. Miháliku a vyznania.

Ďalšiu významnú časť titulov edície Máj tvorila reprezentatívne diela svetovej literatúry 20. storočia, diela autorsky vizytaté, stále živé a vyvíjajúce sa.

Rozsiahlu oblasť titulov tvorí aj klasická literatúra, domáca i svetová, od Shakespeara až po Molléra, Bunina a Londona. Predstavuje najustálenejšie a najpreverenejšie literárne hodnoty.

Vydávanie poézie v edícii Máj koncipujeme diferencovane: či už ako prierez tvorbu jedného autora, ako antológiu zameranú na skvosty svetovej básnickej tvorby alebo ako tematický súbor orientovaný na určité kľúčové okruhy.

Osobitnú časť edície predstavuje populárno-náučná literatúra, ktorá odbornou podloženou, živou a prístupnou formou zoznamuje čitateľa so starými kultúrami, s modernými vedeckými objavmi a politickými i kultúrnymi problémami súčasnosti.

Možno povedať, že Knižnica československej mládeže vychádza v ústrety mladému čitateľovi, aj čo sa týka jeho záujmu o romantiku, literatúru dobrodružnú a detektívnu. Sprístupňuje mu tieto diela, ale zároveň kladie na výber veľký dôraz. Takéto diela musia spĺňať náročné umelecké požiadavky. V edícii pláne býva zastúpená aj moderná vedeckofantastická literatúra.

Ako vidieť, v edícii sa usilujeme zachovávať širokú paletu literárnych

žánrov, čo by sme chceli dodržať aj v budúcnosti. Cieľom edície je prispievať k svetonázorovej, citovej, mravnej a estetikej výchove mladého človeka, orientovať ho pri budovaní vlastnej knižnice, povzbudzovať ho, aby veľa čítal, a tak sa vzdelával. K tomuto má prispieť aj nová forma prémie: Informatórium — neboli Moderní vševěd. Je to encyklopedické spracovanie zhrnutých faktov z oblasti kultúry, vedy a techniky, spracované vzhľadom na potreby dnešného mladého človeka.

Chceli by sme, aby sa Knižnica československej mládeže Máj stala skutočne masovou edíciou mládeže, aby ju mladí ľudia čítali nie z povinnosti, ale preto, že v nej vychádzajú knihy hodnotné, pútavé, zaujímavé, skrátka knihy o nich a pre nich.

V edícii roku 1985 vyjdú v Knižnici československej mládeže Máj tieto tituly:

Agaogluová, Adalet: Svadobná hostina — román autorky strednej generácie tureckých spisovateľov. Podáva netradičným spôsobom umeleckú analýzu života v minulom i dnešnom Turecku, zaujímavú mozaiku tureckej spoločnosti.

Baumann, Peter: Valdovia. Objavenie najstaršej kultúry Ameriky. — Existovala už pred vyše 5000 rokmi, čo znamená, že bola oveľa staršia ako kultúra, a teda aj civilizácia Mezopotámie, starého Egypta a antického Grécka.

Block, Thomas H.: Mayday — strhujúca dráma dopravného lietadla. *Cojiño, Manuel: Láska na slnku a v tieni* — príbeh dramatickej lásky mladého kubánskeho revolucionára a rozmarnej Magdy, dcéry bývalého majiteľa herne.

Černých, V. — Nilt, P. — Jevtušenko, J.: Moskva slzám neverí, Prvý raz vydatá, Materská škola — tri filmové novely, ktoré poznáme z úspešných filmových adaptácií.

Mihálik, Vojtech: Básne a vyznania — pútavý výber z básní, článkov, vystúpení a výrokov národného umelca, zostavený do zaujímavého celku.

Vailland, Roger: Čudná hra — kniha obsahuje dve prózy: Čudnú hru a Osamelých chodcov. Autor patrí k najzaujímavejším osobnostiam francúzskej literatúry po druhej svetovej vojne. Prózy čerpajú námet z protifašistického odboja francúzskych intelektuálov a z rokov po vojne v zmenených spoločenských podmienkach.

Uverejňujeme, milí čitatelia, úryvok z románu Rogera Vaillanda: *Čudná hra*.

— Viete, to všetko mi prichodí smiešne, — vraví Annie.

Kráčali popri sebe po lúke v stope nejasne vyznačenej kolesami vozov

so senom z predchádzajúceho roka. Odttedy, čo odišli z gazdovstva, sa rozprávali len veľmi málo. Marat ju upozorňoval na výmole na ceste, vy-menoval zveratá, ktorých hlasy naplňali noc. Annie sa vypytovала: — To je sova, čo robí há-há? Čo je to za svetlo tam na ľavej strane?

— Čo sa vám vidí smiešne? — spýtal sa Marat.

— Všetko... — povedala. 'A posmešným tónom predstierajúc, že ráta na prstoch, dodala:

— ... atentát na vlak, heslá, bezpečnostné opatrenia, spojky, gaullisti, odboj, neodboj... strana... ano, aj strana... a potom my všetci, kňaz, jeho mládenec, Frederic, vy, ja, keď som tu teraz s vami... napokon táto celá záležitosť, ktorá nemá hlavu a pätu a ktorá na nič nie je...

— Celá táto záležitosť, — opakoval Marat, — ... nerozumiem vám dobre... neviem, kam mierite...

— Ano, celá tá hra, o ktorej predstierate, že ju beriete vážne, jedni aj druhí... lebo v skutočnosti sa len hráte... predpokladám, že ste dost cynický, aby ste to priznali... v úzkom kruhu... Kňaz sa hrá na šéfa bandy: Kráľ hŕb, Edmont About mu pomáhal hlavu, vyberá si zlych autorov... kladá bomby za svitu mestaca, vyvolať vlak, to je, pochopiteľne, napínava hra... aj pre Jarára, Frederic sa nadchýna zasa inak: on sa hrá na revolúciu, predstavuje si, že je Nepodplátený, že je Robespierre, tak ako si mali chlapi predstaviť, že sú ruškovodiči: keď sa to tak vezme, hrá sa na takú istú hru ako Jarár, všetky chlapičenské hry sú si podobné, vždy ide o to niečo zničiť: zničiť pohovku v salóne, vlak s von X. alebo buržoázny svet...

Na chvíľu stíchla, aby sa nadýchla alebo aby počkala na jeho súhlas.

Nie je s tou formuláciou nespokojná, pomyslel si Marat.

— Fred, — znova sa ozvala, — nahádza problémy taktiky vnútornými rozhovorami, mapu generálneho štábu „slovníkom otázok svedomia“ (na marxistický spôsob); vybrať si medzi láskou a revolúciou, pcha, to je predsa problém, o ktorom možno debatovať s kamarátmi celú noc... a pochopiteľne, že láska sa hodí cez palubu... vlastne si myslím, že z tých dvoch je jezuitom skôr Fred, nie Jarár...

— Vráťane sľubu cudnosti.

— Ach, teda vy ste informovaný... Oza, a na čo sa hráte vy? Vy sa zrejme hráte na to, že rozohrávate druhých, taký zlomyseľný chalan, ktorý navádza kamarátov, aby strčili učiteľovi do zásuvky chrústy a potom s úškrnom pozerá, čo sa stane... Dobré ste si to pred chvíľou vprátali; celkom nenadájký ste mi zašepkali

do ucha: „Poveril ma, aby som vám odovzdal pozdrav od Frederica... a ja som sa zrejme červenala ako tapa...“

— Nie, zbledli ste...
— Pokrytec. Ponad prekliatu maštinu na cigarety ste striehl, ako to na mňa zapôsobí. Vyzerali ste, že sa dobre zabávate. Nie ste náhodou v civile režisér... alebo nevyrábate melodrámy?

— Tak už s tým prestaňte, ja melodrámy nevyrábam. Otec udá milenca svojej dcéry a dievča si musí vybrať medzi láskou k otcovi, láskou k vlasti alebo láskou ako takou... nie, ten scenár nie je odo mňa, ja som doň iba zapadol, človek sa predsa neobracia tými istými slovami na Chiménu alebo na budúcu doktoriku filozofie.
— A to všetko je vám na smiech... Ste odporný.

— Viete, z celého príbehu poznám primárno „ľudských detailov“, než aby som mohol byť skutočne dojatý... porozprávaj mi iba jeho obsah, synopsis, ako sa teraz hovorí...

— Tak vidíte, ste nútený používať divadelnú terminológiu. Vravím vám, že sa hráme ako malé deti... alebo ako komediant. Ale pozor! Poznáte predsa príslovia: Nezahrávajte sa s ohňom; Plač po smiechu, trest po hriechu. Frederic a ja sme sa toľko zahrávali s ohňom, že ešte kúsok, a boli by ho chytili, mučili, zastrelili... a ešte ani zďaleka nie je v bezpečí; chudáka môjho otca to dohnalo tak ďaleko, že sa dopustil svinstva, ktoré mu iste nedá spávať; a ja, keby som ja nebola bez srdca, ako vraví moja mama, musela by som zvyšok svojho života preplakať; nie som ani vlac hodna. Čudná hra.

— Je aj jedno iné príslovie: Kto prehrá, vyhrá...

— Len si vtipkujte. Vôbec by mi nebolo do smiechu, keby som posielala chudákov chlapcov, ktorí sa hrávajú na vojnu s ozajstnými puškami, vyhodit vlak — vlak, kde sú ľudia, ktorých ste nikdy nevideli, o ktorých vlastne vôbec nič neviete a ktorí práve pokojne spia. Nemyslíte, že tých mladencov môže o päť minút celkom blízko nás zabíť, kým my sa tu zabávame za svitu mesiacika? Už ste niekedy videli mŕtvolu mladenca s celkom malou dierkou v hlave? Ja áno: je to hlúpe, smrť mladého človeka je neodpušiteľná hlúpa.

Malá dierka v hlave je absolútne nezmerateľná so zábavou, ktorú im poskytnete vlak, čo vyhodí do vzduchu, ani so samotným uspokojením, ktoré z toho získajú. Tieto veci nemôžem klásť na váhu, na jednu miskú dať atentát na ministra, vec, o ktorej čítame v učebniciach dejepisu, ktorá je nám vzdialená a v istom zmysle abstraktná, a na druhú miskú najnenapraviteľnejšiu konkrétnu vec: smrť človeka. Človek nemá právo zahrávať sa so smrťou. Veľa som rozmýšľala odvtedy, čo som tu...

Annie hovorí bezvýrazným hlasom,

bez nástojčivosti, tichým a monotónnym hlasom, akoby sa spovedala.

Pondák sa, pomyslel si, aby rozmotala myšlienky, ktoré už týždeň prepracová a obracia vo svojej samote. Zrejme už dvadsať ráz povedala tie slová pred imaginárnym poslucháčstvom, zatiaľ čo pani Favrová pripravovala resedu a Favrov syn sa vzrušoval, keď sa jej pokúšal nazrieť do výstrihu...

Zrazu sa pred nimi uprostred cesty vyhnoril muž, ani nezbadali, odkiaľ prišiel.

— Stáť! — skríkol a namieril na nich samopal.

Zapískal a zjavili sa ďalšie postavy mladých mužov vo vojenských plášťoch bez predpísaných gombíkov, vo všelijakých starých háboch, ktoré si človek oblieka, keď ide do poľa, na hlavách baretu a čiapky, na boku sumky a na pleci samopaly alebo pušky, pásy s patrónmi previazané okolo hrude špagátom alebo kusmi plátna.

— La Manche je širší ako Selna, — riekol Marat hlasom.

Muž sklonil samopal.

— Čo robíte o takomto čase na Lúke? — spýtal sa.

— Zrejme niečo podobné ako vy.

— Kam idete?

— Tam!

Marat ukázal na západný obzor širokým gestom.

— Nuž, keď poznáte heslo, musím vás pustiť...

Mladenci jeden po druhom pristupovali bližšie, aby si obzreli Annie. Potichu sa rozprávali. Niektorí sa smiali.

— Mohli by ste tu zažiť aj nepríjemné stretnutie, — povedal ešte muž.

— Vy nás ochránite, — odpovedal Marat.

Vzal Annie za ruku a odviezol ju. Počuli, ako ktosi zahundral:

— To si vybral čudné miesto pre frajerku...

Postavy sa rozplynuli v noci.

— Co som vám povedala, — vybuchla Annie, — tí sa tiež hrávajú na políciu Lúky; keby boli na koni, vyzeralo by to celkom ako scéna od Fenimora Coopera. Chudáci chlapci! Ak sa tá vaša prekliata výprava skončí zle, budú mať na krku celú maconskú posádku; nebudú môcť kričať „prepáčte“, „prepáčte“, povedať, že „to neplatí“, to už nie je hra; keď človek rozpúta túto prekliatu hru, nemôže viac čvnuť...

Spomínate si na tú hlúpu históriu, čo sa o nej hovorilo pred dvoma rokmi? Odohrala sa na jednej plachetnici, čo zostala za bezvetria na širom oceáne; bol úplný pokoj a na palube začala byť nuda; jeden z cestujúcich zorganizoval hru, už neviem akú, a napokon sa to skončilo tak, že zapálili pušný prach, loď vyletela do vzduchu a na celom širom oceáne zostala iba jediná plávajúca doska, na ktorej sa zázrakom zachránil lodný papagáj, ktorý nešťavne opakoval:

„Keď je hra hlúpa, tak potom je hlúpa.“ Váženy súdruh, z tohto príbehu plynie poučenie.

— Pekné, — povedal Marat. — To, čo ste práve tak pekne povedali, dokazuje iba jedno, že spočiatku odboj nevyplýval z nijakej hlboké potreby, bola to iba hra... pre vás... a nepochybné pre mnohých francúzskych malomeštiakov a malomeštičky; keď to potom začína byť nebezpečné, odprosujete... Ale ja by som rád vedel, čo vo vašich očiach nie je hra!

— Život, jednoduchý život...

— Nechápem. Ak jestvuje hra, potom je tá hra súčasťou života... alebo život súčasťou hry...

— Ach, tak vy ste sofista... ako Frederic, ako všetci jeho priatelia. Priveľa ste čítali, povedala by moja mama. Sme prehniti. Všetko je oveľa jednoduchšie, než si predstavujeme. Len sa opýtajte pani Favrovej, čo je dôležitejšie; hneď vám to povie.

— Tak sa o tom porozprávajme! Nepoznám výstrednejších ľudí, ako sú sedliaci. Mój sused sa hrá (aby som použil vašu terminológiu) na pestovanie koní; zovonito nechce uznať, že jeho gazdovstvo, pôda súca na pestovanie obilia a zemiakov, nie je vhodná na pestovanie koní; má plno dlžôb, na majetku hypotéku, nič svoje deti, ale celý deň si spieva, lebo jeho kobyľa má žriebä. Podobných ľudí poznám aspoň sto, rojkov s otvorenými očami. Keby príroda sama nezastihla do chodu vecí, každé dva-tri roky by bol hladomor...

— Siat obilie, piecť chlieb, lísovať hrozno, robiť deti, vychovávať ich, pracovať, aby človek uživil rodinu, to teda nie je hra, to je skutočné, čo dáva životu zmysel...

— Je to možné? Veď vy hovoríte celkom ako ten chudák Giono... alebo ten starý darebák Maréchal. Od budúcej doktoriky filozofie som čakal viac, trocha viac kritického ducha...

— No veď práve, ja sa na filozofiu vykašlem. Napokon, vôbec sa mi nechce s vami diskutovať. Vy musíte mať vždy pravdu. Fred si ma získal rovnakým spôsobom; nakoniec ma vždy presvedčil, aj keď som cítila presný opak toho, čo ma nútil uznať. Keď si pomyslím, že som celé noci trávila lepením letákov po múroch. Smiešne! Ja sa môžem vykašľať na budúci socializmus! Na budúcnosť proletariátu! Na výstavbu socializmu! Napokon, aj vy na to kašľate... to hneď vidieť, už váš spôsob, ako pristupujete k ľuďom, ako sa usmievate, ako si viažete kravatu...

— Mýlite sa, Annie. Ak sa lepšie spoznáme, zistíte, že budovanie socializmu je jediná úloha, ktorú beriem vážne... vyzerá to trocha hlúpo, keď takto hovorím... ale vy ma do toho nútíte...

— Tým horšie pre vás. Pre mňa sú to iba slová. Odvtedy, čo som u Favrovcov, som pochopila a teraz už viem presne, čo je podľa mňa reálne a čo iba trávanie...

— To je teda pokrok; práve ste

povedali: „pre mňa“, a mohli by ste zrejme dodať: pre maloburžoázne intelektuálky ako som ja...

— Ste zlý, ale nech. Akoby ste aj vy neboli „maloburžoázny intelektuál“. Slovom, teraz už presne viem, čo chcem a čo nechcem.

— Tak mi to povedzte, umieram od zvedavosti...

— Chcem mať prvo tešit sa, že mám pekné vlasy, bez postrannej myšlienky alebo výčitek svedomia, chcem mať dobrú náladu, keď je pekné, aj keď Rusi prehrali bitku.

Chcem, aby ma lábil chlapec, ktorý sa mi páči a keď mi môj milý urobí radosť, chcem sa smiať celý deň.

Obliekať si pekné šaty, aby som sa mu páčila ešte väčšmi a nespytoval sa, či moja krajčírka azda nemá väčšie právo nosiť tie šaty než ja. Zaušle si zďiaľ bez výčitek svedomia do veľkej reštaurácie s hlavným vo fraku, kvetmi, hudbou, šampanským.

Neskôr sa vydať a mať deti ako pani Favrová.

Vydať sa za muža, ktorý zarobí dosť peňazí, aby sme mali kúpeľňu, slúžku, auto.

Prečo nie auto? Fred si myslí, že je to smiešne. Ale prečo by sme nemohli mať auto? Prečo vždy nechávať všetky radosť tým druhým pod zámenkou, že my sme inteligentnejší než oni?

Chodiť tancovať, Frederic nevie tancovať, myslí si, že je to strata času, že je to pokrytstvo, že to je iba zámenka, aby sa ľudia na seba tísli, spôsob, ako sa milovať bez milovania, čo o tom chudák Frederic vie? Je to vraj spôsob, ako zabíjať čas, zatiaľ čo čas zabíja nás, ale my ostávame komunisti, my nesmieme stratiť ani okamih; vraj je to žigeľ, ako ukazovať šaty, stehná, sociálny a sexuálny exhibicionizmus, atď. atď.

Za každým, keď sa dozvedel, že mám ist tancovať, práve vtedy ma poveril odniesť batožinu plnú letákov, vraj schôdzku nemožno zmeniť, súdruhovia, čo majú prevziať letáky, čakajú na dohovorenom mieste, nemôžeme ich predsa obťažovať dva razy len preto, aby si mohla ist tancovať s daťjakými hlúpmi buržoáznymi štrlcákmi... Nuž ale ja chcem obťažovať hoci aj celý svet, ak mám chuť ist si zatancovať, a najmä nechcem hrať túto hru, ktorú všetci hráte. Keby ma boli s tými letákmi chytili, boli by ma zavreli až do konca vojny, až do konca mojej mladosti, lebo keď človek vyjde z väzenia, je starý.

Už nechcem, aby sa ma nejaký súdruh vypytoval: „Uvažovala si, čo by si povedala, keby ta gestapo mučili, keby ti páčili bradavky prsníkov, keby ti zatkali klince pod nechty?“

Nechcem, aby ma zavreli, nechcem, aby ma bili, nechcem sa dokonca už ani skrývať, nechcem, aby ma zabili, aj keby som spievala Marseillaisu, keby ti zatkali klince pod nechty?

Nechcem, aby ma zavreli, nechcem, aby ma bili, nechcem sa dokonca už ani skrývať, nechcem, aby ma zabili, aj keby som spievala Marseillaisu, keby ti zatkali klince pod nechty? Nechcem, aby ma zavreli, nechcem, aby ma bili, nechcem sa dokonca už ani skrývať, nechcem, aby ma zabili, aj keby som spievala Marseillaisu, keby ti zatkali klince pod nechty? Nechcem, aby ma zavreli, nechcem, aby ma bili, nechcem sa dokonca už ani skrývať, nechcem, aby ma zabili, aj keby som spievala Marseillaisu, keby ti zatkali klince pod nechty?

strach. Zbohom, odboj, zbohom, strach! Je to pravda, že kdeš je vojna? Zakazujem, aby mi niekto odpovedal. Eudstvo hrá akúst absurdnú hru plnú krvi a výkrikov, vyvolaných utrpením, melodráma bez hlavy a bez päty, ale ja v tej hre nehrám. Porúčam sa. Nevidím, nepoznám. Mladé dievča odchádza...

— Ozaj, — prerušil ju Marat. — Vary ste zabudli, čo tu práve robíme?

— Prechádzame sa po lúke za svitu luny, aprílovej luny, luny slávikov. Rozprávam senzáčne dôvernosti pánovi, ktorého nepoznám; ach, len nech nie je veľmi namyslený, on je iba zámenkou. Co robíme? Pozeráme na zrkadenie mesiaca v Saône, pozrite sa, tam je Saône, nevedela som, že sme tak blízko, išli sme paromsky rýchlo, pestujeme šport, footing, pekné slovo, však?

Annie sa odmlčala, lebo na pravej strane sa ozval akýsi hluč, ktorý rýchlo mocnel. Čoskoro rozoznali odjakovane ruštinu. Hrmoť rástol. Červený výbuch uprostred noci. Tlmený, nie veľmi hlučný. Rachot sa rozbil na plejdy drobných zvukov, ako keď sa ráca veľký dom a nasleduje rachot padajúceho stavebného materiálu, ktorý na seba nardža. A ticho. Potom zvuč pary unikajúcej z puknutého kotla. Annie a Marat sú pridaťleko, aby počuli krik a stonanie.

— Tak ako, — ozvala sa Annie, — ste spokojný?

— Ešte nie. Nie som si istý, či to bol ten správny vlak.

Annie a Marat sa pomaly vracajú po vlastných stopách. Na druhom brehu Saóny sa ozývajú nepravidelné ojedlné výstrely.

— A to je všetko? — spýtala sa.

— Myslím, že áno. Vždy som počul od ľudí, ktorí sa zúčastnili na bitke, že nič nevideli. Napokon, spomínate si... Fabrice pri Waterloo...

— Literatúra.

Ako tak kráčali vedľa seba s hompájajúcimi rukami, Maratova ruka sa dotkla Anninej. Chytil ju za prst, neodtiahla sa. Kráčali a držali sa za ruky ako deti. Vo svetle mesiaca roznadával z Anninej hlavy iba bohaté vlnité vlasy.

— Prečo je Frederic komunist? — pýta sa Marat.

— Z toho istého dôvodu, ako by bol za voľakedajších čias vstúpil do kláštora, lebo strana má učenie presné ako dogma a vyžaduje od svojich členov absolútnu disciplínu.

Frederic má strach zo života: to je to podstatné, a to aj vysvetľuje všetko ostatné.

Má strach zo žien; my ženy sme v živote to najsuruššie; a preto je panie.

Nikdy nečíta „novinky“, nevie, čo vyšlo od roku 1880; hovorte s ním o Gideovi, o Claudelovi, Valéry, on vám odpovie: nepoznám; keď chce byť frivolný, čítuje Petronia: je to spôsob, ako uniknúť našej dobe; všetko úsilie venuje na svoje prevtelenie.

ko úsilie venuje na svoje prevtelenie.

A preto si zo všetkých možných povolani vybral povolanie profesora. Pozerá na seba „z hľadiska Sirta“. Z tej výšky už nie je Fred X., narodený roku 1922 v Passy, z takého otca a takej matky, krátkozraký, astmatický, čiernoulasý, s tridsiatimi dvoma zubmi, vysokoškôlak, atď... Vyhyba sa konkrétnym určeniam, je iba človek, veľký človek. Človek, ktorý sa musí správať ako každý iný na jeho mieste... atď; to ho priviedlo k ideálu spravodlivosti komunistickej spoločnosti...

— To nie je marxizmus, skôr akýsi druh kantizmu...

— Samozrejme. Triedny boj ho šokuje; to je námet, ktorému sa vyhýba; okamžite preskočí do beztriednej spoločnosti, ktorú vybudujeme. Z hľadiska Sirta to značí, akoby už bola uskutočnená. Čítuje mu Leninov slávny výrok: „Komunizmus je sovietska moc plus elektrifikácia celej krajiny,“ diskutuje sa vyhne so slovami, čo môže elektrifikácia zmeniť na osude Veľného Človeka?

— Veď nič ho nenútilo vstúpiť do strany...

— Ale áno, jeho poslanie: poslanie dokonalého bojovníka. Je rodeným funkcionárom. Dostal už neviem koľko ráz pochvalu od nášho oblastného vedúceho, ktorý je ináč veľmi skúpy na pochvaly. Zasuťil všetok svoj čas, každú svoju myšlienku, celú svoju pozornosť na činnosť strany, nenechal si ani hodinu pre seba, zasvätil tomu a priori celý svoj život; takže je požadovaný voči svojim podriadeným ako aj voči sebe, neúnavne ich naháňa a pobáda a oni nemôžu nič namietat, lebo je im vzorom. Výsledok je nutne príkladný; jeho skupina je vždy údernou skupinou, dávajú ju za vzor v celej oblasti. Fredericovi nemôžno vyčítať ani ideologické úchylinky; akonáhle vyšší funkcionár v priateľskej diskusii kritizuje nejaký jeho názor, okamžite sa stiahne; súdruhovia to nemajú veľmi radi, ale môžete to vyčítať jemu?

Na komunizme ho najväčšmi očaráva disciplína. Perinde ac cadavre; najčudnejší prostriedok, ako uniknúť životu... bez hocjakých sloungých hráčiek.

— Je to dobrý žart...
— Pretože život, všakže, vo svojej podstate, v tom, čo je v ňom hlboko stiesňujúce, môže sa deťinovať ako sloboda voľby...

— Ale komunisti sa do určitej miery nezdávajú slobody voľby, podriaďujú sa disciplíne, pretože je nevyhnutná pre účinnú akciu a pretože v súčasnom štádiu účinnosť boja musí mať prednosť. Konečným cieľom ostáva úplná individuálna sloboda; a my práve buržoáznej demokracii vyčítame, že nemajetným priznávajú iba zdanlivú slobodu, a že my bojujeme za skutočnú slobodu... veď vlete, akú cenu prisudzujú komunisti slobodnej kritike vo vnútri strany...

— Fred, naopak, si zvolil poslanie komunistickej viery, aby mohol kritického ducha skryť pod pokrievku,

vybráť si raz pre vždy, navždy sa vyrovnal so svojim svedomím. Keď sa mu vyskytne nejaký problém, uchýli sa k dogme, úzkosť sa ho zmocní iba pri interpretácii dogmy...

— Fred si pomýšľal dvere: mal sa dať ku katolíkom. U Jarárov by bol našiel všetko, čo hľadá u nás... a čo u nás nie je, to si aj tak jedného dňa všimne... v tom momente bude môcť urobiť zo svojej mravnej čistoty cnosť: „Telesná čistota, ktorej vôňa sa páči bohu“, kdesi som čítal, že boh má rád potuchnutú vôňu, zvlášťne, pri zmienke o katolicizme sa stávajú okamžite vulgárnym... Obávam sa, že Fredov prípad je taký istý ako u mnohých buržoázných intelektuálov, čo sa dáť ku komunizmom medzi dvoma vojnami, v období, keď konverzia bola v móde: konverzia ku katolicizmu alebo ku komunizmu. „V móde“, to značí, že protirečenia zomierajúceho buržoázneho sveta sa stali takými naliehavými a neznesiteľnými, že bolo treba nájsť nejaký spôsob hocakého úniku: bolo to aj obdobie drog, čistej poézje, cestí okolo sveta a renesancie okultných vied...

Ale robotnícky funkcionár, ktorý má jedného krásneho dňa na krku zodpovednosť za štrajk, sa vôbec neustluje hľadať v komunizme umelý raj; dodržiava líniu; takí Fredericovia sa väčšinou vytučujú sami; vracajú sa k Jarárom, ktorí im ochotne otvárajú náruč, Jarári majú slabosť pre odskočených Komunistov...

Na ľavom brehu Saóny sa ozvali výstrelky, na brehu, kde bol Marat s Annie, na južnej strane, smerom na Ettambli. Najprv sa ozvali ojedinele, potom salvy dakže na úrovni hradskej, ktorá viedla popri dolnom konci pláne. Kľúčovito zabrechal gutomet.

— Čo to znamená? — spýtala sa Annie.

— Neviem. Maconská posádka tu ešte nemôže byť; nie je ani pravdepodobné, že by už bola informovaná. Dajaká pasca nie je pravdepodobná: keby nás bol niekto udal, Nemci by sa boli vopred postarali, aby zabránili atentátu; a to, že vlak vyletel do vzduchu — a my sme videli, že vyletel — značí, že tajomstvo sa zachovalo. Takže zrejme ide o nejakú náhodnú potýčku medzi nemeckou hliadkou a našimi ochrannými zločkami.

— Čo urobíme?
— Prestrelka bude zrejme krátka, z jednej i z druhej strany sa na nej zúčastní len málo síl. My môžeme pokojne pokračovať v ceste. K lesu dôjdem na svitaní.

— Veď som vravela: Plač po smiechu, trest po hriechu.

Vzduch sa ochladil. Sú tri hodiny ráno nemeckého času, rozvidnie sa iba o dve hodiny. Annie striaslo od zimy.

Strelba, ktorá rýchlo ustala, sa znovu ozvala znova, tentoraz proti prúdu rieky, naproti Ettambli, a oveľa bližšie k Annie a Maratovi. Počuli aj hukot motora z hradskej. Potom nasledovalo niekoľko výbuchov: zrejme

granáty. Načo vyleteli záblesky z nízkeho porastu, ktorého silueta sa ertala oproti noci, zdalo sa, že iba dajakých sto metrov od nich.

— Poďme preč z chodníka, — vraví Marat.

Annie nepustil ruku. Vliekol ju na opačnú stranu od porastu. Bežali, potkávali sa v zavlňavacích priekopách, aprílová tráva im siahala až po pás. Od hradskej zasiahla do akcie automatická zbraň. Druhá jej odpovedala zrejme zo severnej strany lúky, kde-tu vzbilkli ojedinelé záblesky.

— Lahnieme si, — vraví Marat.

Ležali vedľa seba, porast zmizol, už videli iba trávu, ktorá ich štekli na tvári, nebo s mesiacom v spíne sa im javilo cez husté mriežkovanie trávy ako výrez.

— Chce sa mi spať, — vraví Marat.

— To je celkom prirodzené...

— Som vyčerpaný. Minulú noc som strávil vo vlaku, celú cestu som stál...

Z náprsného vrečka vybral tubu a zjedol niekoľko tabletiék ortedrinu. Je to doping, veľmi zaužívaný v prostredí odbojárrov; vytvorila sa okolo toho úplná legenda; vravelo sa, že nemecké útočné oddiely ho užívajú pred každým útokom.

— O hodinu budem schopný sa zúčastniť na boji, — vraví Marat.

— Už len to by chýbalo...

Ponúkol tabletky aj Annie.

— Nie, — odmietla, — mám hrôzu z drog...

Dlho bolo ticho. Potom sa znova ozvala strelba, preniesla sa na sever, vracala sa, znova vzdalovala, zamierala a znova sa ozývala.

Marat driemal, zavše sa prebral, keď Annie niečo poznamenala alebo keď sa strelba ozvala bližšie.

— To je ale hlúpa situácia, — povedala.

— Úplne idiotská, — súhlasil s ňou.

Alebo:

— Mám z toho strach, — vravela Annie.

— Ja tiež, — on nato.

Pozrel na svetelkujúci ciferník náramkových hodín. Počíta, kedy začne ortedrin pôsobiť. Strieha na účinok drogy: uľahčenie sa zvyčajne začína od nôh, potom sa v ňom dvíha ako ľahký vánok, ktorý rozháňa ranné hmlu a rozlieva sa po celom tele, až mu oslobodí viečka a rozpusťti nepriedyšnú clonu, ktorá mu ťaží čelo. Rozhodnutie, ktoré musí urobiť, odkladá až na túto chvíľu.

— Nemôžeme predsa večne ležať v tráve, — ozvala sa Annie.

— Napokon sa niečo stane, — odpovedal jej.

Na chvíľu sa vidí, ako spí v tráve, steblo trávy ho štekli na čele a chcel by, aby sa zobudil a odstránil trávu: snívalo sa mu o sebe.

Keď strelba ustala, lúka vyzerala nekonečne pokojná a mierna. Ťažko sa tu bolo predstaviť ranených, mŕtvych, mužov na postriežke...

— Je to absurdné, — zopakovala Annie.

— Úplne absurdné.

Keď sa teraz ozvala strelba, bolo to viac na sever a zdalo sa, že výbuchy sú vzdialenejšie.

Marat a Annie znova vykročili smerom k lesu, ale vysokou trávou vedľa chodníka.

— Pochopíte ma, — požiadala ho Annie, — táto noc, tento týždeň, mesiace, ktoré práve prežívame, sú absurdné ako nočná mora, také absurdné, až mi je úzko. Prečo musím toto mužovi pomáhať a tohoto druhého zabiť? Prečo je tento súdruh a ten druhý môj nepriateľ? Od čoho to závisí, že to nie je naopak? A napokon: prečo dievča, ktoré som dobre poznala a ktoré sa nijako nelíši od mňa — to isté spoločenské prostredie, rovnaké štádium, rovnaký spôsob obliekania, česania, šminkovania — je milicionárka. Je ten opak skutočne nepredstaviteľný? Chcem tým povedať: je absolútne nepredstaviteľné, že by sa roku 1941, keď ani jedna, ani druhá sme neboli ešte angažované, kompromitované, nebola našla chvíľu voľby, aby sa z nej stala komunistka a zo mňa milicionárka? Už to, že si môžem položiť túto otázku, stačí, aby sa mi zdal život, aký už dva roky vediem, absurdný; ostáva iba krvavá, neznesiteľná, zbytočná hra.

Marat zápalisto protestoval. Na voľbu Annie pôsobili tisíce vedomých i podvedomých príčin; predpoklad, že by sa bola mohla rozhodnúť inakšie, je ako predpoklad, že sa mohla narodiť ako Hotentotka: pochopiteľne mohla, ale to by už nebola ona; tento druh otázok vyzdvihuje „neoprávnené užívanie Čistého Rozumu“.

Ale Annie je zanovitá. Otázku možno kladie zle, ale jej úzkosť, jej znechutenie sú reálne. Usiluje sa vysvetliť si ich. Skúša jednu interpretáciu, potom druhú. Chcela by, aby jej spoločník pomohol nájsť oslobodzujúce vysvetlenie.

Začala pochybovať o účinnosti revolúcie: človek bude človeka vykorisťovať vždy, jednu triedu vykorisťovateľov nahradí iná, atď...

— Pozor! — skríkol Marat. — Teraz ženiete vodu na mlyn nepriateľa. Práve ste vyslovili jeden z jeho najmocnejších argumentov: ak po Caesarovi skutočne nevyhnutne nasleduje Augustus, prečo zabíjať Caesara? Caesar má obrovský záujem na tom, aby nás presvedčil, že všetko úsilie o zlepšenie našich podmienok je marné, že vždy bude nejaký Caesar. Vanitas vanitatum et omnia vanitas: to je naj-účinnnejšia formula drežúry.

— V každej francúzskej dedine, — pokračoval Marat, — sa ľudia delia na dve nezmierniteľné strany: červení a bieli, pravičiar a ľavičiar. Netreba sa pritom smiať ani blednúť. Tento antagonizmus by sme mohli vysledovať v celej ľudskej histórii. Má hlboký zmysel.

Potom jej rozprával o scénach, ktoré sa odohrávali v to ráno na stanici v Macone: polícia zatýkala mladých vidieckych zbehov, šofér preťaženého autobusu sa hral na tyrana a terorizoval „svojich“ cestujúcich, zmäteneých a bezbranných vidiečanov.

— Lavičiar, — vysvetľoval jej, — by nepokladal týranie policajtov a šoféra za osudovú nevyhnutnosť, bytostne spätú s údelom vidiečana, ktorý cestuje; jeho prvou pohnútkou je vždy protestovať, burcovať dav, presvedčať ho o jeho právach, prebúdzat ho, angažovať sa za odpor; ľavičiar je ten, kto si myslí, že keď sú dane priveľmi vysoké, netreba ich platiť, podporuje odbojníkov a zhromažďuje ich, večne sa sprisahá proti tyranovi.

Pravičiar, naopak, vyhlasuje v mene poriadku, že na jestvujúcom neporiadku netreba nič meniť. V prípade dnešného rána by bol dodal, že dedičania nesmú zabíjať, že patria k porazenému národu, že musia trpezlivo znášať následky svojej porážky, ktorá je vlastne spravodlivým trestom za ich minulé chyby — napríklad, že roku 1936 volili do parlamentu Ľudový front; pravičiar nikdy nezabúda na prvotný hriech.

Tento hlboký nezmierniteľný antagonizmus dvoch postojov sa prejavuje vo všetkých oblastiach.

Lavičiar verí na železnici, na lietadle, rozhlas, vakcínou, ktorá odstráni nevyliciteľnú chorobu, na transplantáciu, ktorá vráti ľudom mladost, na rovnosť medzi mužom a ženou, na medzinárodné dohody, ktoré zabránia vojnám. Lavičový človek verí v človeka a nekladie a priori hranice ľudských možností.

Pravičiar verí v boha, vo fatalitu ekonomických zákonov, na pekló, na nevyliciteľnosť syfilisu, na večnú ženskosť, na prekliatie, ktoré spočíva na židovskom národe, na nevyhnutnosť vojny, na to, že budú vždy „boháci a chudobní“, že Maršal* je ctihodný človek a Hitler neporaziteľný. Keď povedal Thiers, že prvá železnica je hračkou pre zábavu Parížanov a že onedlho sa už o nej vôbec nebude hovoriť, správal sa ako typický pravičiar.

— Ach, — dodal ešte Marat, — napriek kravatám podľa spôsobu radikálov, napriek lorňonom Kultúrneho domu, napriek úbohostiam, kľebetám, drobným žiarlivostiam, osudovej prostrednosti tých, ktorí vždy boli nútent „počítat“, pretože boli chudobní, sa cítim ako „ľavičiar“.

— Ach, — zvolala Annie, — ako ma ten „ľavičiar“ unavuje. Naozaj trváte na tom, aby sme urobili tisíc a druhú revolúciu v dejinách? Ste si istý, že tie predchádzajúce zlepšili ľudský údel? Že robotník pri páse je šťastnejší než rímsky otrok, ktorý bol členom rodiny, ktorý pracoval, ako mohol, keby mohol, a nikto pritom nemusel merať jeho pohyby, jeho dych...

— Tú pesničku poznám, — prerušil ju Marat, — „strážni psi“ majetných

* Pétain

tried ju púšťajú do obehu zakaždým, keď vo vzduchu visí hrozba revolúcie...

A pustil sa rozvádzať tento bod. Domnieval sa, že oficiálni myslitelia režimu sa úmyselne tvária, akoby si ani nevšimli, že pod vplyvom nedávneho technického pokroku sa ľudský údel celkom zmenil. Po parných strojoch elektrina umožnila nekonečný rozvoj výroby: to je kľúčový problém. Až doteraz podmieňovala ľudské vzťahy chudoba, boj o vlastníctvo len nemnohých bohatých vyčlenil pánov, porazení rdáli s uspokojením svojich túžob na onom svete a obracali sa k bohu. Dostatok potlačí väčštinu „večných problémov“. Nie sme ani schopní predstaviť si, aký bude človek zajtrajška, človek, ktorý nebude vedieť, čo je chudoba. Ľudstvo vstúpi do novej éry, nachádzame sa v rozhodujúcej fáze svojich dejín.

— Chudobní, — pokračoval, — sú zlí, potmeňadáski, zlomyseľní. Chudák je špinavý. Hlad z neho urobil krutú bytosť. Aztekovia vedeli pestovať iba jednu plodinu: kukuricu; obava z hladomoru — neodvratného zakaždým, keď úroda kukurice nebola dost veľká — zapríčinila ľudské obeť a sebamrzačenie: civilizácia hrôzy. Človeku z roku 2044, človeku hojnosti, budeme prichodiť rovnako odporní. Bude prekvapený našou krutosťou, našou hlúposťou, našou špinavosťou, našou poverčivosťou. Naše obrady ho budú privádzat do úžasu; predstavujem si napríklad Churchilla a Roosevelta, šéfov dvoch obrovských mocnárstiev, vodcov veľmi skutočnej vojny, ako stoja na palube Potomacu a vážne spievajú starú protestantskú pieseň.

Súčasnne si však Marat myslí: Sme sami dvaja uprostred nočnej prírody. Pred chvíľou som ju držal za ruku. Hovorím jej o azteckej civilizácii a o človeku z roku 2044, to je vrcholne smiešne... Je Annie paná? Nezdá sa mi. Zrejme spávala s tým medikom, s ktorým chodila, než sa spoznala s Fredericom... Azda čakala, že sa budem hrať na zvodcu a že na ňu zaútočím? V niektorých chvíľach tejto noci som na to myslel... Jej tvár ma nezrušuje, priveľmi jemné črty nevzbudzujú zmyselnosť, perý má príužke... ale chcel by som sa dotknúť jej ňadier... odbočil som; je množstvo iných vecí, ktoré by som jej chcel povedať, ortedrin účinkuje dokonale, vo všeobecnosti zvyšuje tonus, ale človek môže zamerať jeho účinok podľa výberu na tú či inú oblasť, na výkony svalov alebo intelektu, atď.; ja som sa zamerlal na schopnosť rečnícku... Pulóver obopína ňadrá výraznejšie než hodvábná blúzka, ale účinok je predsa len menej znepokojujúci, nevzbudzuje dojem, že stuhnúť bradavka sa šúcha o trocha drsnú tkaninu...

Tento sled myšlienok prebiehal paralelne so slovami, ktoré sa mnoho-

krát strácali ako bystrina, keď záujem o rozhovor ochaboval. Annie sledovala Maratovo rozprávanie. Odpovedala:

— Dobré, ale prečo pridávať krv k toľkej už preliatej krvi? Pokojne vyčkajme, až nová technika vytvorí dostatok, z ktorého sa zrodí nový človek...

— Historická osudovosť nejestvuje, — odpovedal Marat. — Nemožno veriť, že kapitalistické krízy nevyhnutne povedú k nastoleniu socializmu. Bystrina nevytvorí elektrinu, ak ju na to človek neprinúti. Kapitalisti majú v rukách všetky nástroje hojnosti: využívajú ich na vedenie vojny; môžeme teda hovoriť o nevyhnutnosti vojny? To by bolo tiež nesprávne. Po prvý raz v histórii má človek v rukách možnosť vlastného šťastia. Ale musí ho realizovať. A môžeme stroškovať, ak budeme nešikovní alebo mľandrávi...

V júni v tridsiatom stesom som bol pozriť zamestnancov obchodného domu Louvre, keď obsadili svoj obchod. Od radosti boli celí bez seba. Vôbec nie pri predstave platených dovoleniek alebo zvýšenia platu. Ale pre ten úžasne odvážny čin, ktorý urobili (a predstavte si, čo znamená pre predavača štrajk s obsadením závodu), po prvý raz si uvedomili, že systém, ktorý ich núti, aby pracovali celý deň, celý život za smiešne nízky plat, aby sa triasli pred vedúctim oddelenia, atď., nie je jediný možný systém, že na nich, aby ho zmenili, a že aj oni môžu dýchať v šťastie. Objavili možnosť šťastia; boli z toho ako opití. „Francúzska republika vyhlasuje pred celým svetom, že šťastie je možné“, povedal tak dajaký Saint-Just z tribúny Konventu. „Šťastie je možné“, to je posolstvo všetkých revolúcií, najmocnejšia výbušnina, akú kedy človek vynášiel...

Marat sa striasol: od chladu končiacej noci, ale aj trocha od horúčky; odpor ho donútil k vzrušenému vysvetľovaniu, cítil, že je vnímavý, nervózný, slová plynuli ľahko, tak sa rozohral, že sa vyjadroval ako rečník.

— Annie, — vykrikoval, — slávnostne vyhlasujem, že šťastie je možné. Dotykame sa ho v hlbke noci, aj keď sa noc končí. Hodiny pred svitaním sú najťažšie. Človeku je chladno, v ústach má odpornú chuť, pachut znechutenia. Nachádzame sa v čase znechutenia, je to „čas pohľadania“, čas krvi preliatej bez slávy, čas, keď hrdinovia zomierajú na nedostojných miestach, v sprievode najponížujúcejších nadávok, dostávajú zaucha a kopance. Ale v hodine pred svitaním človek nespí. Tí, čo budú spať za noci hanby, nepoznajú deň slávy...

ROMÁN ROGERA VAILLANDA: ČUDNÁ HRA VYCHÁDZA V EDÍCIÍ MAJ V TÝCHTO DŇOCH.

Tento sled myšlienok prebiehal paralelne so slovami, ktoré sa mnoho-

krát strácali ako bystrina, keď záujem o rozhovor ochaboval. Annie sledovala Maratovo rozprávanie. Odpovedala:

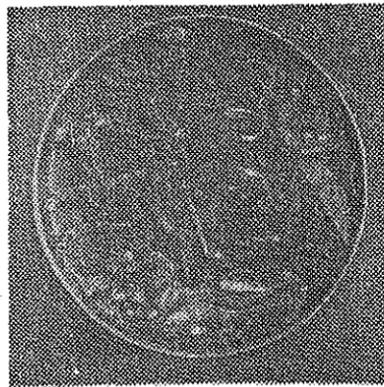
— Dobré, ale prečo pridávať krv k toľkej už preliatej krvi? Pokojne vyčkajme, až nová technika vytvorí dostatok, z ktorého sa zrodí nový človek...

— Historická osudovosť nejestvuje, — odpovedal Marat. — Nemožno veriť, že kapitalistické krízy nevyhnutne povedú k nastoleniu socializmu. Bystrina nevytvorí elektrinu, ak ju na to človek neprinúti. Kapitalisti majú v rukách všetky nástroje hojnosti: využívajú ich na vedenie vojny; môžeme teda hovoriť o nevyhnutnosti vojny? To by bolo tiež nesprávne. Po prvý raz v histórii má človek v rukách možnosť vlastného šťastia. Ale musí ho realizovať. A môžeme stroškovať, ak budeme nešikovní alebo mľandrávi...

V júni v tridsiatom stesom som bol pozriť zamestnancov obchodného domu Louvre, keď obsadili svoj obchod. Od radosti boli celí bez seba. Vôbec nie pri predstave platených dovoleniek alebo zvýšenia platu. Ale pre ten úžasne odvážny čin, ktorý urobili (a predstavte si, čo znamená pre predavača štrajk s obsadením závodu), po prvý raz si uvedomili, že systém, ktorý ich núti, aby pracovali celý deň, celý život za smiešne nízky plat, aby sa triasli pred vedúctim oddelenia, atď., nie je jediný možný systém, že na nich, aby ho zmenili, a že aj oni môžu dýchať v šťastie. Objavili možnosť šťastia; boli z toho ako opití. „Francúzska republika vyhlasuje pred celým svetom, že šťastie je možné“, povedal tak dajaký Saint-Just z tribúny Konventu. „Šťastie je možné“, to je posolstvo všetkých revolúcií, najmocnejšia výbušnina, akú kedy človek vynášiel...

Marat sa striasol: od chladu končiacej noci, ale aj trocha od horúčky; odpor ho donútil k vzrušenému vysvetľovaniu, cítil, že je vnímavý, nervózný, slová plynuli ľahko, tak sa rozohral, že sa vyjadroval ako rečník.

— Annie, — vykrikoval, — slávnostne vyhlasujem, že šťastie je možné. Dotykame sa ho v hlbke noci, aj keď sa noc končí. Hodiny pred svitaním sú najťažšie. Človeku je chladno, v ústach má odpornú chuť, pachut znechutenia. Nachádzame sa v čase znechutenia, je to „čas pohľadania“, čas krvi preliatej bez slávy, čas, keď hrdinovia zomierajú na nedostojných miestach, v sprievode najponížujúcejších nadávok, dostávajú zaucha a kopance. Ale v hodine pred svitaním človek nespí. Tí, čo budú spať za noci hanby, nepoznajú deň slávy...

Miska s kráľom Šapurom

[dokončenie z 2. strany]

dallón s motívom bohyne Gé (koptské umenie, lan a hodváb, spracované gobelinovou technikou, 4. storočie), dve vzácne starožitnosti v Ermitáži, tiež patria medzi skvosty, ktoré sa spájajú s objavmi v umení.

Majstrovské vyobrazenie z poľovačky iránskeho panovníka na levov objavili roku 1927 pri vykopávkach neďaleko mesta Perm na Urale.

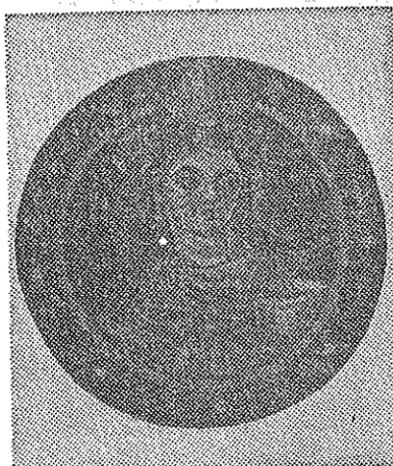
— Kráľ je znázornený pri jazde na koni, v momente vyvrcholenia lovu, — napísal J. G. Šapiro. — Jeden lev už leží skolený a druhého, kto

rý je pripravený vrhnúť sa na jazdca, o sekundu zasiahne šíp z lovcovho silne napnutého luku. Dynamický výjav je majstrovsky skomponovaný do kruhu. Majster výborne vycítil špecifiku materiálu a využil lesk vypuklín na povrchu striebra na zachytenie objemu a sústredeného úsilia, ktoré napína svaly zvierat a ľudskej postave dodáva pružnosť a pevnosť...

Kráľovu vznešenosť ešte zdôrazňuje honosný odev a vysoká koruna na hlave, víťazstvo nad kráľom zvierat — levom, ako aj sama póza (hrdé držanie tela v sedle, driečna postava, energicky vystretá špička nohy). Panovník Šapur je zobrazený akoby v troch rozličných perspektívach: hlava a nohy z profilu (hlava obrátená doprava, nohy na opačnú stranu), telo — spredu. Spojovacie miesta sú šikovne ukryté za rukoväťou meča a rukou, ktorá spášťa tetivu luku. Rozmerom nevelké vyobrazenie pôsobí dojmom masívnosti a monumenálnosti...

Tkaninu s bohyňou Gé našli roku 1888 — približne pätnásť storočí po jej vytvorení — v egyptskom Achmíne. Tento medallón slúžil ako ozdoba, jeho náprotivok s vyobrazením boha Níla ochraňujú v Múzeu výtvarných umení A. S. Puškina v Moskve.

Mená umelcov, ktorí vytvorili pred stáročiami tieto skvostné starožitnos-

Tkanina s bohyňou Gé

ti, sú neznáme a takými, žiaľ, zrejme zostanú. Odborníci azda objavia ďalšie časti k nim...

Teda aj v slávnej Ermitáži, kde z asi 2 650 000 zaevidovaných diel a rozličných pamiatok vystavujú vyše 70 000 exponátov, sú umelecké skvosty a poklady, ktoré ešte čakajú na svoje úplné objavenie a odstránenie otáznikov pri menách ich tvorcov a názvoch ich diel.

PhDr. Milan Vároš

Edgar Wallace

LORD PODVODNÍK

Dobrodružné romány č. 345

Z anglického originálu Grey Timothy, Ward Lock & CO, 1913, Londýn, preložil Miloš Hudec. Vydala Směna, vydavateľstvo SÚV SZM, Pražská ul. č. 11, 812 84 Bratislava ako svoju 3269. publikáciu. Obálku s použitím ilustrácie Bohuša Baču navrhol Jozef Pernecký. Zodpovedný redaktor Milan Vároš. Výtvarná redaktorka Eubica Štuková. Technická redaktorka Zdenka Remeňová. Jazyková redaktorka Fraňa Pajorová. AH 10,20 (text 9,46; ilustr. 0,74). VH 10,36. Náklad 50 000 výtlačkov. SÚKK 375/1-82. Vytlačila Pravda, tlačový kombinát KSS-TZP, závod 01 a 02, Bratislava. Rozširuje PNS v celej ČSSR len v drobnom predaji.

73-056-85

14/7

Cena Kčs 10

VTIPY Z ORDINÁCIÍ, SANATÓRIÍ...

Matka rozpráva psychiatrovi:

- Pán doktor, prosím vás na kolenách, pomôžte mojej dcére! Ona si stále myslí, že je sľepka!
- A odkedy si to myslí?
- Už vyše päť rokov.
- A prečo ste prišli za mnou až dnes?
- Viete, pán doktor, my sme tie vajička predávali...

Pacient sa sťažuje psychiatrovi:

- Pán doktor, v poslednom čase ma veľmi znepokojujú moje rozumové schopnosti.
- O čo ide? Aké sú symptómy?
- Veľmi znepokojujúce: zdá sa mi, že všetko, čo hovorí moja žena, je rozumné...

- Váš manžel potrebuje úplné ticho, — hovorí doktor. — Tu máte prášky na spanie.
- A kedy mu ich mám dávať, pán doktor?
- Tie prášky nie sú pre manžela, ale pre vás...

- Prepáčte, koľko je hodín?
- spytuje sa blázon blázna. Druhý vytiahne z vrečka teplomer, pozrie naň a odpovie:
- Streda.

O druhej v noci v byte lekára zvoní telefón:

- Pán doktor, môj manžel sa pichol do prsta, čo máme robiť?
- Ihneď vymyte ranu liehom, zasypte penicilínovým práškom a zalepte leukoplastom. Musíte sa poponáhľať!
- Je to také nebezpečné?
- Ak budete otáľať, rana sa zahojí aj bez vašej pomoci...!

- Otvorte ústa, prosím, — povedal lekár pacientovi. — Máte najväčšiu dieru v zube, akú som kedy videl. Najväčšiu dieru v zube, akú som kedy videl.
- Musíte to hovoriť dva razy?
- Ja som to povedal iba raz, to bola ozvena...!

Lekár pacientovi:

- Nesmiete fajčiť, ani piť, o ôsmej večer musíte byť doma a...
- Pacient:
- Ďakujem, pán doktor, stačí. To ostatné mi dopovie manželka.

- Pozri, tam ide žena, ktorú mám veľmi rád...
- A prečo sa teda s ňou neoženíš?
- To si nemôžem dovoliť! Je to moja najvýnosnejšia pacientka...

Pacient hovorí psychiatrovi:

- Pán doktor, niečo nie je so mnou v poriadku.
- Prečo?
- Stravujem sa v najlepších reštauráciách, každý rok mám nové auto, mám tiež vilu, chatu, na dovolenky chodím do cudziny...
- No a? Ved' na tom nie je nič čudné...
- Nie? Ale ja mám mesačný plat tisícdeväťsto korún...

- Čo si myslíte, pán doktor, však by bolo osožné, keby som niekoľko dní nešiel do práce a zostal v posteli?
- Lepšie bude, keď v posteli zostanete niekoľko nocí...!

- Päťdesiat dolárov za vytiahnutie zuba? To sú naozaj rýchlo zarobené peniaze, pán doktor!
- Prosím, keď myslíte. Ale ja vám môžem zub ťahať von aj celkom pomaly...

- Do kancelárie riaditeľa cirkusu vošli dvaja chlapi, menší s veľkým kufrom a väčší s kufrikom.
- Máme výborné číslo, pán riaditeľ, — povedal ten väčší chlap.
- V malom kufriku mám kladivo a tak dlho ním tlčiem môjho menšieho priateľa po hlave, až ho úplne zatlčiem do zeme, a tak diváci v cirkuse vidia už iba jeho hlavu...
- Dobre. A čo máte vy v tom veľkom kufri? — spýtal sa riaditeľ.
- Prášky od bolenia hlavy...

Lekár:

- Aby som vám povedal pravdu, milý pán Lokvička, veľmi sa mi nepáči...
- Lokvička:
- No, pán doktor, ak dovoľíte, aby som bol úprimný, ani vy mne sa veľmi nepozdávate...
- Tento prostriedok proti plešiveniu robí zázraky. S jeho pomocou môžu vyrásť vlasy aj na biliardovej guli!
- Verím, ale neprekáža to potom pri hre?!

Bohatá a chorá pani veselo víta lekára, ktorý sa prišiel na ňu pozrieť.

- Nič mi nevravte, pán doktor, viem, že som zachránená.
- To je pravda, — povie prekvapený lekár. — Ale podľa čoho ste to poznali?
- Podľa kyslých tvári mojich príbuzných...

- Pán doktor, vypadávajú mi vlasy. Čo mám robiť, aby som ich všetky nestratil?
- Odkladajte si ich...

S radosťou vám môžem oznámiť, — vraví lekár bohatej Rimanke, — že ste úplne zdravá. Nič som nenašiel.

- Tak som prišla celkom zbytočne?
- To nie. Dáte mi desaťtisíc lír!

Psychiater pacientovi:

- Som rád, že ste sa uzdravili a už si nemyslíte, že ste Napoleon. Želám vám všetko najlepšie.
- Ďakujem vám z celej duše, pán doktor. Chcem sa vás spýtať: nemusím už platiť Márii Lujze alimenty...?

- Pán doktor, prosím si niečo na spanie.
- A čo vám je?
- Mne nič, ale moja žena nemôže spať, kým ja som v krčme. A keď prídem domov, nemôže spať ani jeden z nás...

K článku Umelecké skvosty v Ermitáži s otáznikom vo vnútri tohto čísla DR uverejňujeme tieto fotoreprodukcie: horný rad: J. B. Perronneau: Portrét chlapca s knihou, I. Višňakov: Portrét Stepanidy Jakovlevovej, neznámy majster: Portrét neznámeho muža; stredný rad: Correggio: Portrét ženy; Vstup Krista do Jeruzalema, Stretnutie Joachima s Annou pri Zlatej bráne a Antonio da Firenze: Madona s dieťaťom a svätymi, dolný rad: Th. Gainsborough: Portrét dámy v modrom, Anthonis van Dyck: Portrét Filadelfie a Alžbety Wartonovej a Rubens: Portrét komornej princeznej Izabely.

